

Министерство на околната среда и водите

**Регионална инспекция по околната среда и водите
гр. Смолян**

**Регионален доклад
за състоянието на околната среда
през 2020 година**

СЪДЪРЖАНИЕ

	страница
<i>СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ</i>	3
<i>I. ВЪВЕДЕНИЕ</i>	5
<i>ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ</i>	5
<i>II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА</i>	8
<i>II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ</i>	8
<i>II.2. ВОДИ</i>	11
<i>II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ</i>	53
<i>IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ</i>	79
<i>V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ</i>	86
<i>VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ</i>	98
<i>VII. ПРИЛОЖЕНИЯ</i>	103

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

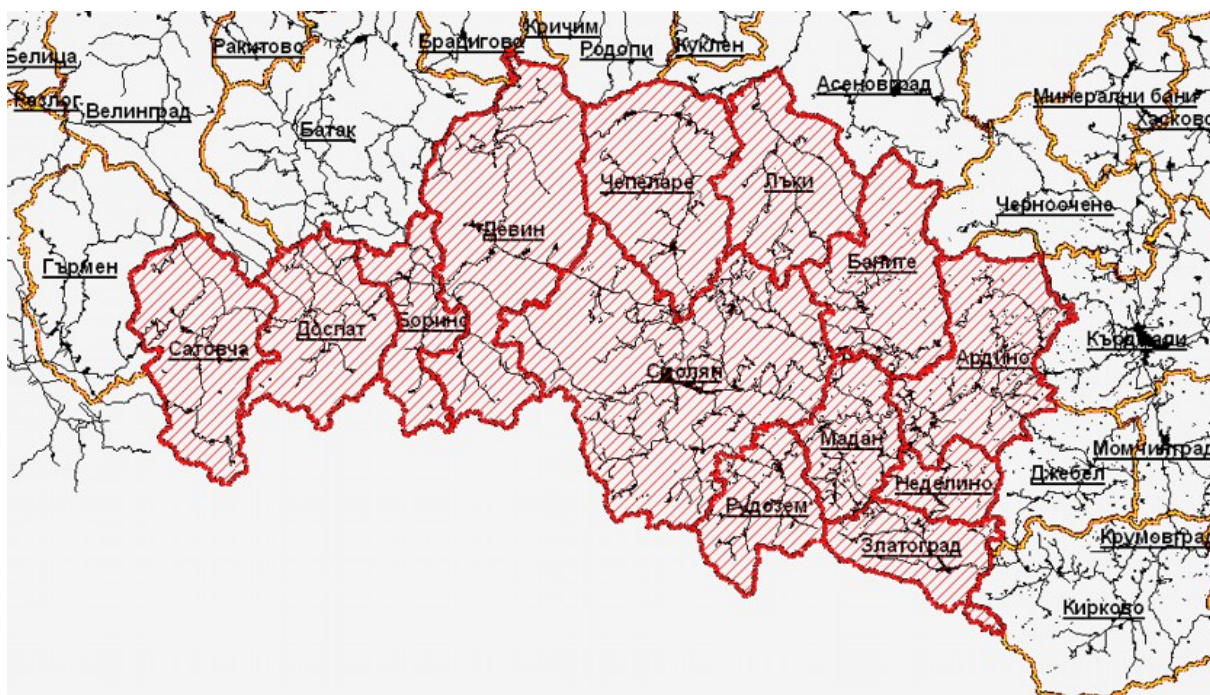
- АБ - Асфалтова база
- АИС - Автоматична измервателна станция
- БД ЗБР – Благоевград – Басейнова дирекция Западнбеломорски район с център Благоевград
- БД ИБР – Пловдив – Басейнова дирекция Източнбеломорски район с център Пловдив
- БИ – Биотичен индекс
- БПК₅ - Биологична потребност от кислород за 5-денонощия
- БО – Битови отпадъци
- ГДОС – Годишен доклад по околна среда
- ГПСОВ – Градска пречиствателна станция за отпадни води
- ГФ – Горски фонд
- ДБ – Държавен бюджет
- ДДС – Държавно дивечовъдно стопанство
- ДЛ – Държавно лесничество
- ДОВОС – Доклад по оценка на въздействието върху околната среда
- ЕО – Екологична оценка
- ЕС – Европейски съюз
- ЗМ – Защитена местност
- ЗОЗЗ – Закон за опазване на земеделските земи
- ЗОПОЕЩ - Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети
- ЗРА – Закон за рибарството и аквакултурите
- ЗТ – Защитена територия
- ЗУО – Закон за управление на отпадъците
- ИАОС - Изпълнителна агенция по околна среда
- ИУЕЕО – Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
- ИУМПС – Излезли от употреба моторни средства
- ИО – Инертни отпадъци
- ИЕО – Индивидуални емисионни ограничения
- КАВ – Качество на атмосферния въздух
- КФС Рожен – Комплексна фонова станция РОЖЕН
- ЛОС – Летливи органични съединения
- МАС - Мобилна измервателна станция
- МБАЛ – Многопрофилна болница за активно лечение
- МВЕЦ – Малка водноелектрическа централа
- МЗ – Министерство на здравеопазването
- МЗХГ – Министерство на земеделието, храните и горите
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите
- МРО – Масово разпространени отпадъци
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МС – Министерски съвет
- НО – Неопасни отпадъци
- НУБА – Негодни за употреба батерии и акумулатори
- НПО – Неправителствена организация
- НПУО – Национален план за управление на отпадъците
- НСМ – Национална система за мониторинг
- ОО – Опасни отпадъци
- ОЧЦМ – Отпадъци от черни и цветни метали
- ОбС – Общински бюджет

- ОбА – Общинска администрация
- ОВОС – Оценка на въздействие върху околната среда
- ПО – Промислени отпадъци
- ПАМ - Принудителна административна мярка
- ПДК – Пределно допустими концентрации
- ПЗ – Природна забележителност
- ПКЗНБАК – Постоянна комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи
- ППЗГ – Правилник за приложение на закона за горите
- ППЗЛОД – Правилник за прилагане на закона за лова и опазване на дивеча
- ПС – Пречиствателно съоръжение
- ПСОВ – Пречиствателна станция за отпадни води
- ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
- РЗ – Разрешително за заустване
- РЗИ – Регионална здравна инспекция
- РИОСВ – Смолян – Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян
- РЛ – Пловдив – Регионална лаборатория Пловдив
- РЛ – Смолян – Регионална лаборатория Смолян
- РДГ – Смолян – Регионална дирекция по горите Смолян
- РКС – Районен кооперативен съюз
- РШ – Ревизионна шахта
- СПСОВ – Селска пречиствателна станция за отпадни води
- СО – Строителни отпадъци
- ТБО – Твърди битови отпадъци
- УБП – Улавяне на бензинови пари
- ФПЧ₁₀ – Фини прахови частици под 10 микрона
- ХХ – Хвостохранилище

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Целта на настоящия доклад е да предостави на всички заинтересовани страни наличната, обработена, обобщена и анализирана в РИОСВ – Смолян информация за състоянието на околната среда през 2020 година. Докладът съдържа данни и от други специализирани институции, с цел подпомагане на регионалните и местните власти, при вземане на решения в областта на околната среда. Чрез интегрирането на политиката по околна среда в регионалните и общински политики се постига устойчиво развитие на териториалните общности.

Основни данни за територията контролирана от РИОСВ - Смолян

Територията, контролирана от РИОСВ - Смолян се намира в Южна България и е разположена в централната част на Родопите. Граничи с областите Пловдив, Пазарджик, Кърджали и Благоевград. На юг, границата съвпада с държавната граница на Република Гърция.

Териториалният обхват на инспекцията, включва област Смолян със съответните общини - Смолян, Златоград, Мадан, Рудозем, Баните, Чепеларе, Борино, Дефин, Доспат, Неделино, община Лъки към област Пловдив, община Сатовча към област Благоевград и община Ардино към област Кърджали. В 13-те общини, броят на населените места е 317. Населението по данни от ГД "ГРАО" към 15.12.2020 г. по постоянен адрес е 172 131 (по настоящ адрес 142 707) жители.

Релефът на територията е с подчертан планински характер, което дава отражение върху цялостното социално-икономическо, селищно и инфраструктурно развитие.

ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ

През региона на инспекцията протичат много реки, като по-големите са: Арда, Въча, Чепеларска, Върбица, Черна, Давидковска, Малка Арда, Девинска и Доспатска. На реките Доспатска и Въча са изградени едни от най - големите язовири в България: „Доспат”, „Въча” и „Цанков камък”. Наличието на тези водоеми, обуславя развитие на туризма и спортния риболов, като това в последните години е особено показателно за град Доспат, област Смолян.

Регионът е богат на минерални и термоминерални води, от които по - големи са: термоминерално находище „Беден”, термоминерално находище „Ерма река”, находища на минерални води „Михалково” (естествено газирана вода), „Дефин”, „Лъджа” (Баните) и

„Настан” (последното, все още не се експлоатира). Водите от находищата на „Девин” и „Михалково” се бутилират и разпространяват в търговската мрежа, а на „Беден” и „Лъджа” се ползват в балнеолечебни центрове.

Голяма част от територията е горска (над 60%), покрита с горска растителност, осигуряваща подходящи местообитания за развитието на голям брой растителни и животински видове, включително и птици. Горските територии създават един природен потенциал за активна туристическа дейност, както и определят интереса, възможностите и насоките на стопанската дейност в региона - основно в направление гори, горски територии, горско стопанство и горски сектор. Съществуват благоприятни условия за развитие и използване на горските ресурси за дърводобив, дървообработка и дървопреработка, въвеждане на нетрадиционни източници на енергия, различни форми на природен туризъм и др. Горите играят важна роля за съхраняването биологичното разнообразие и са източник на различни странични ползвания (събиране на гъби, билки, диворастващи горски плодове и др.).

В резултат на екстремните климатични събития, водещи до различни природни нарушения в горите - ветровали, снеголоми, нападения от болести и вредители, пожари, през последните години, се наблюдава намаляване на жизнеността в много от горските насаждения, засилване процесите на съхнене, както и развитие на патологични процеси в горските екосистеми, които са най-силно изразени при иглолистните култури.

Природо-географските характеристики на региона, определят наличие на неокрупнени земеделски участъци, в които се развиват сравнително малки земеделски стопанства, в направления – растениевъдство (картофопроизводство, трайни насаждения и др.) и животновъдство, в т.ч. и пасищно отглеждане на автохтонни породи животни, както и стопанисване и ползване на естествени ливади, пасища, мери.

Физико-географските, хидроложки, геоложки, климатични, почвени и растителни условия на региона, обуславят едно сравнително голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти и изобилие от ценни лечебни растения.

С цел осигуряване на дългосрочно опазване и съхраняване на най-ценните и застрашени видове, местообитания и природни образувания, в териториалният обхват на РИОСВ – Смолян, има обявявани общо 61 защитени територии, от които 4 резервата, 4 поддържани резервата, 27 защитени местности, 26 природни забележителности, както и цели или части от 10 защитени зони по НАТУРА 2000 – 5 по Директивата за местообитанията и 5 по Директивата за птиците.

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ – СМОЛЯН

- Адрес: ул. ”Дичо Петров” № 16, пк. 99, гр. Смолян, Е – mail: riosv-smolyan@mbox.contact.bg, <http://smolyan.riosv.com>

Пощенски код: 4700, Телефонен код: 0301

Регионална инспекция по околната среда и водите - Смолян

- Директор - 60113;
- Директор на дирекция „Контрол и превантивна дейност“ - 60107;
- Директор на дирекция „Административно, финансови и правни дейности“ - 60104;
- Дежурен телефон, информация и Офис за комплексно обслужване – 60100; 0885-860231;
- Факс - 60119;
- Главен юрисконсулт – 60116;
- Каса и „Човешки ресурси” – 60761, 60105;
- Началник отдел „Превантивна дейност“ - 60768;
- Експерти направление “Превантивна дейност” – 60114;
- Експерти направление “Биоразнообразие, защитени територии, Натура 2000” – 60117;
- Експерт „Информационно обслужване“ – 60115;
- Началник отдел “Контрол на околната среда” - 60108;
- Експерти направление “Води” – 60765; 60766;
- Експерти направление “Отпадъци” – 60110, 60127, 60762;
- Експерти направление “Въздух” – 60106, 60109;
- Експерт направление „ОХВ и Комплексни разрешителни“ - 60764.

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията, контролирана от РИОСВ - Смолян, като част от НСМОС – подсистема “въздух”.

Съгласно утвърденият от министъра на околната среда и водите списък на районите за оценка и управление качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ), област Смолян е в РОУКАВ-Югозападен. Предвид изискванията на чл.11, Приложение № 6 от Наредба № 12 от 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен и озон в атмосферния въздух (обн. ДВ бр. 58/2010 г.), АИС – Смолян е градски фонов/транспортен пункт, разположен в застроената част на града - площадката на Регионална библиотека - Смолян. Обхватът на АИС – Смолян, съгласно утвърдената класификация е 100 м - 2 км, като градски фонов и 10-15 м, като транспортен пункт.

На територията на инспекцията се намира и Комплексна Фонова Станция /КФС/- “Рожен”. Функционирането на станцията дава възможност да се получава пълна, обективна и комплексна информация за състоянието на компонентите и обектите на околната среда на фоново ниво. Целта е да се осигури провеждането на системни и комплексни наблюдения на компонентите на околната среда в райони, с малки антропогенни въздействия. Нивото на фоновото замърсяване и динамичното му изменение е важна първична информация, необходима за оценка и прогноза на състоянието на околната среда, а оттук за създаване на екологични норми за допустимо антропогенно натоварване и разработване на стратегии на национално и международно ниво.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

В АИС-Смолян се извършват измервания за определяне нивата на фини прахови частици /ФПЧ₁₀/. Прахът е основен атмосферен замърсител на въздуха. Вредният му здравен ефект, зависи главно от размера и химичния състав на суспендираните прахови частици. Основни източници на прах са промишлеността, транспорта, енергетиката и битовото отопление. През отоплителния сезон, на локално ниво, основен източник на замърсяване с прахови частици е изгарянето на твърди и течни горива в бита и зимното опесъчаване. Причина за значителният брой превишения през зимния сезон, са географското разположение на града, специфичните метеорологични условия /ниска скорост на вятъра, наличие на инверсии и др./ и невъзможност за разсейване на атмосферните замърсители.

Фините прахови частици се емитират в атмосферата директно (първични емисии) или се образуват от емитираните в атмосферата газове - прекурсори на фини прахови частици (вторични емисии).

Нормите за нивата на ФПЧ₁₀, както и допустимият брой на превишенията за една календарна година в българското законодателството са:

Наредба №12 на МОСВ и МЗ към ЗЧАВ (ДВ, бр.58/2010г.)			
Средноденонощна норма (СДН) за опазване на човешкото здраве			
Прагова стойност (ПС)		допустим брой превишения (през годината)	период на прилагане
СДН	50 µg/m ³	35	от 01.01.2009 г.
Средногодишна норма (СГН)			
СГН	40 µg/m ³	Не се допуска превишение	от 01.01.2009 г.

Основните съкращения и термини при оценка на Качеството на Атмосферния Въздух /КАВ/ са, както следва:

Пределно допустимите концентрации на вредните вещества в атмосферния въздух - определят се като максимално еднократна, средноденонощна и средногодишна концентрация, а именно:

- Максималната еднократна пределно допустима концентрация за определен замърсител е допустимата краткосрочна концентрация в продължение на 30 или 60 минутна експозиция;

- Средноденонощната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция;

- Средногодишната пределно допустима концентрация е допустимата концентрация в течение на едногодишна експозиция.

Максималната еднократна концентрация е най-високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

Средноденонощната концентрация е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани няколкократно през денонощието, или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

Средногодишната концентрация е средната аритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

- *ПС за СЧН* – прагова стойност за средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 час);

- *ПС за СДН* – прагова стойност за средноденонощна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (24 часа);

- *СГН* – средногодишна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (1 година).

В таблицата по-долу са дадени пунктовете на територията на РИОСВ-Смолян, контролираните замърсители и регистрираните концентрации през 2020 г.:

Замърсител	ФПЧ ₁₀	Pb aer.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As aer.	Cd aer.	Ni	ФПЧ 2.5	NO	O ₃
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>16</i>
Общ брой пунктове:															
1.АИС-Смолян	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.КФС-Рожен	да	да	да	да	-	-	да	-	да	да	да	да	да	да	да
Пунктове регистрирани концентрации над ПС на СДН:															
1.АИС-Смолян	да-64 пъти														
2.КФС-Рожен	не														
Пунктове регистрирани концентрации над СГН:															
1.АИС-Смолян	1бр. 33,67														

Забележка: На територията на РИОСВ-Смолян не се измерва максимално еднократна концентрация.

На АИС - Смолян през 2020 г. са извършени 352 измервания за ФПЧ₁₀, от които наднормените стойности са 64 бр. или 18 % от всички анализи. Наднормените стойности по месеци са, както следва: през м. януари – 18 бр.; м. февруари – 9 бр.; м. март – 5 бр.; м. април – 1 бр.; м. май – 3 бр.; м. октомври – 2 бр.; м. ноември - 12 бр. и м. декември - 14 броя.

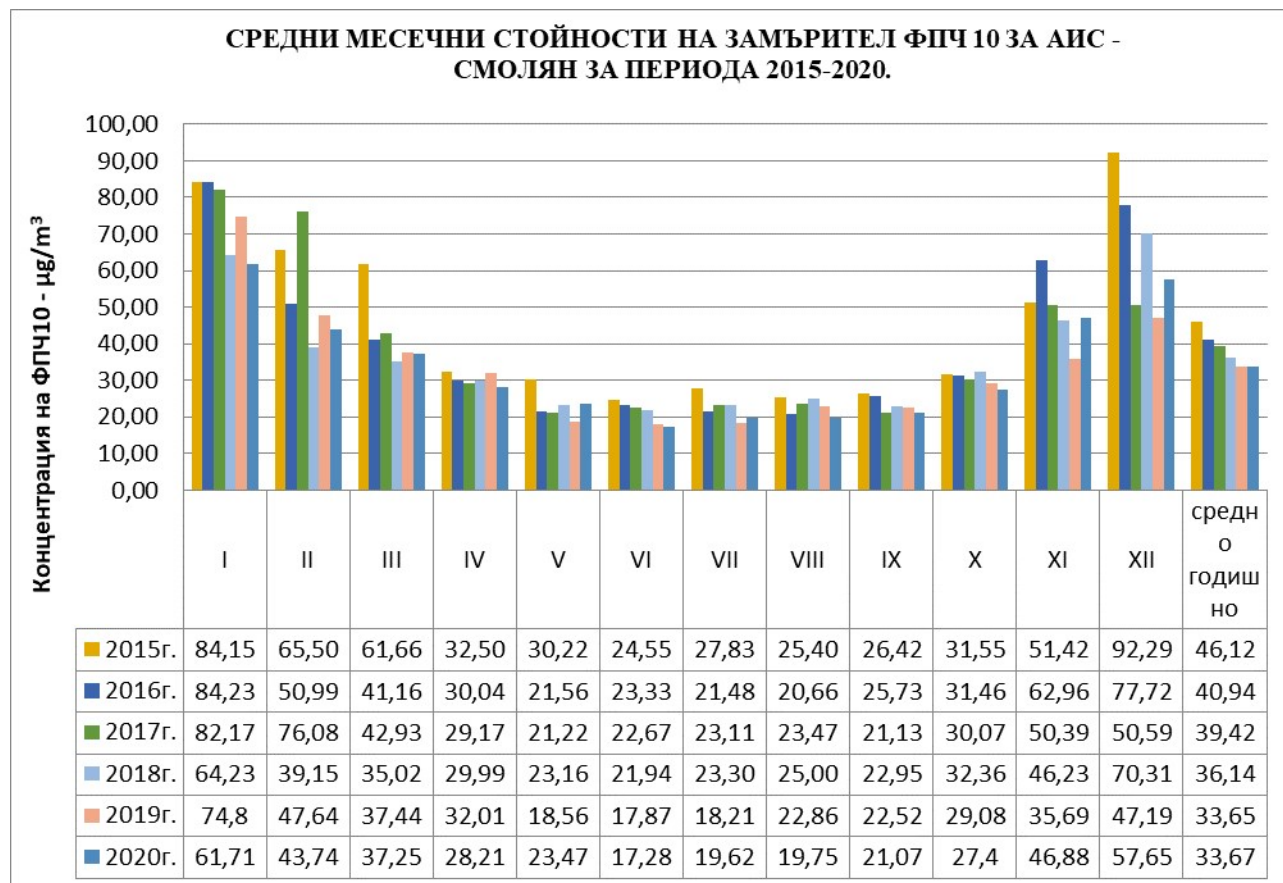
При анализ на резултати за годината е видно, че наднормените стойности за ФПЧ₁₀ са през зимните месеци, като през месеците – януари, февруари и декември, месечната концентрация е над 45 µg/m³.

Високите стойности през месеците януари, февруари и декември увеличават, както средногодишна концентрация на ФПЧ₁₀, така и допустимият брой превишения за една

календарна година. Натрупаните данни за периода 2009-2020 г. дават възможност да се прецени, че резултатите са сравними и варират около очакваните стойности. Също така през последните 2-3 години се наблюдава понижаване на средногодишните стойности по показател ФПЧ₁₀, но не и на дните със средноденонощни превишения.

Средногодишната стойност за АИС „Смолян“ за 2019 г. е 33,67 µg/m³, при норма 40 µg/m³.

По-долу на графиката са показани средните месечни стойности на замърсител ФПЧ₁₀ за АИС - Смолян за периода 2015-2020г.

Максималните стойности на КФС „Рожен“ през зимата се отчитат с от 1 до 3 дни по-късно от АИС „Смолян“. През лятото тенденцията е високите стойности да се установяват на КФС „Рожен“, а после в АИС „Смолян“, което води до извода, че преносът е от вътрешността на страната.

За намаляване нивата на замърсителите, през 2014 г. община Смолян е разработила и изпълнява Общинска програма по чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ, с план за действие 2015-2020 г. През 2020 г., същата е актуализирана с план за действие 2021-2025 г., и приета с Решение №418/21.01.2021 г. на Общински съвет – Смолян.

Източници на емисии на територията на РИОСВ-Смолян

- Емисионен контрол на горивни и производствени неподвижни източници;

През 2020 г. са извършени 68 бр. проверки на обекти, източници на емисии по Наредба №1/2005 година. От тях 53 бр. са планови и 15 бр. извънредни. При плановите проверки не са установени нарушения. В годишния график за контролни емисионни измервания са включени 6 обекта. Извършени са измервания на 5 обекта, като на един обект е извършено измерване в 2 пробоотборни точки.

Извършени са контролни емисионни измервания на следните обекти:

Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в гр. Мадан, общ. Мадан, експлоатирана от „ЕНТА“ ООД - гр. Мадан;

Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в с. Грохотно, общ. Девин, експлоатирана от „Гросекс“ ЕООД - с. Грохотно;

Сушилня в Цех за производство на дървени пелети, в гр. Смолян, общ. Смолян, експлоатирана от „Едел-Б“ ЕООД - гр. Смолян;

Водогреен котел с мощност 600 KW към Цех за производство на облекло в гр. Смолян, общ. Смолян, експлоатиран от „Албатекс“ ООД - гр. Смолян;

Парен котел с мощност 550 KW към Цех за производство на облекло в гр. Смолян, общ. Смолян, експлоатиран от „Албатекс“ ООД - гр. Смолян – при измерването е отчетено превишение на НДЕ по показател „Въглероден оксид“, за което е наложена месечна санкция, съгласно чл. 69 от ЗООС;

Асфалтосмесител, в с. Грохотно, общ. Девин, експлоатиран от „ИСА 2000“ ЕООД - гр. София - при измерването е отчетено превишение на НДЕ по показател „Прах“, за което е наложена месечна санкция, съгласно чл. 69 от ЗООС;

- Контрол на обекти и дейности с летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини;

През 2020 г. са извършени 38 бр. проверки на 38 обекта по Наредба № 16/1999 г. за съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини. Не са констатирани нарушения.

- Контрол на обекти, осъществяващи дейности с употреба на летливи органични съединения в разтворители;

През 2020 г. са извършени 11 бр. проверки на 11 обекта по Наредба №7/2003 г. за ЛОС, включени в регистъра по чл. 30л от ЗЧАВ. Не са констатирани нарушения.

- Контрол на обекти за производство, търговия или употреба на определени бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи органични разтворители;

През 2020 г. са извършвани 11 бр. проверки 11 обекта по Наредбата за ограничаване на емисиите на ЛОС при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти. Не са констатирани нарушения.

- Контрол и управление на веществата, нарушаващи озоновия слой;

На територията на инспекцията има 460 действащи инсталации с над 3 кг фреон и/или с над 5 t/CO₂ е.г в 76 обекта. През годината са проверени инсталациите в 49 обекта. Не са констатирани нарушения.

- Контрол по изпълнение на условията в разрешителните за емисии на парникови газове;

На територията на РИОСВ-Смолян, няма обекти с разрешителни за емисии на парникови газове.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Смолян:

През 2020 г. измерената средногодишна стойност на ФПЧ₁₀ от АИС „Библиотека“ гр. Смолян е 33,67 µg/m³ при норма 40 µg/m³. Основен замърсител по показател ФПЧ₁₀ е битовото отопление, интензивния транспорт и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура.

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните, преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от ИАОС.

II.2. ВОДИ

1.Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината

РИОСВ - Смолян осъществява контрол по компонент “Води“ на територия, попадаща в обхвата на две басейнови дирекции:

- „Източнобеломорски район“-Пловдив с общините Смолян, Ардино, Баните, Борино, Девин, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе и по-големи реки Арда, Черна, Върбица, Неделинска, Маданска, Елховска, Чепинска, Малка Арда, Давидковска,

Ардинска, Уваджик, Въча, Девинска, Чепеларска, Джурковска, Манастирска, Юговска и притоци;

- „Западнобеломорски район“-Благоевград с общините Доспат и Сатовча и по-големи реки Доспатска, Караджа дере (Сърнена), Сатовчанска Бистрица, Осинска, Жижовска и притоци.

През 2020 г. е осъществяван емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни тела, притоци на реките Арда, Марица и Места, преминаващи през територията, контролирана от РИОСВ - Смолян.

Контролът по опазване чистотата на водите и водните обекти, включва:

- Емисионен контрол на обекти, заустващи в повърхностни водни тела, в съответствие с издадени Разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води по чл.46, ал.1, т.3 от Закона за водите и Заповед № РД-962/20.12.2019 г. на министъра на околната среда и водите с утвърден списък на емитерите;

- Контрол по изпълнението на условия, поставени в издадените разрешителни за ползване на водни обекти, с цел заустване на отпадъчни води и контрол на основните емитери, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водоприемници;

- Състояние на локални пречиствателни съоръжения за промишлени отпадъчни води;

- Състояние и правилна експлоатация на пречиствателни станции за отпадъчни води от населени места;

- Канализационни системи на населените места;

- Извършване на проверки и изготвяне на отговори, във връзка с постъпили сигнали и жалби за замърсяване на водни обекти;

- Контрол при аварийни ситуации и залпови изпускания във водни обекти;

- Изготвяне на санкции при констатирани замърсявания чрез прилагане разпоредбите на чл.69 от ЗООС и Наредба за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения;

- Проверка по изпълнение на дадени предписания;

- Проверка по изпълнение на условията, поставени в решения по ОВОС;

- Изготвяне на доклади за извършени комплексни проверки на обекти, включени в плана за контролната дейност на РИОСВ.

През 2020 г. е извършен допълнителен емисионен контрол на обекти, емитери на приоритетни и приоритетно опасни вещества, съгласно Заповед №№ РД-206/04.03.2020 г. и РД-174/25.02.2020 г. на министъра на околната среда и водите.

Извършвани са проверки за изпълнение на изискванията, поставени в разрешителните за заустване и по условията на издадени Комплексни разрешителни, в т.ч., спазване на индивидуалните емисионни ограничения и изпълнение на плана за собствен мониторинг на отпадъчните води.

За констатирани нередности са давани предписания и са извършвани проверки за тяхното изпълнение. При установени нарушения са налагани административни наказания.

2. Опазване на повърхностните води

2.1.Характеристика и мониторинг на повърхностните води

2.1.1.Типове повърхностни води

Идентифицирани са две категории повърхностни води – “река” и “езеро”. Към категория „река” се отнасят речните водни тела и язовирите, образувани чрез преграждане на река, която над язовира, формира самостоятелно водно тяло. Към категория „езеро” се отнасят естествените езера и язовирите (водоемите), които са изкуствено създадени извън съществуващ водосбор на река (изкуствени водни тела – ИВТ) или са разположени в началото на реките и над тях не е обособено самостоятелно речно водно тяло.

На територията на РИОСВ - Смолян са идентифицирани 3 типа води от категория „Река” /Таблица №1-1/:

Таблица №1-1 Типология категория "РЕКА" на територията на РИОСВ-Смолян
 А)В обхвата на БД „ИБР“

№	Тип BG	Име на типа	Водосбор
	R3	Планински реки	<ul style="list-style-type: none"> - Река Арда и притоци (р.Елховска и р.Чепинска) от извора до гр.Рудозем – ПБВ; - Река Арда от гр. Рудозем до вливане на р. Черна; - Река Арда между вливане на Черна река до яз.Кърджали и р. Ардинска; - Река Маданска; - Извор на Черна река до гр.Смолян; - Черна река от гр.Смолян до устие; - Бяла река и нейните притоци – ПБВ; - Река Малка Арда – ПБВ; - Давидковска река; - Река Въча и притоци от извори до вл. на Широколъшка; - Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска; - Река Чепеларска от извори до град Чепеларе, заедно с ляв приток Ситковска; - Река Широколъшка с всички нейни притоци; - Река Белишка*; - Река Сушица*; - Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци - р. Дормушевска и Пепелаша*; - Река Въча от язовир Кричим до гр.Кричим*; - Река Въча и притоци от река Широколъшка до яз.Въча; - Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв- Бабинска; - Река Манастирска и река Джурковска до Белишка; - Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орешица; - Река Чукуркьойска и Забърдовска;
	R14	Пресъхвачи реки	<ul style="list-style-type: none"> - Извор на р. Върбица до гр.Златоград; - Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие; - Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица; - Река Ерма река;

* водосбора на реките е на границата на Пловдивска и Смолянска област

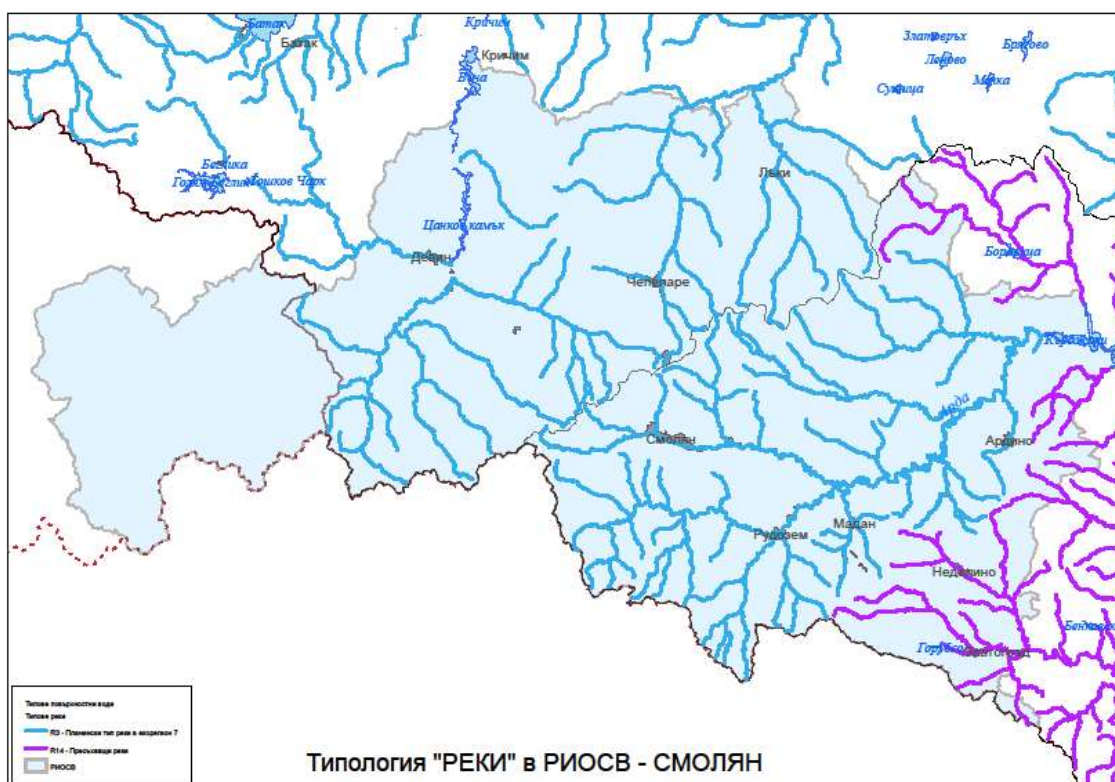
Б)В обхвата на БД „ЗБР“

№	Тип BG	Име на типа	Водосбор
	R3	Планински реки	<ul style="list-style-type: none"> - Река Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния ѝ приток р. Дяволски дол; - Река Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.; - Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.; - Река Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница; - Река Владово дере от изворите до кота 1090 м.;

	<ul style="list-style-type: none"> - Река Осинска от изворите до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат; - Река Сърнена (Караджа дере) с притоците от изворите до кота 1230 м.; - Река Черешковица от изворите до кота 1240 м.; - Река Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат.
--	---

В рамките на посочените типове реки са определени 36 водни тела. Всяко водно тяло е речен участък с еднакво екологично и химично състояние, който има важна роля при управлението на водите. В Плана за управление на речните басейни на Източнбеломорски район (ПУРБ на ИБР) за 2016-2021г., приет с Решение №1106/29.12.2016г. на Министерски съвет са подготвени конкретни програми от мерки, чрез реализацията на които трябва да се постигне добро състояние на водите.

Карта №1-1 Типология категория "РЕКА" на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

На територията на област Смолян са определени 2 типа езера (язовири). Всяко езеро (язовир) с площ по-голяма от 500 ха, се определя като самостоятелно водно тяло. В Смолянска област са определени 6 самостоятелни водни тела, като две от тях са с малка площ (опашки на язовири), посочени в Таблица №1-2:

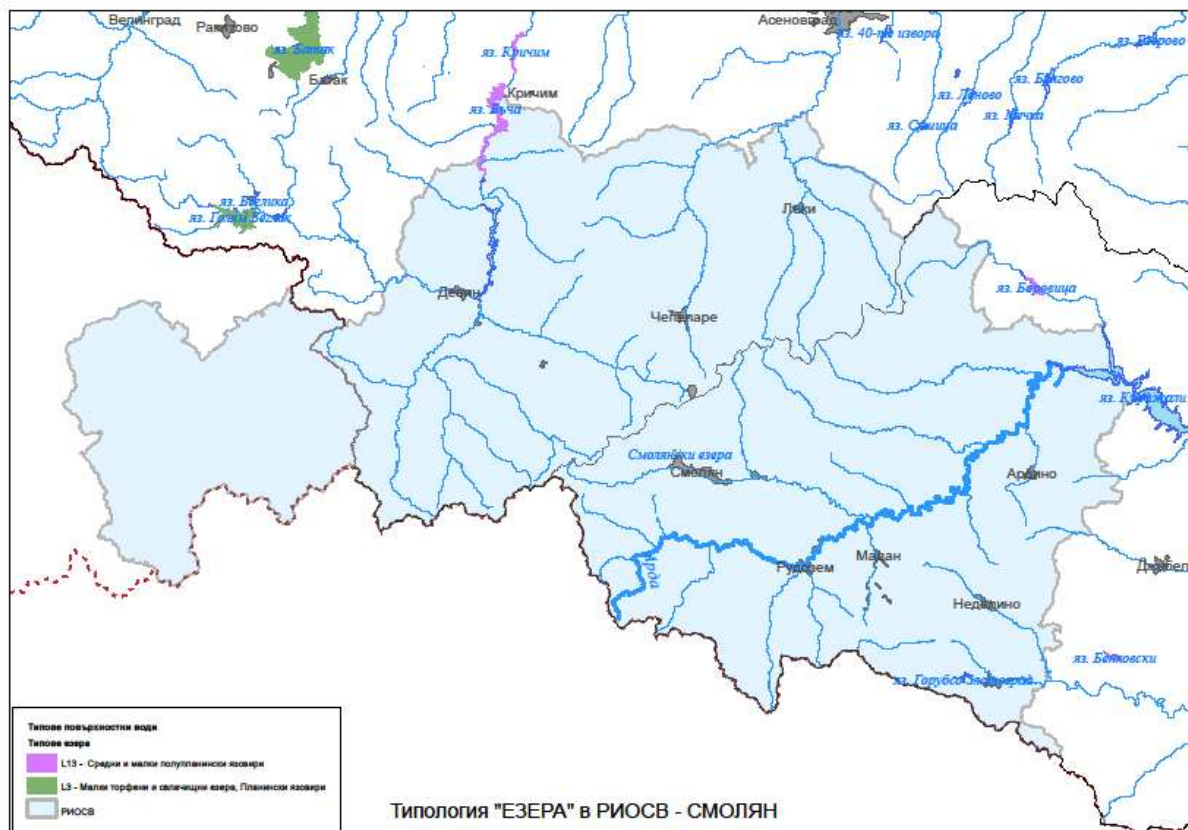
Таблица № 1-2. Типове категория "ЕЗЕРА" на територията на РИОСВ-Смолян

№	ТИПОВЕ	Язовири	Брой ВТ
	На територията на БД "ИБР"		
1	L13 Средни и малки полупланински язовири	яз.„Въча“, яз.„Цанков камък“, яз. Бенковски (опашка на язовира)	3
2	L3 Малки торфени и свлачищни езера, Планински язовири	Смолянски езера	1

3	L11 Големи, дълбоки язовири	яз. „Кърджали“ (опашка на язовира)	1
	<i>На територията на БД “ЗБР”</i>		
4	L11 Големи, дълбоки язовири	яз. “Доспат”	1
		ВСИЧКО	6

Карта №1-2 Карта на водните тела от категория “ЕЗЕРА” на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

2.1.2. Програми за мониторинг на повърхностни води

• Контролен мониторинг

При проектиране на мрежата за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на ИБР са избрани представителни мониторингови пунктове за съответните речни басейни и типове водни тела. Общият брой на пунктовете за контролен мониторинг на реки на територията на област Смолян през 2020 г. е 3. Във връзка с определяне на екологичното и химично състояние на повърхностните водни тела, в тези пунктове се извършва мониторинг на биологични и физико-химични елементи, като еднократно в периода на ПУРБ е предвидено да се извърши и мониторинг на хидроморфологични елементи за качество.

- р. Арда - с. Могилица;
- р. Арда – преди гр. Рудозем;
- р. Арда при с. Вехтино;

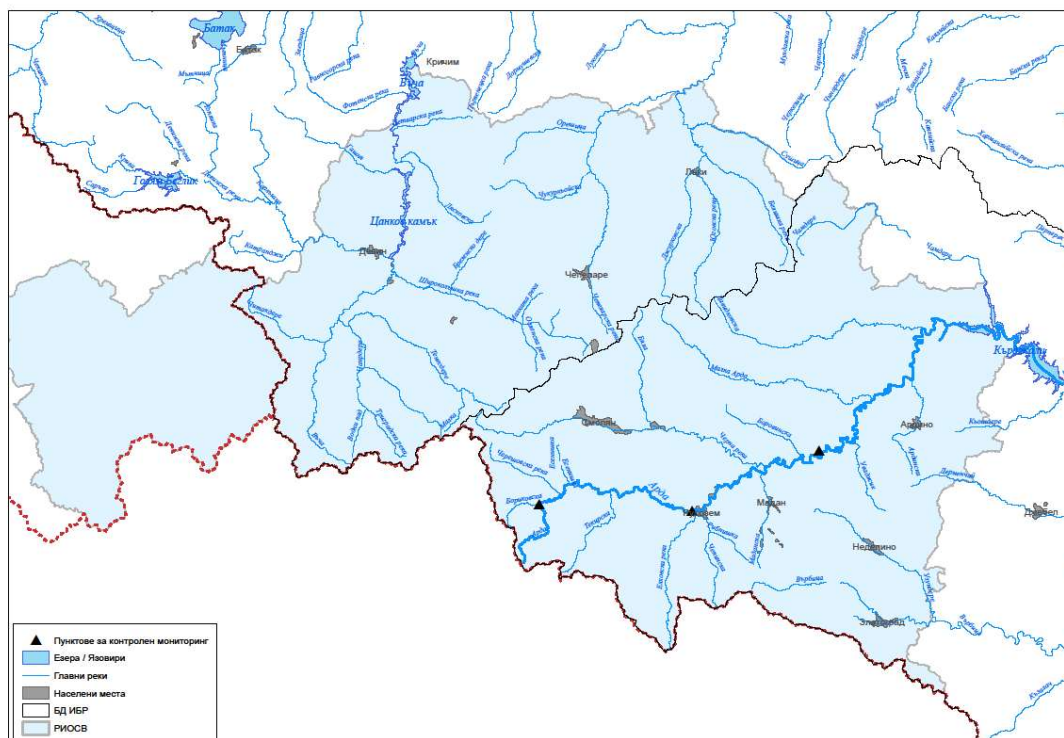
Честотата на контролния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
  - фитобентос в реки – 1 път на 3 години;
  - макрофити в реки и езера/язовири - 1 път на 3 години;
  - макрозообентос в реки – 1 път годишно;
  - риби в реки и езера/язовири - 1 път на 3 години;
  - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород,

активна реакция/pH и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторингът се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.

- Физико-химични елементи
  - основни показатели – 4 пъти годишно;
  - специфични замърсители – 4 пъти годишно;
  - приоритетни вещества – 12 пъти годишно;
- Хидроморфологични елементи - 1 път на 6 години в пунктовете, докладвани пред ЕК.

Карта № 1-3 Мрежа за контролен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

● Оперативен мониторинг

При подготовката на програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в ИБР е използвана информация за състоянието на определените водни тела и се прилагат критериите, посочени в т.1.3.2. на Анекс V на РДВ.

Пунктове за оперативен мониторинг се поставят в онези водни тела, които са в лошо състояние и съществува риск да не постигнат добро състояние. През 2020 г. на територията на РИОСВ - Смолян са определени 17 пункта за оперативен мониторинг – 16 на реки и 1 на язовири (Програма за мониторинг на водите по Заповед № РД-267/03.04.2020 г. на министъра на околната среда и водите). В тези пунктове се извършва мониторинг по биологични и физико-химични елементи за качество.

- р. Чепеларска след гр. Чепеларе;
- р. Черна преди гр.Смолян ;
- р. Черна след ГПСОВ гр. Смолян;
- р. Арда - с.Средногорци;
- р. Джурковска преди с.Здравец;
- р. Джурковска - с.Джурково;
- р. Юговска след гр.Лъки;
- р. Маданска – гр.Мадан, кв. Батанци;
- р. Маданска след гр. Мадан, устие;
- р. Големи дол преди гр. Мадан;
- р. Бял извор след с. Бял извор (след вливане на р. Уваджик);

- р. Малка Арда при с.Баните;
- р. Върбица преди гр. Златоград;
- р. Върбица след гр. Златоград;
- р. Ерма - преди пром. с.Ерма река - мост преди заустване на "Родопи Еко Проджекте";
- р. Гидюрска - устие;
- Смолянски езера (Тревищото езеро);

При подбора на показатели за оперативен мониторинг се използват биологичните елементи, индикативни за степента на антропогенно въздействие върху качеството на водите - макрозообентос в реки и фитопланктон - в стоящи води. С оглед оперативното установяване на промените във фитопланктонните съобщества се използва показателя, в съчетание с други индикативни физико-химични показатели – прозрачност (SD), разтворен кислород, температура и електропроводимост.

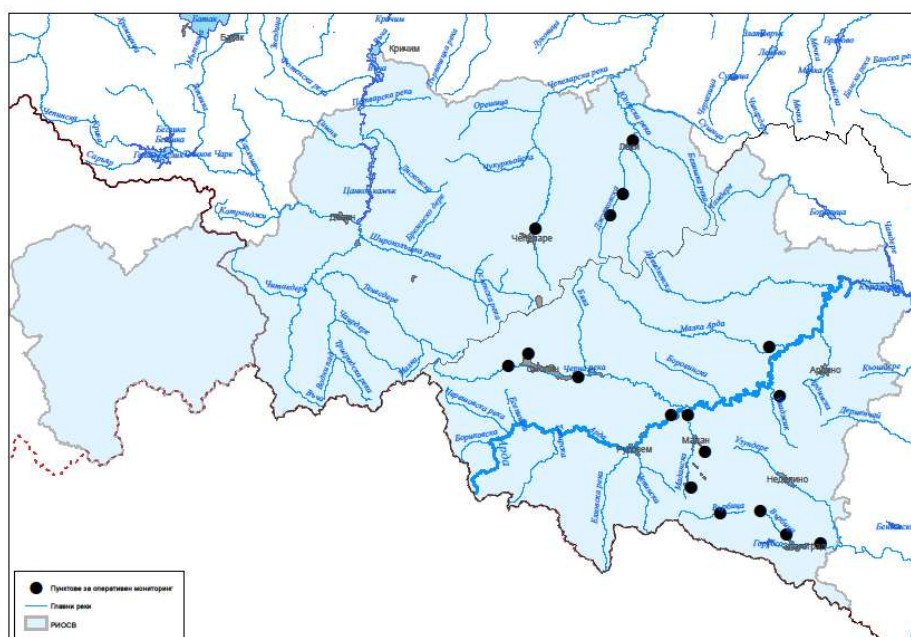
Предвижда се мониторинг на всички физико-химични показатели, превишаващи стандартите за качество на околната среда (за приоритетни вещества) или приетите норми за добро екологично състояние на физико-химичните елементи. Предвижда се и мониторинг на други физико-химични показатели, които са свързани с тези, по които се наблюдават отклонения.

Честотата на оперативния мониторинг е съобразена с минималната честота, която се препоръчва в Приложение V на РДВ за отделните показатели:

- Биологични елементи
  - макрозообентос в реки – 1 път годишно;
  - фитопланктон/хлорофил А в язовири (заедно с прозрачност, разтворен кислород, активна реакция/pH и електропроводимост) – 2-4 пъти годишно, като мониторинга се извършва 2-6 пъти в периода на ПУРБ.
- Физико-химични елементи
  - основни показатели – 4 пъти годишно;
  - специфични замърсители – 4 пъти годишно;
  - приоритетни вещества – 12 пъти годишно;

Карта № 1

4 Мрежа за Оперативен мониторинг на повърхностни води на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“ (чл.8 на РДВ)

2.1.3. Показатели за мониторинг на повърхностните води

• Биологични елементи за качество

Хидробиологичният мониторинг се извършва за макробезгръбначни в реки по Ирландски Биотичен Индекс. Периодично в определени пунктове (през 3 г.) се извършва наблюдение и на останалите биологични елементи, съгласно изискванията на РДВ – фитопланктон (язовири), фитобентос, макрофити и риби. Мониторингът и оценката на състоянието на биологичните елементи в реки се извършват по Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризирани на повърхностните води.

От провеждания мониторинг за 2020 г. на биологичните елементи за качество са налични данни за дънни безгръбначни, макрофити, фитобентос и фитопланктон.

• Физико-химични елементи за качество

Мониторингът се извършва по основни физико-химични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества, свързани със замърсяване на повърхностните води с органични вещества, метали и металоиди. Анализът на планираните показатели се извършва от Регионална лаборатория - Смолян към ИАОС.

За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране по следните групи показатели:

• Основни физико-химични показатели

- **I група** – активна реакция /рН/, температура, неразтворени вещества, електропроводимост, разтворен кислород, наситеност с кислород, БПК₅, ХПК, азот амониев, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати.

- **II група** – азот общ, фосфор общ, калциево-карбонатна твърдост.

• Специфични вещества

- **II група** - Метали и металоиди - желязо, манган, цинк, мед, арсен, хром (общ), уран, алуминий.

- **III група** – Други вещества – цианиди - свободни.

• **Приоритетни вещества** - метали, полициклични ароматни въглеводороди, оргонофосфорни съединения, оргонохлорни пестициди, азот и фосфор съдържащи пестициди, бромирани дифенилетири, хлоралкани, фталати, трибутил-калаени съединения, пиретроидни пестициди, хлорфенокси пестициди, дифенилетерни пестициди, хексабромоциклододекани, хептахлор и хептахлорепоксид.

2.2. Определяне на химично и екологично състояние на повърхностните водни тела

2.2.1. Химично състояние

При определяне на химичното състояние на повърхностните водни тела са приложени изискванията на Директива 2013/39 ЕС, транспонирана в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 2010 година.

Химичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в два класа – «добро» и «лошо», които се изобразяват съответно със син и червен цвят. За извършване на достоверна оценка е необходимо минималната честотата на анализ да бъде 12 пъти в годината (1 път месечно). Тези водни тела, които отговарят на средногодишните стойности на стандартите за качество на околната среда (СГС-СКОС) са в добро състояние, а за водните тела, в които се констатира превишаване на СГС-СКОС е определено лошо състояние. Във водните тела, в които не се извършва мониторинг на приоритетни вещества, поради липсата на идентифициран натиск, химичното състояние е определено като «неизвестно».

През 2020 г. в 31 повърхностни водни тела в област Смолян са извършени анализи за наличие на приоритетни вещества. В три водни тела „Река Манастирска и река Джурковска до р.Белишка”, „Река Маданска” и „Извор на р.Върбица до гр.Златоград” се констатира превишаване на СКОС по показателите кадмий, олово и никел, което определя и лошото химично състояние на тези тела.

Таблица № 2-1 Брой повърхностни водни тела по химично състояние през 2017г.

	ВТ	Арда	Марица	Места	Общо
Химично състояние	Добро	16	10	8	34
	Лошо	2	1	0	3
	Неизвестно	4	5	4	13
	общо ВТ	22	16	12	50

2.2.2.Екологично състояние

Оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела се извършва по класификационна система за биологични и физико-химични елементи за качество, и стандарти за качество на околната среда за химични елементи и специфични замърсители, включени в Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води.

Екологичното състояние на повърхностните водни тела се оценява в пет класа: отлично, добро, умерено, лошо и много лошо, които се изобразяват с показаните в таблицата цветове.

Екологично състояние				
отлично	добро	умерено	лошо	много лошо

В Таблица № 2-3 са дадени резултатите от оценката на екологичното състояние/потенциал на повърхностните водни тела на територията на РИОСВ - Смолян по речни басейни. Анализът на резултатите показва, че през 2020 г. водните тела в добро състояние са 19, в умерено състояние - 18 и в лошо екологично състояние - 1 водни тела. При сравняване на резултатите с тези през 2018 г. се наблюдава леко подобряване на екологичното състояние/потенциал (през 2019 г. 17 водни тела са в добро екологично състояние, 21 в умерено екологично състояние/потенциал). Основните физико-химични показатели, по които се наблюдават отклонения са свързани с органично замърсяване - ортофосфати, общ фосфор, амониев азот, нитритен азот, нитратен азот, общ азот и БПК, причина за които са непречистени отпадъчни води от населени места, заустване на непречистени руднични води и промишлени отпадъчни води.

При оценката на екологичен потенциал в силномодифицирани водни тела (язовири, коригирани реки) се използва класификационната система за екологично състояние, която е разработена за естествени водни тела. Необходимо е тя да бъде адаптирана като се въведе т.нар. „подход на смекчаващи мерки”, прилаган в ЕС. При него като основен критерий се приема стопанското използване на водните тела и състоянието на елементите за качество, което може да се постигне без да се допуска негативно въздействие върху стопанската дейност. Това състояние се приема за Добър екологичен потенциал (ДЕП), като се предвиждат „смекчаващи мерки”, които могат да го подобрят, без да попречат на стопанското ползване. Новият подход за определяне на ДЕП ще бъде въведен при оценките за силномодифицираните водни тела в периода на втория ПУРБ (2017-2021 г.).

Таблица № 2-2 Брой водни тела разпределени по екологично състояние/потенциал през 2020г. на територията на РИОСВ-Смолян

	Общо ВТ	Марица	Арда	Места	Общо
Екологично състояние/ потенциал	Отлично	1	0	0	1
	Добро	10	8	7	25
	Умерено	5	13	3	21
	Лошо	0	1	1	2
	Много лошо	0	0	0	0
	Неизвестно	0	0	1	1
	ВТ	16	22	12	50

Таблица 2-3 Състояние на водните тела на територията на РИОСВ-Смолян

№	Код	Водно тяло	СМ/ ИВТ	Екологично състояние/потенциал			Химично състояние
				Биологични и елементи	ФХ елементи	Екологично състояние / потенциал	
Обхват на БД „ИБР“							
1	BG3MA500R106	Река Сушица		Добро		Добро	Неизвестно
2	BG3MA500R107	Река Белишка		Добро		Добро	Неизвестно
3	BG3MA500R108	Река Манастирска и река Джурковска до Белишка		Добро	Умерено Zn	Умерено	Лошо Cd
4	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки			Добро	Добро	Добро
5	BG3MA500R216	Река Чепеларска от р. Забърдовска до вливане на р. Юговска и р.Орешница		Добро	Добро	Добро	Добро
6	BG3MA500R114	Река Чукуркьойска и Забърдовска		Добро		Добро	Неизвестно
7	BG3MA500R115	Река Чепеларска от град Чепеларе до вливане на река Забърдовска		Умерено	Умерено БПК, NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
8	BG3MA500R116	Река Чепеларска от извори до град Чепеларе заедно с ляв приток Ситковска		Отлично		Отлично	Неизвестно
9	BG3MA500R127	Река Тъмръшка до село Храбрино и притоци- р. Дормушевска и Пепелаша		Добро	Добро	Добро	Добро
10	BG3MA600L133	Язовир Въча	СМ	Добро	Добро	Добро	Добро
11	BG3MA600R131	Река Въча от язовир Кричим до гр.Кричим		Добро		Добро	Неизвестно
12	BG3MA600L134	Язовир Цанков камък	СМ	Умерено Фитопланктон	Умерено NH ₄ , Нобщ	Умерено	Добро
13	BG3MA600R135	Река Лесковска		Добро	Умерено NO ₃ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
14	BG3MA600R136	Река Девинска от язовир Тошков чарк до устие и притоци: ляв-Бабинска		Добро	Умерено NH ₄ , NO ₂ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
15	BG3MA600R141	Река Широколъшка с всички нейни		Отлично	Добро	Добро	Добро

		притоци					
16	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вл. на Широколъшка		Добро	Добро	Добро	Добро
17	BG3AR900R042	Река Елховска-ПБВ			Добро	Добро	Добро
18	BG3AR900R043	Река Сивинска-ПБВ			Добро	Добро	Добро
19	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница- ПБВ			Добро	Добро	Неизвестно
20	BG3AR900R045	Река Арда от р.Сивинска до гр.Рудозем		Умерено	Добро	Умерено	Добро
21	BG3AR900R046	Река Арда от извори до вливане на р.Сивинска		Добро	Добро	Добро	Неизвестно
22	BG3AR900R035	Р. Арда от гр.Рудозем до вливане на р.Черна		Умерено	Умерено Нобщ, Мп	Умерено	Добро
23	BG3AR900R034	Река Маданска		Умерено	Умерено БПК, NH ₄ , NO ₃ , NO ₂ , PO ₄ , Mn, Zn	Умерено	Лошо Pb, Cd, Ni
24	BG3AR800R033	Извор на Черна река до гр.Смолян		Умерено	Умерено NO ₃ , U, обща алфа активност	Умерено	Неизвестно
25	BG3AR800R031	Река Бяла и нейните притоци- ПБВ		Умерено	Умерено Робщ	Умерено	Добро
26	BG3AR800R030	Черна река от гр.Смолян до устие		Умерено	Умерено БПК, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
27	BG3AR800L041	Смолянски езера		Умерено Хлорофил А, Фитопланктон	Умерено БПК, NH ₄ , Нобщ	Умерено	Добро
28	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ		Умерено	Умерено PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
29	BG3AR700R039	Река Арда от вливане на р.Черна до яз.Кърджали и р. Ардинска		Умерено	Умерено PO ₄ , Робщ, Нобщ, Zn	Умерено	Добро
30	BG3AR700R040	Река Уваджик и р.Бял извор		Лошо	Умерено Нобщ, PO ₄ , Робщ	Лошо	Добро
31	BG3AR700R038	Река Давидковска след вливане на Глогинско дере	СМ	Умерено	Умерено Нобщ, PO ₄ , Робщ	Умерено	Добро
32	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере-ПБВ		Умерено	Добро	Умерено	Добро
33	BG3AR600R026	Извор на река Боровица до яз.		Добро		Добро	Неизвестно

		Боровица					
34	BG3AR400R017	Извор на р. Върбица до гр.Златоград		Умерено	Умерено Mn, Zn	Умерено	Лошо Pb, Cd, Ni
35	BG3AR400R016	Река Неделинска (Узундере) - ляв приток на р. Върбица		Добро	Добро	Добро	Добро
36	BG3AR400R074	Река Върбица и притоците от гр. Златоград до устие		Добро	Добро	Добро	Добро
37	BG3AR400R018	Река Аламовска	СМ	Умерено	Умерено NH4, Нобщ, Робщ	Умерено	Добро
38	BG3AR400L015	Язовир Бенковски	СМ	Максимале н ЕП	Добро	Добро	Добро
	Обхват на БД „ЗБР“			биол.	фх	екол.	хим.
39	BG4ME200R1114	р. Сатовчанска Бистрица от кота 1245 м. до вливане на десния ѝ приток р. Дяволски дол		няма данни от мониторинг за 2020г.	Добро	Добро	Добро
40	BG4ME200R11140	р. Сатовчанска Бистрица от изворите до кота 1245 м.		Добро	Добро	Добро	Добро
50	BG4ME200R11141	Хисарско (Асаново) дере с десния си приток от изворите до кота 1205 м.		Добро	Добро	Добро	Добро
51	BG4ME200R115	р. Сатовчанска Бистрица от вливане на р. Дяволски дол до вливане в р. Места		Добро	умерено състояние	умерено състояние	Неизвестно
53	BG4DO135R1118	р. Доспат от язовир Доспат до българо-гръцката граница		Умерено	умерено състояние NH4, NO2, NO3,PO4	умерено състояние	Добро Химично състояние
54	BG4DO135R11180	р. Владово дере от изворите до кота 1090 м.		Добро	Добро	Добро	Добро Химично състояние
55	BG4DO135R121	р. Осинска от изворите до вливане в р. Доспат		Добро	Умерено	Добро	Неизвестно
56	BG4DO600R1120	р. Сърнена (Караджа дере) с притоците от кота 1230 м. до вливане в р. Доспат		няма данни от мониторинг за 2020г.	Добро	Добро	Добро Химично състояние
57	BG4DO600R11200	р. Сърнена (Караджа дере) с притоците от изворите до кота 1230 м.		Добро	Добро	Добро	Добро

58	BG4DO600R11201	р. Черешковица от изворите до кота 1240 м.		Добро	Добро	Добро	Добро
59	BG4DO600R122	р. Жижовска от изворите до вливане в р. Доспат		Умерено	Добро	умерено състояние	Неизвестно
60	BG4DO900L117	яз. „Доспат“		Лош ЕП	умерено състояние	умерено състояние	Неизвестно

Участъци с лошо състояние на водните тела:

Басейн на р.Марица:

1. Река Манастирска и река Джурковска до р.Белишка - в р.Джурковска се заустват рудничните води от рудник „Дружба” и рудник „Джурково”, стопанисвани от "Лъки Инвест" АД. През 2020 г. водното тяло е в умерено екологично състояние по цинк и лошо химично състояние по кадмий. В пункт „Река Джурковска при с.Джурково” се установява превишаване на СКОС по показателите „цинк“ и „кадмий“. Измерената средногодишна концентрация в пункта по показател кадмий е 0,35 µg при СГС-СКОС 0,09 µg и цинк 82 µg при СКОС 40 µg.

Басейн на р.Арда:

1. Река Маданска – лошото химично и умереното екологично състояние се дължи на заустване на руднични и битови отпадъчни води от гр. Мадан и други населени места. При извършваните анализи за химично състояние (приоритетни вещества) се констатира отклонения от стандартите за качество на околната среда по показателите олово, кадмий и никел, което определя и лошото химично състояние на водното тяло. Показателите, по които се установява превишаване на стардатрите за качество за добро екологично състояние са дънна макробезгръбначна фауна, БПК, амониев азот, азот нитратен, азот нитритен, ортофосфати (като фосфор), манган и цинк. В пункта на река Маданска-гр.Мадан кв. Батанци за 2020 г. е изчислена средногодишна стойност по показател манган 346 µg/l при СКОС 50 µg/l, цинк 5095 µg/l при СКОС 100 µg/l, кадмий 35 µg/l при СКОС 0,25 µg/l, олово 41 µg/l при СКОС 1,2 µg/l, никел 5,8 µg/l при СКОС 4 µg/l. Основни емитери за водното тяло са рудник „Крушев дол” и рудник „Върба-Батанци” на „Горубсо Мадан” АД, чиято производствена дейност е добив и обогатяване на метални руди.

2. Извор на р.Върбица до гр.Златоград – този участък е в лошо химично и умерено екологично състояние, като основни емитери са Ермореченска обогатителна фабрика и хвостохранилище „Ерма река”, стопанисвани от „Родопи Еко Проджектс” ЕООД, гр.Златоград, както и изтичане на руднични води от изоставени рудници в района. През 2020 г. в пункт „Река Ерма преди промишлено селище Ерма, от мост преди заустване на ЕОФ на „Родопи Еко Проджектс” ЕООД, гр.Златоград се констатира превишаване на стандартите за качество на околната среда по показателите: манган 1042 µg/l при СКОС 50 µg/l, цинк 2856 µg/l при СКОС 100 µg/l, кадмий 7,7 µg/l при СКОС 0,25 µg/l, олово 3,8 µg/l при СКОС 1,2 µg/l и никел 6,5 µg/l при СКОС 4 µg/l. Средногодишните стойности за 2020 г. в пункта на р.Върбица преди гр.Златоград по показатели са: за манган 440 µg/l при СКОС 50 µg/l, цинк 657 µg/l при СКОС 100 µg/l, кадмий 2,78 µg/l при СКОС 0,25 µg/l и олово 1,96 µg/l при СКОС 1,2 µg/l.

3. Извор на р. Черна до гр.Смолян - през 2020 г. е проведен мониторинг по радиологични показатели - естествен уран, обща алфа активност, обща бета активност и радий. Резултатите показват превишаване на стадартите за качество на околната среда по показатели естествен уран и обща алфа активност.

4. Река Уваджик и р.Бял извор - през 2020 г. се наблюдава влошаване на екологичното състояние по макрозообентос (от умерено през 2018-2019 г. до лошо екологично състояние. В пункт „Река Бял извор след с.Бял извор (след вливане на р.Уваджик) се установява превишаване на нормите за добро състояние по общ азот, общ фосфор и ортофосфати (като фосфор).

В изпълнение на Заповед № РД-1/02.01.2018 г. на министъра на околната среда и водите за констатираните превишения за посочените показатели в подземни/повърхностни води I път на тримесечие се предоставя информация на Министерство на здравеопазването във връзка с предприемане на необходимите мерки по компетентност. Тази информация се публикува всеки месец и на сайта на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район” на посочения линк https://earbd.bg/SPRAVKI_ZA_PREVISHENIYa-c761.

2.3. Състояние на питейните води

2.3.1. Подход при оценката на повърхностните питейни водни тела

Оценката за състоянието на повърхностните питейни водни тела е извършена в зависимост от категорията на водоизточниците в тях. Категорията на водоизточниците се определя на база резултатите от извършвания мониторинг и нормите в Приложение №1 на Наредба № 12 от 2002 г. за оценка на качеството на повърхностните води за питейно-битови цели. Съгласно тази наредба, водоизточниците се класифицират в три категории в зависимост от качеството на водите – А1, А2, А3, като А1 е за най-доброто качество.

Във втория ПУРБ на ИБР за повърхностните питейни водни тела са приложени критерии за групиране, с цел оптимизиране на мониторинга и достоверно използване на резултатите при оценката на състоянието. В резултат на този процес са обособени 2 групи водни тела:

• ВТ, които се наблюдават самостоятелно (резултатите от мониторинга не могат да бъдат прехвърляни към други водни тела). Те са избрани по следните критерии:

- има установени точкови източници на натиск;
- разположени са в непосредствена близост до значими източници на дифузен натиск;
- представляват водохранилища (питейни язовири);
- водоснабдяват големи населени места (>30000 жители);
- принадлежат към равнинни типове реки, тип R14 Суб-средиземноморски (пресъхващи) реки или дебитът на ПБВ силно варира през годишните сезони и се наблюдават случаи на пресъхване;
- попадат в категория А3 или излизат извън категориите на Наредба 12.

• ВТ, които се обособяват в групи, в рамките на които се избират представителни водни тела, провежда се мониторинг на ротационен принцип в периода на ПУРБ и резултатите се използват за оценка на състоянието на всички тела от групата.

При определяне на групите са използвани следните критерии:

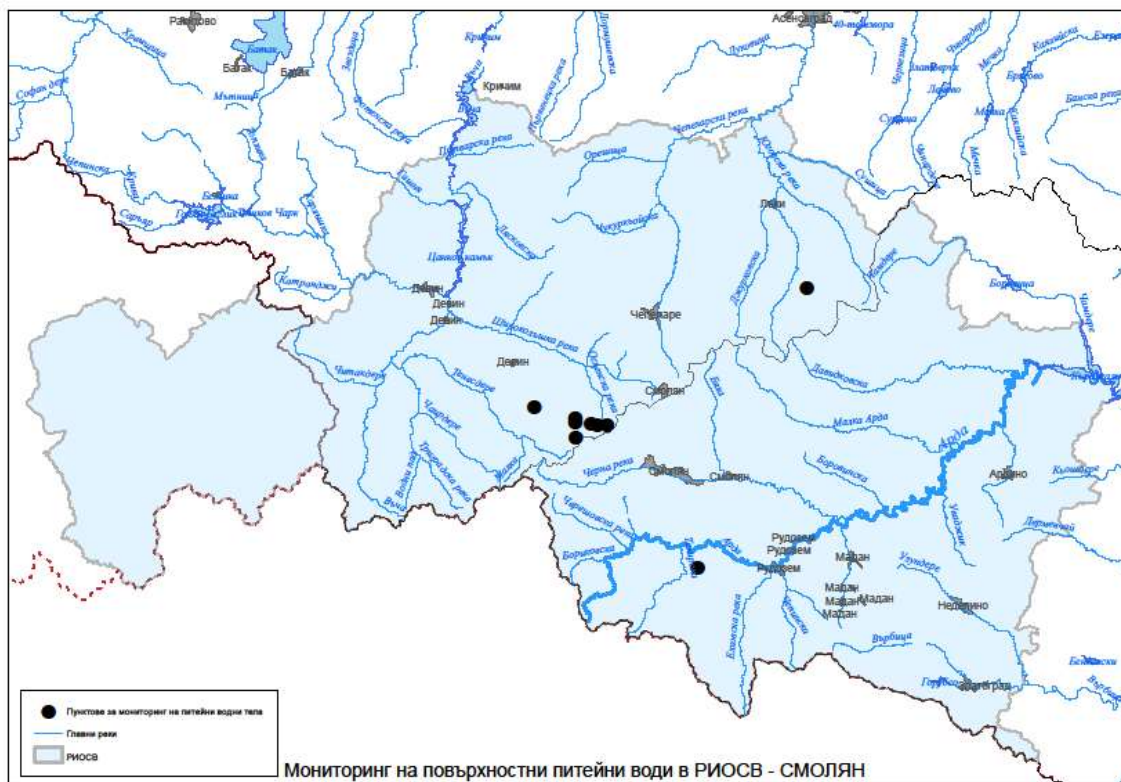
- обща типология;
- речни басейни/подбасейни;
- наличие и характер на дифузен натиск (селско и горско стопанство, въздушни емисии).

2.3.2 Резултати от определяне на състоянието на повърхностните водни тела

На територията на Смолянска област се намират 24 водохващания за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води, разположени в 9 питейни водни тела.

Водохващания за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

В Таблица № 2-4 са представени резултатите от определяне категорията на водоизточниците и състоянието на повърхностните питейни водни тела по данни от мониторинга проведен през 2020 г. Състоянието на 9 питейни водни тела (24 водоизточника) се определят като добро (категория А1 и А2).

Таблица №2-4 Състояние на повърхностните питейни водни тела на територията на РИОСВ-Смолян, в обхвата на БД „ИБР“

№	Код на водното тяло	Име на водното тяло		Водоизточник	Категория водоизточник	Състояние водно тяло
1	BG3MA600R142	Река Въча и притоци от извори до вливане на река Широколяшка	1	Река Хаджиларска	A2	A2
			2	Река Добролайски соват	A2	
			3	Река Голяма	A1	
2	BG3MA600R141	Река Широколяшка с всички нейни притоци	4	Река Азмачовско дере	A2	A2
			5	Река Туралско дере	A2	
			6	Река Стикълско дере №1	A2	
			7	Река Солитско дере	A2	
			8	Река Козуяташко дере	A1	
			9	Река Стикълско дере №2	A2	
			10	Река Зорлийско дере	A2	
			11	Река Мечо селище	A2	
3	BG3MA500R109	Река Крушовска за доп. ПБВ на гр. Лъки	12	Река Крушовска	A1	A1
4	BG3MA600L133	Язовир Въча	13	Язовир Въча	A2	A2
5	BG3AR900R042	Река Елховска- ПБВ	14	Река Искрец	A2	A2
			15	Река Голяма, с.Корита	A1	
			16	Река Елховска	A1	
6	BG3AR900R043	Река Сивинска- ПБВ	17	Река Конска - ляв ръкав	A2	A2
			18	Река Конска - десен ръкав	A2	
			19	Река Катранска рампа	A2	

7	BG3AR900R044	Река Елезово с.Кошница - ПБВ	20	Река Калето (Елезово)	A2	A2
8	BG3AR700R029	Малка Арда - ПБВ	21	Река Сантеново	A2	A2
			22	Река Долчине	A1	
9	BG3AR700R037	Река Давидковска до Глогинско дере	23	Река Чифлика - ляв ръкав	A2	A2
			24	Река Чифлика- десен ръкав	A2	

3.Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води

Основен замърсител на водните обекти на територията, контролирана от РИОСВ – Смолян са отпадъчните води от канализационните системи на населените места и производствените отпадъчни води от промишлените обекти, намиращи се извън регулационните граници на населените места. Повечето от агломерациите, с население под 2000 екв. жители и от 2000 до 10 000 екв. жители, нямат изградени или са с частично изградени канализационни мрежи и отпадъчните води се заустват в попивни съоръжения или прилежащи дерета и реки.

В канализационните мрежи на агломерациите (там, където има изградени), освен битово-фекални отпадъчни води, се заустват и производствени отпадъчни води от промишлените предприятия, разположени на територията им. Съгласно чл.4 от Наредба № 7/2000г., включването на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места се осъществява на база сключен договор между абоната и оператора, експлоатиращ канализационната система и/или съответната ГПСОВ или СПСОВ. Качеството на отпадъчните води от промишлените обекти, следва да отговаря на нормите за заустване в ГК, като индивидуалните емисионни ограничения в сключените договори се достигат след пречистване на промишлените отпадъчни води от локални пречиствателни съоръжения (ЛПСОВ).

За заустването на отпадъчни води от канализационните мрежи в повърхностни водни обекти, както и за заустването на отпадъчни води след селищни пречиствателните станции, са издадени разрешителни за заустване на отпадъчните води във водни обекти от съответните басейнови дирекции.

Операторите, експлоатиращи канализационните мрежи на населените места и пречиствателните станции (пречиствателни съоръжения) на територията, контролирана от РИОСВ-Смолян са:

1. За административната територия на област Смолян са „В и К” ЕООД – гр. Смолян и/или общините Смолян, Златоград, Неделино, Баните, Мадан, Рудозем, Чепеларе, Девин, Борино и Доспат;

2. За община Лъки, област Пловдив са „В и К” ЕООД – гр. Пловдив и община Лъки;

3. За община Ардино, област Кърджали са „В и К” ООД – гр. Кърджали и община Ардино;

4. За община Сатовча, област Благоевград са „В и К” ЕООД – гр. Благоевград и община Сатовча.

На територията на инспекцията са изградени и работят пречиствателни станции в следните населени места:

- 1 бр. за над 10 000 екв. брой жители – ГПСОВ, гр.Смолян;

- 4 бр. за 2 000 до 10 000 екв. брой жители: ГПСОВ-гр.Мадан, ГПСОВ-гр.Златоград, ГПСОВ-гр.Рудозем и ПСОВ „Пампорово“-КК ”Пампорово”;

- 15 бр. за под 2 000 екв. брой жители: СПСОВ-с.Триград, СПСОВ-с.Грохотно и СПСОВ-с.Селча - 2 бр. в община Девин; СПСОВ-с.Осина, СПСОВ-с.Ваклиново, СПСОВ-с.Жижево, СПСОВ-с.Фъргово, СПСОВ-с.Долен, СПСОВ-с.Боголин, СПСОВ-с.Туховища, СПСОВ-с.Крибул, СПСОВ-с.Годешево в община Сатовча, СПСОВ-с.Проглед в община Чепеларе и СПСОВ-с.Оряховец в община Баните.

В края на 2020 г. се изгради СПСОВ-с. Борино, община Борино. През 2021 г. предстои приемане на съоръжението от ДПК и въвеждане в експлоатация.

Населените места с 2000 до 10 000 екв. жители: Девин, Доспат, Чепеларе, Ардино, Сатовча, Лъки, Неделино и Баните нямат изградени ПСОВ, а отпадъчните води се отвеждат

и заустват непречистени във водоприемниците, като по този начин се поддържа натиска (замърсяването) върху тях в поречията на реките Арда, Марица и Места.

3.1. Селищни канализационни системи с и без изградени ПСОВ

На територията на РИОСВ - Смолян са изградени и работят следните селищни пречиствателни станции:

1. Поречие р. Арда - ГПСОВ-Смолян, ГПСОВ-Златоград, ГПСОВ-Мадан, ГПСОВ-Рудозем, СПСОВ - Оряховец, община Баните;

2. Поречие р. Марица - ПСОВ - Пампорово, СПСОВ – Проглед, община Чепеларе, СПСОВ – Триград, СПСОВ – Грохотно, СПСОВ – Селча 1, СПСОВ – Селча 2, община Девин;

3. Поречие р. Места - СПСОВ - Осина, СПСОВ - Ваклиново, СПСОВ - Жижево, СПСОВ - Фъргово, СПСОВ - Долен, СПСОВ - Боголин, СПСОВ - Туховища, СПСОВ - Крибул, СПСОВ - Годешево, община Сатовча.

Градските пречиствателни станции на Смолян, Мадан, Рудозем и Златоград са съвременни съоръжения, изградени по модерна технология. В технологичните им схеми са изградени съоръжения за механично и биологично пречистване, третиране на утайките и за обеззаразяване на пречистените отпадъчни води при необходимост. Състоянието на съоръженията е добро. Резултатите от проведения емисионен контрол и собствен мониторинг на ГПСОВ през 2020 г., показват ефективна работа с много добър пречиствателен ефект, без установени превишения на индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО) по разрешителните за заустване и/или замърсявания на водоприемниците след точките на заустване.

За ГПСОВ - Смолян е предвидено, при реализиране на „Втори воден цикъл на гр.Смолян“, да се реализира II-ри етап - изграждане на съоръжения за третиране на азота и фосфора.

При извършения контрол от страна на инспекцията на селищните пречиствателни станции в община Девин е констатирано, че СПСОВ-Грохотно, не работи ефективно и се надвишават ИЕО по показатели БПК, ХПК и Неразтворени вещества. За установените превишения на община Девин е наложена месечна санкция по реда на чл. 69 от ЗООС.

При извършения контрол на СПСОВ в община Сатовча е установено, че аварията в съоръженията на СПСОВ-Долен, СПСОВ-Туховища, СПСОВ-Фъргово, СПСОВ-Крибул, СПСОВ-Ваклиново и СПСОВ-Боголин са отстранени и е възстановена нормалната им работа.

Таблица с населени места с изградени ГПСОВ, СПСОВ и канализационни мрежи без изградени ПСОВ, подлежащи на контрол през 2020г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"В и К" ЕООД, гр.Смолян,	ГПСОВ - Смолян, гр.Смолян	2	2	-	РЗ№33110111/30.03.2011
2	"В и К" ЕООД, гр.Смолян,	ГПСОВ - Рудозем, гр.Рудозем	2	2	-	РЗ№33110030/30.06.2008
3	"В и К" ЕООД, гр.Смолян,	ГПСОВ - Мадан, гр.Мадан	2	2	-	РЗ№33110028/27.06.2008
4	"В и К" ЕООД, гр.Смолян,	ГПСОВ - Златоград, гр.Златоград	2	2	-	РЗ№33110091/21.11.2016
5	Община Баните	ПСОВ - Оряховец	2	2	-	РЗ№33140225/08.08.2017

6	"В и К" ЕООД - гр.Кърджали	Канализация гр. Ардино	1	1	-	№33140176/20.08.2003
7	Община Ардино	Канализация с. Бял извор	1	1	-	
8	Община Баните	Канализация с.Баните	1	1	-	
поречие Марица						
9	Община Чепеларе	Канализация, гр.Чепеларе	1	1	-	РЗ№33110035/01.08.2008
10	Община Лъки	Канализация, гр.Лъки	1	1	-	РЗ№33110101/12.04.2010
11	Община Девин	Канализация, гр.Девин	1	1	1	РЗ с изтекъл срок на действие
12	Община Девин	ПСОВ - с. Триград	1	1	-	РЗ№33140180/09.06.2015
13	Община Девин	ПСОВ - с. Селча	1	1	-	РЗ№33710103/16.06.2015
14	Община Девин	ПСОВ - с. Грохотно	2	2	1	РЗ№33110137/09.06.2015
15	„В и К” ЕООД – гр. Смолян	ПСОВ – Пампорово, к.к.Пампорово, общ.Чепеларе	2	2	-	РЗ№33710077/26.03.2010
16	Община Чепеларе	ПСОВ-Проглед, с.Проглед, общ.Чепеларе	1	1	-	РЗ№33110092/14.12.2009
поречие Места						
17	Община Сатовча	ПСОВ-Осина, с.Осина,	1	1	1	РЗ№43710033/14.04.2014
18	Община Сатовча	ПСОВ-Ваклиново, с.Ваклиново,	2	2	-	РЗ№43710037/14.04.2014
19	Община Сатовча	ПСОВ-Жижево, с.Жижево,	2	2	-	РЗ№43710036/14.04.2014
20	Община Сатовча	ПСОВ-Фъргово, с.Фъргово,	2	2	-	РЗ№43710039/14.04.2014
21	Община Сатовча	ПСОВ-Долен, с.Долен,	1	1	1	РЗ№43710038/14.04.2014
22	Община Сатовча	ПСОВ-Боголин, с.Боголин,	1	1	1	РЗ№43710031/14.04.2014
23	Община Сатовча	ПСОВ-Туховища, с.Туховища,	1	1	2	РЗ№43710032/14.04.2014
24	Община Сатовча	ПСОВ-Крибул, с.Крибул,	1	1	-	РЗ№43710034/14.04.2014
25	Община Сатовча	ПСОВ-Годешево, с.Годешево,	2	2	-	РЗ№43710035/14.04.2014
26	Община Сатовча	Канализация, с.Кочан,	1	1	-	РЗ№43110041/09.02.2009
27	Община Сатовча	Канализация, с.Сатовча	1	1	-	РЗ№43110110/02.07.2012г.
28	Община Доспат	Канализация, с.Барутин	1	1	-	№43110187/13.05.2019
29	Община Доспат	Канализация, с.Бръщен	1	1	-	№43710053/13.05.2019
30	Община Доспат	Канализация, с.Црънч	1	1	-	№43710054/21.05.2019
31	Община Доспат	Канализация, с.Любча	1	1	-	№43710055/21.05.2019
32	Община Доспат	Канализация, с.Чавдар	1	1	-	№43710056/21.05.2019
33	Община Доспат	Канализация на с.Касък	1	1	-	№43710056/21.05.2019
34	Община Доспат	Канализация, с.Змейца	1	1	-	№43110188/21.05.2019
35	Община Доспат	Канализация, гр.Доспат	1	1	-	РЗ№43110042/09.02.2009
	Общо:		46	46	7	

През годината са извършени 46 бр. планови и 7 бр. извънпланови проверки, които са свързани с последващ контрол по изпълнение на дадени предписания и изпълнение на Заповед № РД-206/04.03.2020 г. на министъра на околната среда и водите за наличие на опасни и приоритетно опасни вещества в отпадъчните води от с. Годешево и с. Туховища, община Сатовча.

За превишения на ИЕО по показатели от РЗ, на община Сатовча са наложени 3 бр. месечни санкции по чл.69 от ЗООС, за СПСОВ-Осина, СПСОВ-Фъргово и СПСОВ-Туховища.

3.2.Селищни канализационни системи, предмет на изпълнение на реконструкция, разширение и/или модернизация

През 2020 г. са изградени и/или реконструирани селищни канализационни клонове и мрежи, както следва:

- изграждане на канализационна мрежа в кв. "Мейково", гр. Рудозем и присъединяване на същата към КМ на Рудозем, приета от ДПК и въведена в експлоатация;
- изграждане на главен колектор ІА на гр.Златоград, преходен и през 2021 г.;
- изграждане, реконструкция и разширение на канализационна мрежа на с. Борино, община Борино;

- стартира изграждане на втори воден цикъл на гр. Смолян, преходен и през 2021 г.;

Някои от общините разполагат с изготвени проекти, които са внесени в различни финансиращи програми и органи, като за 2020 г. няма открито финансиране, а именно:

- „Интегриран проект за воден цикъл на гр. Рудозем - разширение и реконструкция на канализационна и водопроводна мрежа на гр. Рудозем”;

- Проекти за доизграждане на водопроводни и канализационни мрежи на Златоград и Мадан;

3.3.Мониторинг на отпадъчни води

По възлагане на НСМОС се извършва емисионен контрол на обекти, формиращи отпадъчни води, които заустват в повърхностни водни тела, включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите”. Съгласно утвърден списък със Заповед № РД-962/20.12.2019 г. на министъра на околната среда и водите, през 2020 г. са проверени следните обекти, подлежащи на задължителен контрол:

Таблица с обекти и резултати от изпълнението на емисионния контрол на отпадъчни води, съгласно Заповед № РД-962/20.12.2019 г.

Приложение към ЗАПОВЕД № РД-962/20.12.2019г. на МОСВ									
СПИСЪК НА ОБЕКТИТЕ, ФОРМИРАЩИ ОТПАДЪЧНИ ВОДИ И ЗАУСТВАЩИ ВЪВ ВОДНИ ОБЕКТИ, И ВКЛЮЧЕНИ В "ИНФОРМАЦИОННАТА СИСТЕМА ЗА РАЗРЕШИТЕЛНИ И МОНИТОРИНГ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА ВОДИТЕ" по ЗАКОНА ЗА ВОДИТЕ ЗА 2019 год.									
№	№ в общия списък	НАИМЕНОВАНИЕ	НАСЕЛЕНО МЯСТО/ОБЩИНА	Река	ПОРЕЧИЕ	брой зауствания	брой планирани проби	Брой взети проби	
РИОСВ - СМОЛЯН									
1	393	"ВиК" ЕООД Смолян- ГПСОВ Смолян	гр. Смолян/Смолян	р. Черна	АРДА	1	2	2	
2	394	"ВиК" ЕООД Смолян-ПСОВ Пампорово	землище с.Проглед/Чепеларе	р.Бобово дере, ляв приток на р. Чепеларска	МАРИЦА	1	2	2	
3	395	"ВиК" ЕООД Канализация гр. Девин	гр. Девин/Девин	р. Девинска	МАРИЦА	1	1	1	
4	396	"ВиК" ЕООД Смолян -ГПСОВ" Златоград"	гр. Златоград/Златоград	р. Върбица	АРДА	1	2	2	
5	397	"ВиК" ЕООД Пловдив Канализация гр.Лъки	гр. Лъки/Лъки	р. Лъкинска	МАРИЦА	1	1	1	
6	398	"ВиК" ЕООД Смолян - ГПСОВ "Мадан"	гр. Мадан/Мадан	р. Маданска	АРДА	1	2	2	
7	399	"ВиК" ЕООД Смолян - ГПСОВ "Рудозем"	гр. Рудозем/Рудозем	р. Арда	АРДА	1	2	2	
8	400	"ВиК" ЕООД Смолян - Канализация гр. Чепеларе	гр. Чепеларе/Чепеларе	р. Чепеларска	МАРИЦА	1	1	1	
9	401	"Лъки - Инвест Говедарника" ЕООД Лъки - Рудник "Дружба"	с. Здравец/ Лъки	р. Джурковска	МАРИЦА	1	2	2	
10	402	"Лъки - Инвест Джурково"ЕООД Лъки - Рудник "Джурково"	с.Дряново/Лъки	р. Джурковска	МАРИЦА	1	2	2	
11	403	"Горубсо Мадан" АД Мадан, Рудник "Крушев дол"	гр. Мадан/Мадан	р. Крушевдолска	АРДА	1	2	2	
12	404	"Върба Батанци" АД Мадан - Рудоземска обогатителна фабрика (РОФ) с пречиствателно съоръжение ХХ"Рудозем - 2"	гр. Рудозем/Рудозем	р. Арда	АРДА	1	2	2	
13	405	"П.А.Л-БГ" ЕООД София - цех за рибопреработка м."Стайковска ливада", земл.с.Беден	земл.с.Беден/Девин	р.Ширококолышка	МАРИЦА	1	2	2	
14	406	"Горубсо - Златоград" АД Златоград - Ермореченска обогатителна фабрика (ЕОФ) с	с.Ерма река/Златоград	р.Голяма	АРДА	1	2	2	

		пречиствателно съоръжение ХХ "Ерма река"						
15	407	"АЛАДА -2020" ООД с.Бял извор, МПП "АЛАДА"	с.Бял извор/Ардино	р.Белизворска	АРДА	1	2	2
16	408	"Перперикона" ООД с.Бял извор, ММП "Родопчанка"	с.Бял извор/Ардино	р.Белизворска	АРДА	1	2	2
17	409	"В и К" ЕООД Кърджали - Канализация гр.Ардино	гр.Ардино/Ардино	р.Ардинска	АРДА	1	1	1
18	410	Община Ардино, Канализация с.Бял извор	с.Бял извор/Ардино	р.Белизворска	АРДА	1	1	1
19	411	"Рожен Милк"ООД с.Гълъбово, МПП "Давидково"	с.Давидково/Баните	р.Давитковска	АРДА	1	2	2
20	412	"Скорпион - 21" ООД гр.Пловдив, МПП "Забърдо"	с.Забърдо/Чепеларе	р.Забърдовска	МАРИЦА	1	2	2
21	413	"Персенски" ООД, с.Жълтуша, МПП"Жълтуша"	с.Жълтуша/Ардино	Еньовско дере	АРДА	1	2	2
22	414	ЕТ "НИК - 60 Недялко Колаксъзов" гр.Пловдив, Цех за рибопреработка "Сините ханчета"	с.Хвойна/Чепеларе	р.Чепеларска	МАРИЦА	1	2	2
23	415	" Рудметал" АД, гр. Рудозем, р-к " Димов дол"	гр.Рудозем/Рудозем	р. Елховска	АРДА	1	2	1
24	416	Община Сатовча, Канализация с.Кочан	с. Кочан/Сатовча	р. Жижовска	МЕСТА	1	1	1
25	417	Община Доспат, канализация гр. Доспат	гр. Доспат/Доспат	р. Доспатска	МЕСТА	2	2	2
26	418	Община Баните, Канализационна система с ПСОВ - с. Оряховец	с. Оряховец/Баните	р. Малка Арда	АРДА	1	2	-
27	419	Община Сатовча, Канализация с.Сатовча	с. Сатовча/Сатовча	р. Сатовчанска Бистрица	МЕСТА	2	2	2
28	420	"АНМАР" ООД, с.Падина, МПП"Свети Илия" с. Падина	с. Падина/Ардино	р. Уваджик	АРДА	1	2	2
29	421	"Лактена" ООД, с.Кутела, МПП-с.Кутела	с.Кутела/Смолян	дере	АРДА	1	2	2
30	422	Община Девин, Канализационна система с.Грохотно, СПСОВ - с.Грохотно	с.Грохотно/Девин	р.Въча	МАРИЦА	1	2	2
31	423	"Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните" - гр. Смолян	Местност"Теклен дол"-землище на Смолян	дере Теклен дол, ляв приток на р. Черна	АРДА	1	2	2
32	424	"Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем", гр. Рудозем	землище с.Бърчево/Рудозем	дере Теклен дол, ляв приток на р. Елховска	АРДА	1	2	-
33	425	Община Сатовча, Канализационна система с.Осина, СПСОВ-с.Осина	с.Осина/Сатовча	дере, ляв приток на р.Осинска	МЕСТА	1	2	2
34	426	Община Сатовча, Канализационна система с.Ваклиново, СПСОВ - с.Ваклиново	с.Ваклиново/Сатовча	дере, десен приток на р.Крачолова	МЕСТА	1	2	2
35	427	Община Сатовча, Канализационна система с.Жижево, СПСОВ-с.Жижево	с.Жижево/Сатовча	дере, ляв приток на р.Крачолова	МЕСТА	1	2	1
36	428	Община Сатовча, Канализационна система с.Фъргово, СПСОВ-с.Фъргово	с.Фъргово/Сатовча	дере, ляв приток на р.Сатовчанска Бистрица	МЕСТА	1	2	-
37	429	Община Сатовча, Канализационна система с.Годешево, СПСОВ-с.Годешево	с.Годешево/Сатовча	дере, ляв приток на р.Места	МЕСТА	1	2	2
38	430	Община Доспат, канализация гр. Барутин	с. Барутин/Доспат	р. Доспатска	МЕСТА	3	3	3
						42	71	63

В изпълнение на Заповед № РД-962/20.12.2019 г. и съгласно утвърдения от министъра на околната среда и водите списък за задължителен емисионен контрол за 2020 г., са извършени проверки на 38 обекта (емитери), заустващи в повърхностни водни обекти и включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите”. Взети са 63 бр. водни проби от отпадъчни води и са извършени 346 физико-химични анализа по 18 показателя от РЛ-Смолян, РЛ-Пловдив, РЛ-Хасково и РЛ-Стара Загора към ИАОС-София. От извършените лабораторни анализи и установените надвишени стойности на индивидуалните емисионни ограничения по РЗ или Приложение № 3 от Наредба № 6/2000 г. са съставени 7 бр. АУАН и са наложени 5 бр. месечни санкции по чл. 69 от ЗООС.

3.4.Стопански субекти с изградени ЛПСОВ

През 2020 г. е извършен контрол на 61 бр. инсталации, с изградени локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, заустващи в повърхностни водни обекти, с издадени разрешителни за заустване или заустващи в канализационни мрежи на населените места.

В таблицата по-долу са показани проверените през годината обекти и извършените планови и извънпланови проверки, както следва:

Общ брой на стопанските субекти с изградени пречиствателни съоръжения, заустващи във водни обекти и по – значимите заустващи чрез селищните канализационни системи

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"Върба-Батанци" АД, гр. Мадан	РОФ с ХХ "Рудозем-2", гр. Рудозем, рудопереработка	2	2	2	№33120017/09.02.2009
2	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД, гр. Златоград	ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр. Златоград, рудопереработка	5	5	4	№33120056/30.11.2005
3	„Горубсо-Мадан“ АД гр. Мадан	Рудник „Крушев дол“, рудодобив	2	2	2	№33120063/04.07.2004
4	„Рудметал“ АД, гр. Рудозем	Рудник „Димов дол“, рудодобив	2	2	4	№33120084/16.04.2013
5	“Дюлгер” ООД гр. Смолян	бетонов възел “Забадско”	1	1	-	№33720019/29.03.2010
6	Община Смолян	„РДНО“ в м. “Теклен дол“, Смолян	2	2	-	№358-Н0-И0-А1/2016г.
7	"Мода Шпорт" ЕООД, гр. Мадан	Шивашко предприятие	1	1	-	№33110085/04.08.2009
8	„БКС“ ЕООД, гр. Смолян	Бет. възел "Табаково"	1	1	-	№33720028/01.11.2011
9	“Лактена” ООД-с. Кутела	МПП Кутела	2	2	1	№33720020/25.05.2010
10	“БМ Трейдинг” ЕООД,	Бет. възел "Средок"	1	1	-	№33120092/09.08.2017
11	“Рожен Милк” ООД-с. Давидково	МПП Давидково	2	2	-	№ 33140164/11.04.2006
12	“Строител” ЕООД-гр. Златоград	Бет. възел Златоград	1	1	-	№33120064/21.02.2012
13	„АЛАДА-2020“ ООД-с. Бял Извор	МПП „АЛАДА“	2	2	-	№33140084/30.07.2010
14	„Перперикона” ООД-с. Бял извор	МПП „Перперикона“	2	2	3	№33140231/29.09.2017
15	„АНМАР” ООД-с. Падина	МПП „Свети Илия“	2	2	-	№33140221/20.03.2017
16	„Персенски” ООД-с. Жълтуша	МПП "Жълтуша"	2	2	-	№33740038/15.06.2009
17	Община Смолян	ЛПСОВ към ДВПР, с. Петково	1	1	1	№ 33710098/02.12.2014
18	„Маркони Транс“ ЕООД гр. Рудозем	Автомивка „Маркони“	1	1	-	№33120059/14.10.2011
19	ЕТ "Здравко Терзиев"	Автомивка, гр. Неделино	1	1	-	№33120014/30.10.2008
20	"Механичен завод- Баните 2000" АД	Мотел "Кючукова къща, с. Баните	1	1	-	№33710096/29.12.2005
21	"Минерал" ЕООД, с. Баните	Бет. възел, с. Баните	1	1	-	№33720053/18.12.2017
22	Община Рудозем	„РДНО“ -землище на с. Бърчево, общ. Рудозем	2	2	-	№387-Н0-И0-А0/2010г.
23	ЕТ "Красимир Терзиев-2000"	Автомивка, с. Оряховец	1	1	-	№33720034/24.10.2005
24	Община Рудозем	ЦДГ "Войкова лъка", с. Войкова лъка	1	1	-	№33110140/21.09.2016

25	“Горубсо Мадан” АД-Мадан	Рудник "Крушев дол" адм. сграда				№33110138/14.11.2006
26	"Русков"ООД-Рудозем	ТМСИ "Рудозем"-Рудозем	1	1	-	№33120090/18.11.2016
27	"Прогресстрой"ЕООД	ТМСИ, Рудозем	1	1	1	№33120053/06.06.2011
28	"Прогресстрой"ЕООД	Бет. възел, Рудозем	1	1	-	№33120054/06.06.2011
29	“Горубсо Мадан” АД	Рудник "Петровица" адм. сграда	1	1	-	№33110139/14.11.2006
30	"ДУДЕВИ"ООД-София,	"Мандра за производство на млечни продукти"	1	1	-	№33740232/14.08.2019
31	"ТМСИ"ЕООД-Смолян	Автомивка-Смолян	1	1	-	№331210058/28.02.2007
32	"Е энд С имоти" ООД-Стара Загора	Вак.селище "Маунтин лейк", м.“Езерата“	1	1	-	№331700102/27.05.2015
33	"ИСА 2000" ЕООД-София	Асфалтова база "Тикале", землище с. Тикале	1	1	-	№33150021/28.11.2014
34	"Атлантика 111" ООД-Пловдив	ТМСИ, с.Смилян	1	1	2	№33120030/05.08.2009
35	"Ай Пи Зет" ЕООД-Смолян	Бет. възел "Кръстатича"	1	1	-	№33720012/31.07.2009
36	"Минерал"ЕООД-с. Баните	ТМСИ-с. Баните	1	1	-	№33120094/18.12.2017
37	„Кокоимпекс“ ООД-Смолян	„Инсталация за активно отглеждане на птици“-Смолян	1	1	-	КР № 567-Н0/2018г.
поречие Марица						
38	"Лъки Инвест-Говедарника" ЕООД, гр.Лъки	Рудник „Говедарника“, з-ще с.Здравец, общ. Лъки, рудодобив	2	2	2	№33120072/14.10.2013
39	"Лъки Инвест - Джурково" ЕООД, гр.Лъки	рудник "Джурково", з-ще с.Дряново, общ. Лъки, рудодобив	2	2	2	№33120073/14.10.2013
40	"Лъки Инвест - ЛОФ" ЕООД, гр.Лъки	ЛОФ с ХХ"Лъки 2-Комплекс", гр.Лъки, рудодобив	1	1	6	Оборотен цикъл на производствените отпадъчни води от ХХ
41	“Скорпион-21” ООД-гр. Пловдив	МПП "Забърдо"	2	2	-	№33140095/28.03.2011
42	ЕТ“Ник-60-Недялко Колаксъзов”-гр. Пловдив	Цех за рибопереработка „Сините ханчета“ с.Хвойна	2	2	-	№ 33140162/25.09.2003
43	"Катя Дафовска"ООД-Чепеларе	хотел "Дафовска"-КК"Пампорово"	1	1	-	№33710087/12.12.2016 и Решение №РР-2995/212.12.2016
44	"Крузи Чепеларе"ЕООД-София	Автомивка "Крузи"	1	1	-	№33720042/09.05.2006
45	"Маунтин лодж"ЕООД-Бургас	"База за отдих", к.к.Пампорово	1	1	-	№33710106/05.07.2018
46	"ИВ-КОМЕТ"ООД-Чепеларе	Автомивка "Спринг"-землище на Чепеларе	1	1	-	№33110044/11.09.2008 и Решение №РР-3661/25.09.2019
47	“П.А.Л-БГ” ЕООД-София	Цех за рибопереработка, с. Беден	2	2	-	№33140149/17.07.2013
48	ТПК “Михалково”-с.Михалково	Предприятие за бутилиране на газирана минерална вода в с. Михалково	1	1	-	№33110136/08.05.2015
49	„Юлиян Исаков” ЕООД	МПП „Триград”	1	1	-	№33120019/06.04.2009
50	"Въча 77" ЕООД гр. Девин	Бетонов възел	1	1	-	№33120034/23.11.2009
51	"Механичен завод" ООД, гр.Девин	Цех-Девин	1	1	-	зауства в кан. мрежа на гр. Девин
52	"ДЖЕЙ И ВИ"ЕООД-София	"Автомивка към автосервиз и тир-паркинг"-Девин	1	1	1	№33140251/10.09.2019
53	"ХИДРО-ДЕВИН"АД-София	ТМСИ"Забрал"	1	1	-	№33120088/06.06.2003 и Решение №РР-4062/18.12.2020
54	"ДРАМА"ЕООД-Смолян	ТМСИ"НАСТАН", кв. Настан, м."Рибарника", гр.Девин	1	1	-	№33120005/17.10.2007 и Решение №РР-1222/09.05.2011
55	"Петрол комерс"ООД-Девин	Автомивка – гр. Девин	1	1	-	№33120018/17.02.2009
56	"Петрол комерс"ООД-Девин	Комплекс с автомивка "Настански мост	1	1	-	№33120006/19.10.2007

57	"НЕК"ЕАД-София	КМУ за дъждовни води, "ВЕЦ"Девин	1	1	-	№33130015/30.11.2012
58	"ИСА 2000" ЕООД-София	Асфалтова база, бет. център и ТМСИ-с. Грохотно	1	1	-	№33120095/11.12.2018
59	"Виденица - 2004" ООД с. Борино	Бетонов възел	1	1	-	№33120025/23.06.2009
60	ЕТ"ЗП-Али Джамал Таир"- с.Борино	"Цех за производство на млечни продукти" в м. "Сабурча", землище Борино	1	1	3	без заустване, без отточна яма
поречие Места						
61	ЕТ"Ахмед Джилджов-Небие Джилджова"-с.Сатовча	Автомивка-с.Сатовча	1	1	-	№ 43120044/09.11.2011 и Решение № ПО-01- 139/18.08.2014
62	ЕТ"Давид Кафадаров-Русия"- с.Плетена, общ. Сатовча	Автомивка-Плетена, общ.Сатовча	1	1	1	№ 43120069/24.11.2016
	Общо проверки:		81	81	35	

Извършени са 81 бр. планови и 35 бр. извънредни проверки, в това число 5 бр. проверки по изпълнение на условия на издадени комплексни разрешителни и включени в мониторинга на отпадъчните води, съгласно Заповед № РД-962/20.12.2019 г. за регионални депа, в землища на гр.Смолян и гр.Рудозем и 2 бр. в обхвата на проверки на КР за регионални депа за неопасни отпадъци, находящи се в землища на гр.Мадан и с.Барутин, община Доспат.

На депата в Мадан, Рудозем и Барутин за третиране на отпадъчния инфилтрат са изградени оборотни цикли по схемата "Чаша на депото-ретензионен басейн-чаша на депото", като няма изтичане и заустване на инфилтрат в повърхностно и/или подземно водно тяло. За инфилтрата от депото в м."Теклен дол" - Смолян е изграден колектор, включен в канализационната мрежа на гр.Смолян и същия се отвежда до ГПСОВ-Смолян за пречистване.

Резултатите от извършения през 2020 г. собствен мониторинг показват, че операторите с издадено КР и РЗ, спазват условията, поставени в разрешителните.

3.5.Стопански субекти без изградени ЛПСОВ

През 2020 г., от страна на РИОСВ – Смолян е осъществен контрол на стопанските субекти без изградени пречиствателни съоръжения, заустващи във водни обекти и по – значимите, заустващи чрез селищните канализационни системи, както следва:

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	„В и К“ЕООД – гр.Кърджали	Канализация, гр.Ардино	1	1		№33140176/20.08.2003
2	Община Ардино	Канализация, с.Бял Извор	1	1		
3	Община Баните	Канализация, с.Баните	1	1		
поречие Марица						
4	Община Чепеларе	Канализация, гр.Чепеларе	1	1		
5	Община Лъки	Канализация, гр.Лъки	1	1		
6	Община Девин	Канализация, гр.Девин	1	1		
поречие Места						
7	Община Доспат	Канализация, гр.Доспат	1	1		
8	Община Сатовча	Канализация, с.Кочан	1	1		№43110154/14.09.2016
9	Община Сатовча	Канализация, с.Сатовча	1	1		№43110110/02.07.2012

10	Община Доспат	Канализация, с.Барутин	1	1	№43110187/13.05.2019
11	Община Доспат	Канализация, с.Бръщен	1	1	№43710053/13.05.2019
12	Община Доспат	Канализация, с.Црънча	1	1	№43710054/21.05.2019
13	Община Доспат	Канализация, с.Любча	1	1	№43710055/21.05.2019
14	Община Доспат	Канализация, с.Чавдар	1	1	№43710056/21.05.2019
15	Община Доспат	Канализация, с.Касък	1	1	№43710056/21.05.2019
16	Община Доспат	Канализация, с.Змеица	1	1	№43110188/21.05.2019
	Общо проверки:		16	16	

Най-голям натиск върху водните тела, оказва заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните мрежи на населените места без изградени пречиствателни станции.

Със средства от ОП „Околна среда“, приоритетно се финансира изграждането на ПСОВ за населени места с над 10 000 е.ж., поради което на този етап за изграждането на ПСОВ за населени места от 2000 до 10 000 е.ж. и под 2000 е.ж. не се предвижда финансиране, като общините търсят други източници на финансиране за изброените по-горе агломерации.

3.6.Стопански обекти, емитери на отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества

На територията, контролирана от РИОСВ-Смолян през 2020 г. са проверени 7 обекта, от дейността на които се формират отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества.

Таблица с обекти, емитери на отпадъчни води с приоритетни и приоритетно опасни вещества

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"Върба Батанци" АД, гр.Мадан	РОФ с ХХ"Рудозем-2", гр.Рудозем, рудопереработка	2	2	2	РЗ№33120017/09.02.2009
2	"Горубсо-Мадан" АД, гр.Мадан	рудник "Крушев дол", гр.Мадан, рудодобив	2	2	2	РЗ№33120063/04.07.2004
3	"Родопи Еко Проджектс" ЕООД, гр.Златоград	ЕОФ с ХХ"Ерма река", гр.Златоград, рудодобив	5	5	4	В процедура по издаване на РЗ по ЗВ
4	"РУДМЕТАЛ" АД, гр.Рудозем, Пром. зона	рудник "Димов дол", гр.Рудозем, рудодобив	2	2	4	РЗ№33120084/16.04.2013
поречие Марица						
5	"Лъки Инвест-ЛОФ" ЕООД, гр.Лъки	ЛОФ с ХХ"Лъки 2-Комплекс", гр. Лъки, рудопереработка	1	1	6	Оборотен цикъл ЛОФ-ХХ"Лъки 2"-хор.утаители-ЛОФ
6	"Лъки Инвест-Джурково" ЕООД, гр.Лъки	рудник "Джурково", з-ще с.Дряново, общ. Лъки, рудодобив	2	2	2	РЗ№33120073/14.10.2013
7	"Лъки Инвест-Говедарника" ЕООД, гр.Лъки	рудник"Дружба", з-ще с.Здравец, общ. Лъки, рудодобив	2	2	2	РЗ№33120072/14.10.2013
	Общо проверки:		16	16	22	

През годината са извършени 16 бр. планови проверки. За последващ контрол по изпълнение на дадени предписания или налагане на имуществени санкции по чл. 69 от ЗООС и съгласно Заповед № РД-174/25.02.2020 г. на Министъра на ОСВ, са извършени 22 бр. извънредни проверки.

При констатиране на нарушения на законодателството са давани предписания и/или са налагани административни наказания. Съставени са 6 бр. АУАН и са издадени 6 бр. НП, наложени или увеличени са 2 бр. имуществени санкции.

Обектите, без ЛОФ с ХХ "Лъки 2-Комплекс" - гр.Лъки са включени в списък на емитерите, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители и заустващи във водни обекти, утвърден със Заповед № РД-962/20.12.2019 г. на министъра на околната среда и водите и подлежат на задължителен емисионен контрол два пъти годишно. В зависимост от риска на обекта и степента от възможно замърсяване, проверките за определен обект може да се увеличат ("Родопи Еко Проджектс" ЕООД, гр.Златоград, обект: ЕОФ с ХХ "Ерма река", гр.Златоград - планирани 5 бр. проверки).

3.7.Стопански субекти с дейност, формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води

На територията на РИОСВ-Смолян са изградени и функционират 28 обекта, формиращи биоразградими промишлени отпадъчни води. През 2020 г. са извършени проверки на 15 обекта, в сферата на хранително-вкусовата промишленост - преработка на мляко и производство на млечни продукти, преработка на риба, преработка и консервиране на зеленчуци и преработка на диворастящи плодове.

Таблица на обектите с биоразградими промишлени отпадъчни води и извършени проверки през 2020 г.

№	Наименование на фирмата извършваща стопанска дейност	Наименование на обекта, населено място, дейност	Проверки, бр.			Издадени разрешителни По Закона за водите
			планирани проверки	извършени планови проверки	извънредни проверки	
поречие Арда						
1	"Лактена"ООД, с.Кутела, общ.Смолян	МПП "Кутела", с.Кутела, общ.Смолян	2	2	1	№33720020/25.05.2010
2	"ДУДЕВИ"ООД-София	"Мандра за производство на млечни продукти" в м. „Кочорите“, землище с. Стойките	1	1	-	№33740232/14.08.2019
3	"Рожен Милк" ООД, с.Давидково, общ.Баните	МПП "Давидково", с.Давидково, общ.Баните,	2	2	-	№ 33140164/11.04.2006
4	"Алада - 2020" ООД, с.Бял Извор, общ.Ардино	МПП "Алада", с.Бял Извор, общ.Ардино	2	2	-	№33140084/30.07.2010
5	"Перперикона" ООД, с.Бял Извор, общ.Ардино	МПП "Родопчанка", с.Бял Извор, общ.Ардино	2	2	3	№33140231/29.09.2017
6	"Анмар"ООД, с.Падина, общ.Ардино	МПП "Свети Илия", с.Падина, общ.Ардино	2	2	-	№33140221/20.03.2017
7	"Персенски"ООД, с.Жълтуша, общ.Ардино	МПП "Жълтуша", с.Жълтуша, общ.Ардино	2	2	-	№33740038/15.06.2009
поречие Марица						
8	"Скорпион-21"ООД, гр.Пловдив	МПП"Забърдо", с.Забърдо, общ.Чепеларе	2	2	-	РЗ№33140095/28.03.2011
9	ЕТ"Ник-60-Недялко Колаксьзов", гр.Пловдив	Цех за рибопреработка, з-ще с.Хвойна, общ.Чепеларе	2	2	-	РЗ№ 33140162/25.09.2003
10	"П.А.Л- БГ"ЕООД, гр.София	Цех за рибопреработка, з-ще с.Беден, общ.Девин	2	2	-	РЗ№33140149/17.07.2013

11	"Юлиан Исаков" ЕООД, с.Триград, общ.Девин	МПП"Триград", с.Триград, общ.Девин	1	1	-	РЗ№33120019/06.04.2009
12	ЕТ"ЗП-Али Джамал Таир"- с.Борино	"Цех за производство на млечни продукти" в м. "Сабурча", землище Борино	1	1	3	без заустване, без отточна яма
13	ЕТ "Улан - Джамал Уланов", с. Борино, ул. "Дъга" 4 - с. Борино	МПП, Производство на млечни продукти- с. Борино	-	-	1	Заустване в канализационна мрежа
14	"КеРи"ООД, МПП с. Борино,	МПП, Производство на млечни продукти - с. Борино	-	-	1	Заустване в канализационна мрежа
15	"Биомилк"ЕООД-с. Борино	МПП, Производство на млечни продукти - с. Борино	-	-	1	Заустване в канализационна мрежа
Общо проверки:			21	21	10	

През годината са извършени 21 бр. планови и 10 бр. извънредни проверки, във връзка с последващ контрол по дадени предписания, жалби и сигнали или самосезиране.

В млекопреработвателния сектор остава проблема с отработената суроватка, което се очертава и като национален проблем, особено в летните месеци, когато големите мандри преработват дневно над 15 тона сурово мляко. Продължава въвеждането на нови технологии и модернизация на съществуващите пречиствателни съоръжения, но въпреки това някои обекти не успяваха да достигнат нормите по разрешителните за заустване, за което бяха предприети административно-наказателни мерки –с ъставени 5 бр. АУАН и наложена 1 бр. месечна санкция по реда на чл. 69 от ЗООС.

Засилен е контрола и на обектите от отрасъл „Рибопреработка” – „П.А.Л. БГ” ЕООД, гр. София, Цех за рибопреработка в с.Беден, общ.Девин и ЕТ „НИК 60 – Недялко Колаксьзов”, гр. Пловдив, „Цех за рибопреработка“ в с.Хвойна, община Чепеларе.

3.8.Проблеми със замърсяване на реките с руднични води

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян се експлоатират 10 находища на полиметална оловно-цинкова руда. Преработката на рудата се извършва в 3 обогатителни фабрики: РОФ, ЕОФ и ЛОФ, като отпадъчният хвост постъпва в съответните хвостохранилища: ХХ „Рудозем-2“, ХХ „Ерма река“ и ХХ „Лъки-2“. От обектите, експлоатирани от „Горубсо – Мадан“ АД-гр. Мадан, само рудничните води от рудник “Крушев дол“, гр.Мадан се заустват директно във воден обект - р. Крушевдолско дере, десен приток на р. Батанска. От извършения емисионен контрол, периодично се установяват превишения на ИЕО, съгласно в РЗ, за което е наложена месечна имуществена санкция по чл. 69 от ЗООС и е съставен АУАН по ЗВ. Водите от рудник „Петровица” се отвеждат гравитачно в ХХ”Ерма река”, а водите от у-к „Батанци“ и у-к “Върба“ са пренасочени по травербан до БПС и РОФ, където се използват в технологичния цикъл на фабриката или се препомпват директно към ХХ „Рудозем-2“.

За установено аварийно заустване без необходимото РЗ на непречистени отпадъчни руднични води от у-к „Батанци“ в дере, ляв приток на р. Батанска, вследствие на повишена филтрация към рудничните пространства и опасност от затопяване на същите, е съставен АУАН на „Горубсо – Мадан“ АД-гр. Мадан.

През месец юни е прекратен и рудодобива от рудник „Димов дол”, гр.Рудозем, собственост на „Рудметал” АД. През същия месец е преустановено заустването на руднични води в р. Елховска. В края на годината, БД „ИБР“-Пловдив е прекратила действието на РЗ №33120084/16.04.2013 година.

Водите на рудниците „Южна Петровица”, „Андрю-Шумачевски дол”, „Мързян-север”, собственост на „Родопи Еко Проджектс” ЕООД-гр.Златоград са отведени към ХХ ”Ерма река” и не се заустват директно във воден обект.

Находище „Джурково”, землище на с.Дряново, общ. Лъки, с оператор „Лъки Инвест - Джурково” ЕООД-гр. Лъки се експлоатира чрез р-к „Джурково“. За установени периодични превишения на ИЕО по РЗ, на „Лъки Инвест - Джурково” ЕООД е съставен АУАН и наложена месечна санкция по чл. 69 от ЗООС в размер на 1638 лв.

Пречистените отпадъчни води от ХХ „Рудозем-2“ към РОФ-Рудозем се заустват в р. Арда, а отпадъчни води от ХХ „Ерма река“ към ЕОФ-с. Ерма река се заустват в р. Голяма.

За надвишения по показател „цианиди“ в отпадъчните води от ХХ „Рудозем – 2“ гр.Рудозем, преди заустване в р. Арда е съставен АУАН на „Върба-Батанци“ АД по Закона за водите. На „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД, собственик на ХХ „Ерма река“, е съставен АУАН по Закона за водите, за превишение на ИЕО по Приложение № 5 от Наредба № 6/2000 год.

Водите от ХХ „Лъки 2“ към ЛОФ“ - гр. Лъки са в оборотен цикъл по схемата ЛОФ-ХХ-хоризонтални утаители-ЛОФ и не се заустват във воден обект.

През м. март 2020 г. за установено нерегламентирано заустване на непречистени води от хоризонталните утаители под хвостохранилището в р.Юговска, е образувано административно-наказателно производство, като впоследствие същото е прекратено, поради образувано досъдебно производство от страна на Районна прокуратура-Асеновград срещу „Лъки Инвест-ЛОФ“ ЕООД-Лъки.

Обобщена информация за най-чести нарушения на екологичното законодателство

Най-чести нарушения на законодателството в областта на водите през 2020 г. са в отраслите „Хранително-вкусова промишленост“ и „Рудодобив и рудопреработка“, като са свързани с:

1. Неспазване на условията в издадените разрешителни за заустване (РЗ) - нарушават се индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО) на допустимите прагове на замърсяващи вещества, съдържащи се в отпадъчните води;

2. Неподдържане в нормална експлоатационна изправност на локалните пречистителни съоръжения за пречистване на промишлени отпадъчни води или селищните пречистителни станции за населени места под 2000 екв. ж.;

За установените нарушения са съставени 18 бр. АУАН по Закона за водите.

За установено замърсяване на водоприемниците с наднормено съдържание на замърсяващи вещества в заустваните отпадъчни води са наложени 8 бр. нови текущи санкции по реда на чл.69, ал.1 от ЗООС.

За нарушение на други условия, поставени в РЗ, които не влияят на качеството на заустваните отпадъчни води във водоприемниците са дадени 30 предписания, които са изпълнени в срок.

4. Подземни води

4.1. Мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води.

На територията на РИОСВ - Смолян са разположени 6 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях).

Следва да бъде отчетено, че в регистъра на зоните за защита на подземни води, предназначени за ПБВ са включени всички подземни водни тела на територията на ИБР, поради използването им за водоснабдяване с питейна цел.

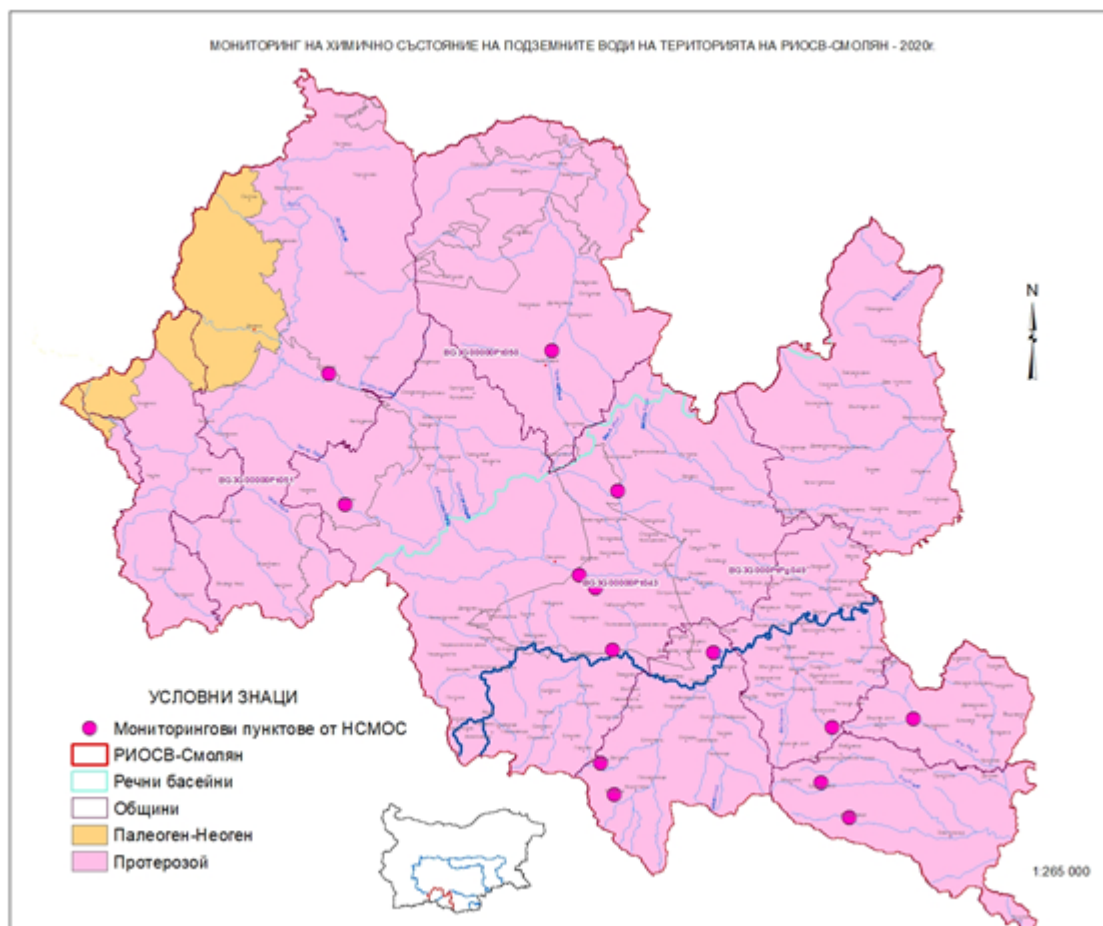
През 2020 г. е изпълнен оперативен мониторинг.

Националната мрежа за оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Смолян през 2020 г., включва 14 хидрогеоложки пункта за мониторинг (отразени на долу представената карта):

1. BG3G00000PTMP205 - Извор „Дупката“, с. Смилян, общ. Смолян;
2. BG3G00000PTMP207 - Извор „Хубча“, гр. Смолян, общ. Смолян;
3. BG3G00000PTMP081 - Извор "Серафимовско дере", гр. Рудозем, общ. Рудозем;
4. BG3G00000PTMP190 - Галерия травербан №1, с. Аламовци, общ. Златоград;
5. BG3G00000PTMP201 - Каптиран извор - чешма, Мадан – Златоград;
6. BG3G00000PgMP078 - Извор "Бралото", кв. Райково, гр. Смолян, общ. Смолян;
7. BG3G000A+PtMP099 - Извор - НИМХ № 39а, с. Беден, общ. Девин ;
8. BG3G00000PtMP100 - Извор - НИМХ № 336, с. Мугла, общ. Смолян;
9. BG3G000A+PtMP101 - Извор "Главата", с. Ерма река, общ. Златоград;
10. BG3G000A+PtMP104 - Извор "Мързян-1, 3", гр. Неделино, общ. Неделино;

11. BG3G000A+PtMP105 - Извор "Свети Иван", гр. Смолян, общ. Смолян;
12. BG3G00000PtMP077 - Извор "Свети дух", гр. Чепеларе, общ. Чепеларе;
13. BG3G0000PG3MP170 - Извор, с. Поляна, общ. Рудозем;
14. BG3G0000PG3MP169 - Извор "Мочура", с. Мочуре, общ. Рудозем.

Карта: Мониторинг на химичното състояние на подземни води на територията на РИОСВ-Смолян – 2020 г.

4.2. Оценка на състоянието и характеристика на подземните водни тела.

Подземните води се оценяват въз основа на информация, която ИАОС изпраща на Басейнова Дирекция „Източнобеломорски басейн“. Пробите са анализирани в ИАОС – основно в Регионална лаборатория – Смолян, а отделни проби са анализирани в Регионална Лаборатория – Пловдив. За всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализирание, както следва:

1. **I група - основни физико-химични показатели** - разтворен кислород, рН, електропроводимост, нитрати, амониеви йони, температура, флуориди – анализират се всички или отделни показатели във всички мониторингови пунктове за подземни води - сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

2. **II група - допълнителни физико-химични показатели – допълнителни физико-химични показатели** – фосфати, желязо (общо), манган – анализират се всички или отделни показатели в част от мониторинговите пунктове сезонно (четири пъти в годината) и в два мониторингови пункта - на полугодие (два пъти годишно).

3. **III група – метали и металоиди** – олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, хром общ, хром – тривалентен, хром – шествалентен – анализират се всички или отделни показатели в ограничен брой мониторингови пункта - веднъж годишно през трето тримесечие на годината, а показателите със завишение - сезонно (четири пъти в годината).

4. **IV група - органични вещества** – нефтопродукти – предвидено е да се извършва пробонабиране и анализ на този показател в мониторингов пункт при гр.Смолян - извор „Хубча“ с честота четири пъти в годината.

Резултатите се сравняват със стандарт за качество, съгласно Приложение № 1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 на Наредба № 1 от 10.10.2007г. (ДВ, бр. 87 от 2007г., посл. изм. и доп., ДВ, бр. 102 от 23 декември 2016 г.) за проучване, ползване и опазване на подземните води.

За оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения през 2019г. мониторинг на химичното състояние на подземните водни тела. Във връзка с това, следва да бъде отчетено, че:

1. Изпълнението на Заповед № РД-230/28.03.2019 г. на министъра на околната среда и водите за програмите за мониторинг на подземни води се отнася за периода 01.04.2019 г. - 31.03.2020 година.

2. В оценка на химичното състояние на ПВТ са използвани данни от изпълнения мониторинг за периода 1.01.2020г. – 31.12.2020г.

Мониторингов пункт при гр. Неделино липсва в програмата за оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Смолян през 2020г., съгласно Заповед № РД-267/03.04.2020 г., но този МП участва в оценка на химичното състояние на съответното ПВТ за 2020г. (с резултат от пробонабиране през първо тримесечие на 2020г.).

Оценката на химичното състояние на ПВТ е извършена съгласно подход за оценка на химичното състояние на подземните водни тела и е дадена в две категории – добро и лошо. Подходът е разработен в съответствие с изискванията на Директива 2000/60/ЕС, Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване, Наредба № 1 за проучване, ползване и опазване на подземните води, Ръководство №18 за състоянието на подземните води и оценка на тенденциите, Ръководство №17 за предотвратяване или ограничаване на преките и непреките отвеждания и Ръководството за докладване по РДВ през 2016 г.

Резултатите от извършената оценка на химичното състояние на ПВТ на територията на РИОСВ-Смолян през 2020г. са представени в следващата таблица:

№ по ред	код на ПВТ	Наименование	Тест: Обща оценка на химичното състояние на ПВТ (добро/лошо)	Тест: Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (неприложимо/добро/лошо)	Обща оценка на химичното състояние на ПВТ	Вещества или показатели на замърсяване
ИБР						
1	BG3G0000PgN020	Пукнатинни води - Пещера-Доспат	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Смолян	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	добро	
2	BG3G00000Pt041	Карстови води - Централно Родопски масив	Няма мониторингови пунктове от националната мрежа за мониторинг на химичното състояние на подземните води за наблюдение на територията на РИОСВ-Смолян	Няма мониторингови пунктове черпещи вода за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ-Смолян	добро	
3	BG3G00000Pt043	Карстови води - Смолянски масив	добро	добро	лошо	Амониеви йони - 0,524 mg/l
4	BG3G0000PtPg049	Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс	добро	добро	лошо	Амониеви йони - 0,538 mg/l

5	BG3G00000Pt050	Пукнатинни води - Централно Родопски комплекс	добро	добро	добро	
6	BG3G00000Pt051	Карстови води - Настан - Триградски басейн	добро	добро	добро	
ЗБР						
7	BG4G001QNPg010	Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат	добро	добро	добро	
8	BG4G0001Pt1030	Пукнатинно-карстови води в Саговчански карстов басейн, Долнодряновски плутон	добро	добро	добро	
9	BG4G001PtPz026	Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнобългарски гранити, Барутин-Буйновски плутон	добро	добро	добро	

Забележка: Общата оценка определя „добро“ химично състояние на ПВТ BG3G00000PgN020 и BG3G00000Pt041 на територията на ИБР за 2020г.

Засегнати части от ПВТ за 2020г., в които са разположени водоземни съоръжения за ПБВ:

Код на зоната за защита на питейни води	Водоземно съоръжение/система		Замърсяващо вещество				
	Код на мониторингов пункт	Име на мониторингов пункт	Показател	Средна стойност за периода, мг/л	Стандарт за качество, мг/л	Базово ниво, мг/л	ПС, мг/л
BG3DGW00000PT043	BG3G00000PTMP205	Смилян, Карстов извор "Дупката"	Амониеви йони	0,52	0,50	0,18	0,38
BG3DGW00000PT043	BG3G00000PTMP207	Смолян, Извор „Хубча“	Амониеви йони	0,528*	0,50	0,18	0,38
BG3DGW00000PT043	BG3G00000PGMP078	Смолян, кв.Райково, извор "Бралото", ВиК Смолян	Амониеви йони	0,646*	0,50	0,18	0,38
BG3DGW000PtPg049	BG3G00000PTMP081	Рудозем, Извор "Серафимовско дере"	Амониеви йони	0,54	0,50	0,07	0,38

* - Резултат от едно пробонабиране

4.3. Характеристика на подземните водните тела (ПВТ).

Подземно водно тяло BG3G00000Pt043 / Карстови води - Смолянски масив /

ПВТ е разположено в южната част на Източнобеломорски басейн. Водоносният хоризонт е изграден от мрамори - на места процепени от ерозирани гнайси, калкошисти,

амфиболити, мраморни брекчи, а покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване – почвен слой - кафяви горски почви: палеогенски дебелослойни аркозни пясъчници, разслоени от тънко слойни, алевролити, мрамори и мраморни брекчи. ПВТ има площ от 148,89 км². Подхранването на карстовия поток става от валежите, от пукнатинната вода на риолитовия покров (където последните лежат върху мраморите).

В открития карст водата е силно уязвима на замърсяване.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2020 г. се констатира:

I. Обща оценка на химичното състояние на ПВТ – наблюдава се концентрация на РС (релевантна стойност) за 2020 г. над стандарт за показателя амониеви йони - 0,524 mg/l (стандарт – 0,5 mg/l).

Влошено е качеството на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване – повишен е стандарта за качество на питейните води за показателя амониеви йони в МП при:

- с. Смилян (извор Дупката) – средноаритметична стойност - 0,52 mg/l (стандарт – 0,5 mg/l);

- гр. Смолян (извор Хубча) – резултат от едно пробонабиране - 0,528 mg/l;

- гр. Смолян (кв.Райково, извор Бралото) – резултат от едно пробонабиране - 0,646 mg/l.

Състоянието е лошо.

II. Влошаване качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване - средногодишни концентрации над стандарт за качество на питейни води за показателя амониеви йони в МП при:

- с. Смилян (извор Дупката) – средноаритметична стойност - 0,52 mg/l (стандарт – 0,5 mg/l);

- гр. Смолян (извор Хубча) – резултат от едно пробонабиране - 0,528 mg/l;

- гр. Смолян (кв.Райково, извор Бралото) – резултат от едно пробонабиране - 0,646 mg/l.

Състоянието е лошо.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G00000Pt043 на територията на РИОСВ - Смолян през 2020г. е „лошо”, показател с констатирано отклонение е амониеви йони.

Общата оценка определя „добро” химично състояние на ПВТ BG3G00000Pt043 на територията на РИОСВ-Смолян през 2019 година.

Подземно водно тяло BG3G000PtPg049/Пукнатинни води - Източно Родопски комплекс/

ПВТ има площ от 6593,09 км². Водоносният хоризонт е изграден от риолити, андезити, пирокластични риодацити, туфи, туфити, туфозни пясъчници и алевролити, варовици - кавернозни, варовити пясъчници, мергели, конгломерати, пясъчници, глини, гнайсошисти, гранитизирани гнайси, гранитогнайси, гнайси, мигматити, шисти амфиболити, мрамори, калкошисти. Покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване са различни типове кафяви и канелени горски почви, изветрели в различна степен разнообразни вулкански, вулканоседиментни, метаморфни и магмени скали.

От извършените наблюдения върху химичното състояние през 2020 г. се констатира:

I. Обща оценка на химичното състояние на ПВТ – наблюдава се концентрация на РС (релевантна стойност) за 2020 год. над стандарт за показателя амониеви йони - 0,538 mg/l (стандарт – 0,5 mg/l).

Влошено е качеството на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване – повишен е стандарта за качество на питейните води за показателя амониеви йони в МП при гр. Рудозем (извор Серафимовско дере) – средноаритметична стойност - 0,54 mg/l (стандарт – 0,5 mg/l). Състоянието е лошо.

Наблюдава се концентрация на РС (релевантна стойност) за 2020 г. над стандарт за показателя Арсен – 11,4 µg/l (стандарт – 10 µg/l). Трябва да се отбележи, че са измерени стойности над стандарт за показателя арсен в мониторингов пункт: «Каптиран извор – чешма», гр. Мадан – гр. Златоград, BG3G00000PTMP201 – измерените стойности за този

показател през първо, второ, трето и четвърто тримесечие са съответно: 13,5 µg/l, 12,5 µg/l, 12,9 µg/l и 13,4 µg/l. Този мониторингов пункт е крайпътна чешма на автомобилен път от гр. Мадан за гр. Златоград. Състоянието по този показател е добро, защото площта от ПВТ, в която е установено превишение на концентрациите на този показател на замърсяване е по-малка от 20% от площта на ПВТ.

В този МП се наблюдава и средноаритметична стойност над стандарт за показателя амониеви йони - 0,538 mg/l .

II. Влошаване на качествата на подземните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване - средногодишната концентрация (2020 г.) на амониеви йони в мониторингов пункт при гр. Рудозем (извор Серафимовско дере) – средноаритметична стойност - 0,54 mg/l (стандарт – 0,5 mg/l). Състоянието е лошо.

Общата оценка на химичното състояние на ПВТ BG3G000PtPg049 на територията на РИОСВ - Смолян през 2020г. е „лошо”, показател с констатирано отклонение е амониеви йони.

Общата оценка определя „добро” химично състояние на ПВТ BG3G000PtPg049 на територията на РИОСВ-Смолян през 2019г.

Подземно водно тяло BG4G001QNPg010/Порови води в кватернер-неоген-палеоген Доспат/

Наблюдения и мониторинг на водите се извършва в два мониторингови пункта:

- **BG4G001QNPgMP500**-Доспат, „Студения гьол“, КЕИ 5, експлоатиран от „В и К“ЕООД-Смолян;

- **BG4G001QNPgMP555**-Доспат, „Главата“, КЕИ 3, експлоатиран от „В и К“ЕООД-Смолян.

От проведения регулярен мониторинг за 2020 г., не са установени превишения в МП, съгласно данните от протоколи от пробовземане и изпитване на подземни води, представени от лабораториите към ИАОС в изпълнение на програмите за мониторинг на БД „ЗБР“-Благоевград. Не са установени превишения в пунктовете за СМ, съгласно представените за тях протоколи с резултати от изпитване на подземни води от извършения собствен мониторинг от „В и К“ЕООД-Смолян за 2020 година.

Определените, по данни от проведения през 2020 г. РМ и СМ, средногодишни стойности на концентрациите на различните замърсители и сравняването им със съответните стандарти за качество от Приложение №1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 от Наредба №1/10.10.2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, не са установени отклонения.

Оценка на химично състояние в ПУРБ на ЗБР (2016-2021)-„Добро състояние“, Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2020г.- „Добро състояние“.

Подземно водно тяло BG4G0001Pt1030/Пукнатинно-карстови води в Сатовчански карстов басейн, Долнодрянски плутон/

Наблюдения и мониторинг на водите се извършва в три мониторингови пункта, като един е на територията на община Сатовча:

- **BG4G001PtPzMP527**- КИ „Бенан Горен“, експлоатиран от община Сатовча.

От проведения регулярен мониторинг за 2020 г., не са установени превишения в МП, съгласно данните от протоколи от пробовземане и изпитване на подземни води, представени от лабораториите към ИАОС, в изпълнение на програмите за мониторинг на БД „ЗБР“-Благоевград. Не са установени превишения в пунктовете за СМ, съгласно представените за тях протоколи с резултати от изпитване на подземни води от извършения собствен мониторинг от община Сатовча.

Определените, по данни от проведения през 2020г. РМ и СМ, средногодишни стойности на концентрациите на различните замърсители и сравняването им със съответните стандарти за качество от Приложение №1 към чл. 10, ал. 2, т. 1 от Наредба №1/10.10.2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, не са установени отклонения.

Оценка на химично състояние в ПУРБ на ЗБР (2016-2021)-„Добро състояние“, Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2020г.- „Добро състояние“.

Подземно водно тяло BG4G001 PtPz026/Пукнатинни води в Западнородопски метаморфити, Южнoбългарски гранити, Барутин-Буйновски плутон/

Наблюдения и мониторинг на водите се извършва в три мониторингови пункта, като един е на територията на Община Доспат:

- **BG4G001PtPzMP520**-КИ „Бял Дунав“, експлоатиран от „В и К“ЕООД-Смолян

От проведения регулярен мониторинг за 2020 г., не са установени превишения в МП, съгласно данните от протоколи от пробовземане и изпитване на подземни води, представени от лабораториите към ИАОС, в изпълнение на програмите за мониторинг на БД „ЗБР“-Благоевград. Не са установени превишения в пункта за СМ, съгласно преставените за тях протоколи с резултати от изпитване на подземни води от извършения собствен мониторинг от „В и К“ЕООД-Смолян за 2020 година.

Определените, по данни от проведения през 2020г. РМ и СМ, средногодишни стойности на концентрациите на различните замърсители и сравняването им със съответните стандарти за качество от Приложение №1 към чл.10, ал.2, т.1 от Наредба №1/10.10.2007г. за проучване, ползване и опазване на подземните води, не са установени отклонения.

Оценка на химично състояние в ПУРБ на ЗБР (2016-2021) - „Добро състояние“, Обща оценка на химично състояние на ПВТ за 2020 г. - „Добро състояние“.

5. Състояние на хидротехническите съоръжения

5.1. Хидротехнически съоръжения под контрол на РИОСВ по общини (брой и разпределение по собственост на язовири, техническо състояние)

Хидротехническите съоръжения на територията на РИОСВ - Смолян, които се контролират са:

1. Хвостохранилище „Рудозем-2“, находящо се в гр.Рудозем, община Рудозем, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от РОФ, експлоатирано от „Върба-Батанци“ АД - гр.Мадан;

2. Хвостохранилище „Ерма река“, находящо се в с.Ерма река, община Златоград, област Смолян, пречистващо отпадъчните води от ЕОФ, експлоатирано от „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД - гр.Златоград;

3. Хвостохранилище „Лъки 2 - Комплекс“, находящо се в землище на гр.Лъки, община Лъки, област Пловдив, пречистващо отпадъчните води от ЛОФ, експлоатирано от „Лъки Инвест ЛОФ“ ЕООД - гр.Лъки.

Хвостохранилищата са съоръжения, чието предназначение е за пречистване на отпадъчния пулп, формиран от преработката на оловно-цинкови руди, при процес на флотация и депониране на твърдия отпадък, съдържащ се в „хвостовия шлам“.

Хвостохранилището функционира в комплекс с две други съоръжения - багерна помпена станция и транспортен тръбопровод за хвостовия шлам (хвостопровод), когато транспорта на хвостовия шлам се извършва напорно при разположена на по-ниска кота флотационна фабрика спрямо хвостохранилището.

По вида на изграждане хвостохранилищата са „долинен” тип („Рудозем-2“ и „Ерма река“), и „брегови” тип („Лъки-2“). При „долинния” тип, съоръжението се изгражда в долината на река или дере, като долината се прегражда със земно-насипна стена, докато при „бреговия” тип от трите страни се изгражда земно-насипна стена, а реката или дерето остават в страни.

Контролът от страна РИОСВ - Смолян се осъществява върху ефекта на пречистване на отпадъчните води, формиран при флотацията и факторите, които оказват влияние върху пречиствателния процес:

- площ на водното огледало;
- фронт (плаж) на намяване;
- необходим воден обем за осигуряване на достатъчен времепрестой за утаяване на твърдата фракция;

- спазване технологията на флотационния процес и количеството влагани реагенти, способстващи за по-пълно извличане на металния концентрат.

5.2.Извършени проверки, констатирано състояние

През 2020 г. са извършени планови и извънпланови проверки на хвостохранилищата, както следва:

- ХХ „Лъки-2 - Комплекс“ – 7 проверки – 1 бр. планова и 6 бр. извънредни;
- ХХ „Рудозем-2“ – 4 проверки – 2 бр. планови и 2 бр. извънредни;
- ХХ „Ерма река“ - 9 проверки - 5 бр. планови и 4 бр. извънредни проверки;

През годината са извършени 8 бр. планови проверки. В изпълнение на Заповед № РД-174/25.02.2020 г. на МОСВ, за последващ контрол по изпълнение на дадени предписания или налагане на имуществени санкции по чл. 69 от ЗООС, са извършени 12 бр. извънредни проверки. Съставени са 5 АУАН по Закона за водите, наложена 1 бр. имуществена санкция по реда на ЗООС.

Контролът по експлоатационното състояние на стените, системите за наблюдение на напорната филтрация и устойчивостта на динамични и статични натоварвания, се осъществява от ДАМТН.

5.3.Разрешени през годината проблеми

Решените проблеми, свързани с експлоатацията на хвостохранилище „Рудозем 2“ са:

1. След надстрояването на земно-насипните стени (долна и горна преградна стени) е осигурен достатъчен обем за ефективна работа на съоръженията за период от минимум 10г.;

2. Два пъти през годината е извършено замерване на контролните репери по земно-насипната стена за проследяване на статични и динамични деформации и хоризонтално или вертикално преместване на стената;

3. Монтиране на нови контролно-измервателни системи за следене устойчивостта на съоръженията, допустимата филтрация и заустваните пречистени отпадъчни води във водоприемниците;

4. Проверка на напорният хвостопровод за здравина на тръбите, водоплътност и профилактика на помпите в БПС;

5. Подготовка за надграждане на IV-скатов преливник;

Точки 2 и 3 се отнасят и за хвостохранилище „Ерма река“.

За привеждане в нормален експлоатационен режим на ХХ „Лъки 2“ от страна на „Лъки Инвест-ЛОФ“ ЕООД се предприеха следните действия:

- извършена е проверка и оценка на проводимостта и водоплътността на тръбопровода за хвостов шлам и тръбопровода за пречистена вода към ЛОФ;

- преминало е към безцианидна технология на флотация в ЛОФ;

- извършени са мероприятия за повишаване на водоплътността на хоризонталните утаители под ХХ и намаляване на филтрацията от ХХ към р. Юговска.

6.План за управление на риска от наводнения

От определените в Програмата от мерки на утвърден в края на 2016 г. от Министерски съвет План за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Източнореломорски район 2016-2021 г., за територията на РИОСВ - Смолян към 31.12.2020 г. са стартирали следните мерки:

Предвидени дейности по ИН	Уникален код на мярката	Име на мярката	Описание на мярката
Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Чепинска в участъка в гр. Рудозем, с цел освобождаване на обеми и осигуряване преминаване на висока вълна - Общо количество баластра около 1 000 м ³ .	AR_08_02	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Чепинска в участъка в гр. Рудозем, с цел освобождаване на обеми и осигуряване преминаване на висока вълна -

			Общо количество баластра около 1 000 м ³ .
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС - Ремонт на микроязовир "Букова поляна", община Мадан	EARBD_28	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС
Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения - Обл. Смолян. 20 000 лв. за разработване	EARBD_12	Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на потенциално опасните водни обекти	Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на съоръжения във водни обекти - диги, защитни стени, мостове, прагове и други с цел своевременно предприемане на мерки за предотвратяване на разрушения при наводнения
Ежегодно обследване на техническото и експлоатационното състояние на потенциално опасните водни обекти. Община Чепеларе.	EARBD_13	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения
Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения. Община Чепеларе.	EARBD_14	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия вкл. от наводнения	Разработване и изпълнение на областни и общински програми за намаляване риска от бедствия, включително от наводнения
Доизграждане на защитната стоманобетонена стена по десния бряг на р. Елховска преди моста на ул. "Кап. П. Войвода" по ул. "Стадиона" - дължина 305 м, ширина 0,50 м и височина 7 м (в едно с основите)	AR_08_15	Изграждане на нови корекции	Доизграждане на защитната стоманобетонена стена по десния бряг на р. Елховска преди моста на ул. "Кап. П. Войвода" по ул. "Стадиона" - дължина 305 м, ширина 0,50 м и височина 7 м (в едно с основите)
Ремонт на участъци от стената с подкопани фундаменти. Възстановяване на участъци от стената с нарушена зидария, най-вече в участъка по десния бряг срещу ОУ Н. Вапцаров.	AR_07_03	Реконструкция и поддържане на корекциите	Ремонт на участъци от стената с подкопани фундаменти. Възстановяване на участъци от стената с нарушена

			зидария, най-вече в участъка по десния бряг срещу ОУ Н. Вапцаров.
Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, поради подкопаване на основите им - обща дължина 2000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Неделинска (Узундере) с приблизителна дължина 6500 м	AR_04_05	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, поради подкопаване на основите им - обща дължина 2000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Неделинска (Узундере) с приблизителна дължина 6500 м
Почистване на участъци от р. Арда извън урб. територия на гр. Рудозем- 5 участъка с обща дължина от 893 м, общ обем от 29 000 м3. Нач. на уч-к 1: С 41 30 07.558 И 24 51 25.365, край на уч-к 5: С 41 29 12.780 И 24 49 50.149	AR_08_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ- Рудозем - дължина на участъка 5 630 м - Общо количество баластра около 10 000 м3.
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовир „Лагера"	AR_06_41	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири Кирянов гьол /Рибката/ и язовир „Лагера"
Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовир Кирянов гьол /Рибката/	AR_06_41	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири Кирянов гьол /Рибката/ и язовир „Лагера"
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Черна в рамките на РЗПРН.	AR_06_01	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Черна в рамките на РЗПРН - дължина 16 000 м, площ 50 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Изземане на наносни отложения от коритото на р.	AR_06_02	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изземане на наносни отложения от коритото на р. Черна с общ обем,

Черна			по експертна оценка - 30 000 м3
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки (навеси, огради, колиби и др.) от речните брегове и тераси на р. Черна, в рамките на гр. Смолян	AR_06_04	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки (навеси, огради, колиби и др.) от речните брегове и тераси на р. Черна, в рамките на гр. Смолян - 0.2 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Черна, в регулационните граници на гр. Смолян. Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижение на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.	AR_06_05	Реконструкция и поддържане на корекциите	Реконструкция на подкопани участъци от наличните подпорни стени, вследствие общо понижение на речното дъно - обща дължина 13 000 м. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Куртин Лом с приблизителна дължина 20 000 м.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН.	AR_06_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН. Общата дължина на участъка възлиза на 3500 м, като тук реката е корегирана в долния ѝ участък (кв. Устово) по двата бряга посредством вертикални подпорни стени общо 1400 м. Площта, която следва да бъде подложена на периодично почистване възлиза на 40 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Изземане на наносни отложения от коритото на р. Бяла.	AR_06_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изземане на наносни отложения от коритото на р. Бяла с общ обем, по експертна оценка - 800 м3

Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки от речните брегове и тераси на р. Бяла, в рамките на РЗПРН.	AR_06_21	Премахване на незаконни постройки, подприщващи съоръжения, огради, складирани материали и други намиращи се в границите на речните легла или дерета	Отстраняване на складирани материали и незаконни временни постройки от речните брегове и тераси на р. Бяла, в рамките на РЗПРН - 0.3 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.	AR_06_22	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.
Изграждане на подпорна стена на ул. "Димитър Благоев", до Римския мост, по левия бряг на р. Черна, гр. Смолян	AR_06_06	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нови подпорни стени - р. Черна, гр. Смолян (100 м - ляв бряг и 400 м - десен бряг)
Изграждане на подпорна стена на ул. "Петър Берон", пред блок Строител"№1, по десния бряг на р. Черна, гр. Смолян	AR_06_06	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нови подпорни стени - р. Черна, гр. Смолян (100 м - ляв бряг и 400 м - десен бряг)
Изграждане на подпорна стена на ул. „Стефан Стамболов” – десен бряг на река Голяма между ос.т. 9 и ос.т. 11, , l=37.6 0м” в ПИ с идентификатор 31111.31.11 по КККР на гр. Златоград, община Златоград, област Смолян	AR_05_04	Изграждане на нови корекции	Изграждане на стоманобетонни защитни (крилни) стени по двата бряга на р. Голяма река - дължина (2*25) = 50 м, ширина 0,50м и височина 2,5 м
Обследване, анализ и извършване на ремонтно - възстановителни дейности на язовирна стена „Кириянов гьол“ и съоръженията към нея, общ. Смолян, обл. Смолян	EARBD_28	Реконструкция и ремонт на язовири	Реконструкция и ремонт и рехабилитация на язовири общинска собственост по ОП ОС
Изграждане на нова стоманобетонна защитна стена по левия бряг на р. Малка река/Аламовска (приток на р. Върбица) – по ул. „Крайречна“ – в участъка от моста на ул. „Ерма“ (при Джамията) – до моста на ул. „Ахрида“, гр. Златоград, обл. Смолян	AR_05_44	Изграждане на нови корекции	Изграждане на нова стоманобетонна защитна стена по левия бряг на р. Малка река/Аламовска - по ул. "Крайречна" - в участъка от моста на ул. "Ерма" (при Джамията) - до моста на ул. "Ахрида" - параметри на стената: дължина 335 м; височина 4,00 м; дебелина

			0,50м
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Бяла в участъка от Моста при светофара до вливане в Черна река, в регулационните граници на гр. Смолян общ. Смолян, обл. Смолян	AR_06_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на коритото на р. Бяла в рамките на РЗПРН. Общата дължина на участъка възлиза на 3500 м, като тук реката е корегирана в долния ѝ участък (кв. Устово) по двата бряга посредством вертикални подпорни стени общо 1400 м. Площта, която следва да бъде подложена на периодично почистване възлиза на 40 дка.
Осигуряване на хидравлична проводимост и почистване на речното корито на р. Бяла, в регулационните граници на гр. Смолян. Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.	AR_06_22	Реконструкция и поддръжане на корекциите	Поддръжка на съществуващите подпорни стени по двата бряга на р. Бяла с приблизителна дължина 1200 м.
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Бяла в участъка от Моста при светофара до вливане в Черна река, в регулационните граници на гр. Смолян, общ. Смолян, обл. Смолян	AR_06_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Предвижда се изнемане на наносни отложения от коритото на р. Бяла с общ обем, по експертна оценка - 800 м ³
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Арда - в участък от водохващането на РОФ до СУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в границите на урбанизираната територия на град Рудозем - участък км 0+420+0+850, обл. Смолян	AR_08_19	Почистване и стопанисване на речните легла в границите на урбанизирана територия	Основно и ежегодно почистване на р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м
Осигуряване на хидравличната проводимост и почистване на речното легло на река Арда - в участък от водохващането на РОФ до СУ „Св.Св.Кирил и Методий“ в границите на урбанизираната територия на град Рудозем - участък км 0+420+0+850, обл. Смолян	AR_08_20	Почистване на речни участъци и дерета за осигуряване преминаване на висока вълна	Почистване на запълнените с наноси участъци от р. Арда в участъка в гр. Рудозем от СОУ "Св. Св. Кирил и Методий" - до края на гр. Рудозем

			след ПСОВ-Рудозем - дължина на участъка 5 630 м - Общо количество баластра около 10 000 мЗ.
--	--	--	---

Програмата от мерки на ПУРН в Източнoбеломорски район 2016-2021 г. е достъпна за разглеждане в табличен и графичен вид чрез географска информационна система (ГИС) на БД ИБР. Връзка към ГИС на БД ИБР е изведена на началната страница на интернет страницата на БД ИБР.

За 2020 г. в БД ИБР – Пловдив няма данни за наводнения на територията на РИОСВ - Смолян.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Смолян

Баланс по видове територии на област Смолян по предназначение

Съгласно данни от „Стратегия за развитие на област Смолян 2014-2020 г.“, публикувана на интернет страницата на Областна администрация - Смолян, териториалната структура на област Смолян е, както следва:

Общини	Обща площ /дка/	Земеделски територии /дка/	Горски територии /дка/	Населени места и др. урбанизи- рани територии /дка/	Водни течения и водни площи /дка/	Територии за добив на полезни изкопаеми /дка/
Общо	3192846	850949	2093453	58328	25683	152980
Баните	301165	111807	163281	5224	1022	18799
Борино	173204	51514	105036	1286	290	14748
Девин	573684	144692	383245	5030	4189	35033
Доспат	282697	65917	197006	3292	10721	4405
Златоград	171537	33398	128819	4655	1856	2353
Мадан	174951	41795	120989	8277	1263	1295
Неделино	102252	38663	59226	2706	470	770
Рудозем	182919	26620	146388	5752	1156	2353
Смолян	853997	232127	540147	16197	3845	58122
Чепеларе	376440	104416	249316	5909	871	15102

2. Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди

Съгласно програмата за почвен мониторинг I-во ниво – широкомащабен мониторинг, през 2020 г. от Регионална лаборатория - Смолян са взети проби от 6 пункта, както следва: с. Кръстатица, община Баните, с. Дряново, община Лъки, с. Солища, община Смолян, с. Триград, община Девин, гр. Девин, кв. Настан и с. Киселчово, община Смолян. Извадките са изпратени за изпитване в Регионални лаборатории към ИАОС в страната, като резултатите ще бъдат обработени през 2021 г.

През 2020 г. са обработени резултатите от извършения мониторинг през 2019 г. на следните пунктове: с. Кръстатица, община Баните, с. Дряново, община Лъки и с. Солища, община Смолян.

От извършен мониторинг през предходни години на пунктовете Дряново и Кръстатица, бяха отчетени превишения на органохлорни пестициди и полициклични ароматни въглеводороди. Предвид това, същите пунктове бяха включени отново за мониторинг, за да се установи дали има тенденция в отчетените завишени стойности. От направения анализ на взетите извадки, не се наблюдават превишения. Тъй като пунктовете са на земеделска площ, вероятно е да са обработвани с препарати за растителна защита.

Отново се наблюдават завишения на олово и в двата пункта, което е установено и през предходни години. Пунктовете са със статут на настоящо земеползване „ливада“ или „нива“ и най-вероятно замърсяването е фоново.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост

Всички обекти на територията на РИОСВ - Смолян, попадащи в обхвата на Програмата за отстраняване на минали екологични щети са завършени. Изключение прави само обект „Рекултивация на Хвостохранилище „Лъки-1“ към "Лъки Инвест "АД гр. Лъки. Техническата и биологичната рекултивация на хвостохранилището е извършена в периода 2011-2014 година. От 2015 г. дружеството води кореспонденция с ДНСК, с цел въвеждане на обекта в експлоатация.

През 2020 г., при извършена планова проверка на място е установено, че през съоръжението е прокаран временен път за обслужване на сечище. Дадени са предписания за рекултивиране на нарушения участък и недопускане навлизането на техника и автомобили на територията на обекта, които са изпълнени в срок.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/ употреба препарати за растителна защита

На територията на РИОСВ - Смолян са разположени пет склада за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита, находящи се в с. Давидково, община Баните, с. Орехово, община Чепеларе, с. Търън, община Смолян, местност „Герзовица“ , землище на гр. Смолян и с. Сатовча, община Сатовча, както и пет площадки с Б-Б кубове, разположени в с. Чубрика, община Ардино – 16 бр.; с. Бърчево, община Рудозем – 9 бр.; с. Слащен, община Сатовча – 4 бр.; с. Сатовча – 5 бр. и гр. Девин – 8 броя.

През 2020 г. са извършени планови и извънредни проверки на всички складове за съхранение на негодни за употреба препарати за растителна защита и площадки с Б-Б кубове.

В складовете се съхраняват общо 71868 кг твърди и 5170 литра течни препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност. Не са установени разливи и разпиляване на препарати, кражби, нерегламентирано изнасяне и други. Всички складове представляват масивни сгради с бетонови основи и разполагат с външни ограждения, с цел ограничаване достъпа на хора и животни.

В изпълнение на Заповед № РД-627/30.07.2020 г. на министъра на околната среда и водите, експерти на РИОСВ - Смолян, съвместно със служители от ОДБХ и БД извършиха проверки на складовете за съхранение на негодни за употреба пестициди, при които са снети актуални GPS-координати и е направен снимков материал.

През 2020 г. на територията на РИОСВ – Смолян няма ликвидирани складове за съхранение на негодни за употреба ПРЗ.

При извършени планови проверки на площадките за съхранение на Б-Б кубове в с. Бърчево, община Рудозем, с. Слащен, община Сатовча и с. Чубрика, община Ардино са установени течове по стените на част от кубовете. Дадени са предписания на кметове на общините Рудозем, Сатовча и Ардино за предприемане на мерки за преустановяване на течовете и уведомяване на РИОСВ - Смолян. При извършените последващи проверки е установено, че Б-Б кубовете са частично санирани, течовете са преустановени и е представена информация за предприетите действия.

С цел недопускане навлизането на хора и животни на площадката за съхранение на Б-Б кубове в с. Слащен, община Сатовча, е дадено предписание на кмета на община Сатовча за поставяне на ограждение около кубовете, което е изпълнено в срок.

Не са констатирани други нередности на площадките за съхранение на Б-Б кубове на територията на инспекцията.

Състоянието на складовете за пестициди и Б-Б кубовете се следи периодично от кметовете на населените места, на чиято територия са разположени.

През месец декември е представена в ИАОС актуална информация за състоянието на складовете и ББ-кубовете за негодни и забранени продукти за растителна защита, както и техните координати.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти

През 2020 г., не са постъпвали сигнали и не е констатирано наднормено замърсяване с устойчиви органични замърсители, включително нефтопродукти.

6. Ерозия на почвите

Загубата на почвен материал, оказва съществено влияние върху функциите на почвата, както в мястото на проявлението на ерозията, така и върху прилежащите територии. Ерозията води до намаляване количеството на хранителните елементи и запасите на почвена влага.

Основните фактори, влияещи на ерозията са климатичните условия, релефа, начина на използване на земята, състоянието на растителната покривка и не на последно място антропогенната дейност – обезлесяването, неправилната обработка на почвата, пожарите и други.

Лекият механичен състав на почвите в района, големите наклони и силната разчлененост на релефа благоприятстват ерозионните процеси.

В РИОСВ - Смолян няма налична информация и данни за засегнатите площи, местоположението и развитието на ерозионните процеси, както за финансирани проекти против ерозията, които се изпълняват на територията на инспекцията.

7. Засоляване и вкисляване на почвите

През 2020 г. е извършен мониторинг II-ро ниво – вкисляване на четири пункта – „Рожен“, Борино, Доспат и Сатовча. Резултатите от анализите на всички пунктове са показали киселинно-алкално равновесие в почвата около стойност от рН 3,5 до рН 5, с което се запазва тенденцията за висока киселинност на почвите в региона.

На територията на РИОСВ - Смолян не се провежда мониторинг за засоляване на почвите.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци)

През 2020 г. продължи контрола по места за недопускане на нерегламентирани замърсявания с битови и строителни отпадъци. При извършени проверки по населените места са установени 11 бр. замърсени площи с отпадъци. Дадени са предписания за почистване на замърсените участъци, като при извършените последващи проверки се установява, че същите са почистени.

Извършиха се проверки за нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащите им терени по писма с предписания на директора на РИОСВ - Смолян. По данни на общините са почистените 54 бр. нерегламентирани замърсявания.

Нерегламентираните замърсявания на площи с битови и/или строителни отпадъци по населени места са посочени в таблицата, както следва:

№ по ред	Нерегламентирани замърсявания от битови и/или строителни отпадъци / местоположение	Замърсени площи / брой	Почистени площи / брой
Община Смолян			
1.	гр. Смолян, Ромска махала в кв. Устово	1	1
2.	Път Смолян - Турян	1	1
3.	гр. Смолян	1	1
4.	Отбивка срещу разклон за с. Писаница с. Левочево	1	1
5.	Горски път за с. Габрица	1	1
6.	Местност Белия Камък	1	1

	Община Девин		
7.	гр. Девин, м. Старо село	1	1
8.	гр. Девин	1	1
	Община Чепеларе		
9.	гр. Чепеларе	2	2
10.	с. Забърдо	1	1
Общо констатирани и почистени нерегламентирани замърсявания през 2020г.		11	11

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ – Смолян

През 2020 г. на територията на РИОСВ - Смолян, не са отчетени замърсявания на почвите с устойчиви органични замърсители, включително с нефтопродукти и/или с препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност. Данните от провеждания почвен мониторинг показват, че в по-голямата си част показателите са в границите на ПДК, а при резултати дори много под допустимите норми.

При установено замърсяване на площи с битови и/или строителни отпадъци се дават предписания за почистването им, с цел недопускане образуването на нерегламентирани сметища, които могат да доведат до отрицателна промяна в характеристиките на почвения слой.

С провежданите процедури по ОВОС и ЕО за инвестиционните предложения се осъществява превантивната дейност, свързана с опазване на почвите от замърсяване. Освен това, служители на инспекцията ежемесечно вземат участие в комисиите по промяна предназначението на земеделските земи, като се следи за спазване на нормативните изисквания, касаещи опазване на почвите.

Предвид това, че почвите са ограничен и незаменим природен ресурс, наше задължение е да ги опазим от увреждане и/или замърсяване. От чистотата на почвите до голяма степен зависи тяхното плодородие и влияние върху здравето на хората и животните.

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях. Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие е основна цел на националното природозащитно законодателство в България. В тази връзка и с цел опазване на биологичното, геологично и ландшафтно разнообразие; участие в европейските и световни екологични мрежи, опазващи природните местообитания и местообитанията на дивата флора и фауна, включително и птици, редки, ендемични и/или застрашени видове; осигуряване на достатъчни по площ и качество места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линееене и зимуване на дивите животни; създаване на условия за генетичен обмен между разделени популации и видове; търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна, на вековни и забележителни дървета; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитени територии, на територията на страната е създадена Националната екологична мрежа (НЕМ).

Националната екологична мрежа се състои от защитени територии, обявени съгласно изискванията на Закона за защитените територии, и защитени зони, които се обявяват по Закона за биологичното разнообразие, съгласно изискванията на Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и Директива 2009/147/ЕИО на Съвета относно опазването на дивите птици.

1. Защитени територии в териториалния обхват на дейност на РИОСВ – Смолян

Защитените територии се обявяват със Заповед на министъра на околната среда и водите по реда на Закона за защитените територии, с който се уреждат категориите защитени територии, тяхното предназначение и режим на опазване и ползване, обявяване и управление. Обявяването им се извършва, с цел опазване на ценни екосистеми и на биоразнообразието като цяло, опазване на отделни растителни и животински видове и

съобщества, техните местообитания, както и опазване на уникални и характерни природни забележителности. Към настоящия момент, в България са обявени 1015 защитени територии, които обхващат приблизително 5,3 % от територията на страната. Според Закона за защитените територии, защитените територии са 6 категории: резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове и защитени местности.

Резерватите и поддържаните резервати са територии, включващи образци на естествени екосистеми, опазването на които изключва всякаква или се допуска минимална човешка намеса, като същите са изключителна държавна собственост.

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян попадат общо 61 защитени територии, разпределени по категории, както следва: 4 резервата - „Сосковчето“, „Казаните“, „Кастракий“ и „Червената стена“ – част, с площ от 8010,659 дка, попадаща в землището на с. Борово, община Лъки, област Пловдив; 4 поддържани резервата – „Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“ и „Шабаница“, както и 27 защитени местности и 26 природни забележителности.

В таблицата в Приложение №1 е представена по-подробна информация за защитените територии.

През 2020 г. са актуализирани площите на ЗМ "Манастирището" и ПЗ "Дявоски мост и водопада", в местността „Хайдушки дол“ със заповеди на министъра на околната среда и водите.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и изпълняват противопожарни планове за дейностите в защитени територии, изключително държавна собственост – резервати и поддържани резервати. Извършва се системно наблюдение на териториите за опасност от възникване на пожари. През 2020 г., в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян не са възникнали пожари в защитените територии.

Извършваният от РИОСВ – Смолян текущ котрол по отношение на защитените територии, включва проверки по спазване на режимите, определени със заповедите за обявяване и/или актуализация на защитените територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ). През 2020 г. са проверени всички планирани обекти: 4 резервата („Кастракий“, „Червената стена“, „Сосковчето“, „Казаните“); 4 поддържани резервата („Конски дол“, „Амзово“, „Момчиловски дол“, „Шабаница“), 18 защитени местности („Манастирището“, „Хубча“, „Соскочански дол“, „Борино“, „Старата гора“, „Триградско ждрело“, „Поречието на р. Девинска“, „Храстево“, „Света Неделя“, „Годумска дупка“, „Куцинско блато“, „Средните ливади“, „Турлата“, „Чернока“, „Дълбок дол“, „Врача“, „Лятната гора“ и „Крепостта градището“) и 10 природни забележителности „Буйновското ждрело“, „Настанска могила“, „Струилски дол“, „Скакалото“, „Костен камък“, „Дуплево“, „Момата“, „Ледницата“, „Сарийска чука-Главата“ и „Смолянски водопад“.

2. Защитени зони по „Натура 2000“

Местата, попадащи в екологичната мрежа „Натура 2000“, се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, наричана накратко (Директива за местообитанията) и Директива 2009/147/ЕО за опазването на дивите птици, наричана накратко (Директива за птиците). Общата и основна цел на Директивата за местообитанията, е поддържане и възстановяване на естествените местообитания и видовете от дивата флора и фауна в благоприятно природозащитно състояние. Директивата за птиците се отнася до всички естествено срещащи се диви птици, с прилагане на разпоредбите, свързани със защитата, управлението и контрола на тези видове и установяване на правила за тяхното използване. Мрежата „Натура 2000“ дава възможност за запазване или възстановяване на благоприятното природозащитно състояние на целевите типове местообитания и видове. Целите на опазване могат да бъдат постигнати чрез прилагане на мерки, съгласно изискванията на двете природозащитни директиви.

Изграждането на Натура 2000 местата в Република България е регламентирано в Закона за биологичното разнообразие, който въвежда нормите на двете европейски директиви и съгласно който, в страната се обявяват защитени зони, като част от Националната екологична мрежа. Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, както и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивите. Списъците с природните местообитания и видовете, вкл. птици, за чиито местообитания се обявяват защитени зони са изброени в приложения №1 и №2 от ЗБР. Приносът на България към мрежата „Натура 2000“ се основава на 341 защитени зони, като към момента мрежата включва: 120 защитени зони за опазване на дивите птици, покриващи 23.1 % от територията на България и 234 защитени зони за опазване на природни местообитания, покриващи 30,3 % от територията на България (13 бр. от 33 са с обща граница по двете Директиви).

За територията на РИОСВ – Смолян са одобрени и обнародвани общо 10 защитени зони по Натура 2000, на обща площ от около 211708 ха, като се засягат всички общини от териториалният обхват на инспекцията, с изключение на община Неделино и са, както следва:

• *Защитени зони по „Натура 2000“ за опазване на дивите птици в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян - 5 броя:*

Код	Наименование	Обща площ в ха	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0002073	„Добростан“	83655,4406	Баните и Смолян, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на територията на РИОСВ– Пловдив и РИОСВ– Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян –51%; РИОСВ– Пловдив –31% и РИОСВ–Хасково – 18%.
BG0002113	„Триград-Мурсалица“	55340,9527	Борино, Доспат, Смолян, Девин, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ – Смолян.
BG0002063	„Западни Родопи“	133384,7816	Борино, Доспат, Девин, област Смолян и Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ–Пазарджик и РИОСВ– Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ– Пазарджик – 84%, РИОСВ–Смолян – 9%, РИОСВ– Благоевград –7% .
BG0002105	„Персенк“	16119,674	Девин, Чепеларе, Смолян, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ–Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян –93%, РИОСВ–Пловдив – 7% .
BG0002076	„Места“	20426,6444	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ–Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ– Благоевград –90% и РИОСВ–Смолян –10% .

• *Защитени зони по Натура 2000 опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна в териториалния обхват на РИОСВ – Смолян - 5 броя:*

Код	Наименование	Обща площ в ха	Общини на територията на РИОСВ - Смолян	Забележка
BG0000372	„Циганско градище“	9555,741	Смолян, Златоград, Рудозем и Мадан, област Смолян	Изцяло на територията на РИОСВ – Смолян.

BG0001030	„Родопи Западни”	272851,406	Смолян, Борино, Доспат, Девин, Рудозем, Чепеларе, област Смолян	Попада и на територията на РИОСВ–Пазарджик, РИОСВ–Благоевград и РИОСВ - Пловдив, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян – 47%, РИОСВ–Пазарджик – 42%, РИОСВ–Благоевград – 9%, РИОСВ – Пловдив – 2%.
BG0001031	„Родопи Средни”	155107,6837	Смолян, Баните, Чепеларе, област Смолян; Лъки, област Пловдив и Ардино, област Кърджали	Попада и на територията на РИОСВ– Пловдив и РИОСВ–Хасково, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Смолян – 42%; РИОСВ–Хасково – 30% и РИОСВ – Пловдив – 28% .
BG0001032	„Родопи Източни”	217446,8895	Златоград, област Смолян	Попада почти изцяло на територията на РИОСВ–Хасково. Тази зона обхваща една малка част (<<1%) в землището на с. Кушла, община Златоград, област Смолян (РИОСВ-Смолян).
BG0000220	„Долна Места”	9514,697	Сатовча, област Благоевград	Попада и на територията на РИОСВ–Благоевград, при следните пропорции на площите: РИОСВ–Благоевград –75% и РИОСВ–Смолян –25% .

Защитените зони за опазване на дивите птици са одобрени със заповеди на министъра на околната среда и водите, в които са разписани съответните режими и забрани. Към настоящия момент тече процес по издаване и на заповедите за обявяване на защитените зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включени в списъка от защитени зони, приети с решение на Министерски съвет. В голямата си част зоните по двете директиви се припокриват. Защитени зони „Триград-Мурсалица” с код BG0002113 за опазване на дивите птици и „Циганско градище” с код BG0000372 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, са разположени изцяло на контролираната от РИОСВ - Смолян територия, а останалите осем защитени зони, попадат отчасти в териториалния обхват на инспекцията. През 2020 г. не са настъпили промени в броя, площта и състоянието на защитените зони в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян.

Актуални данни (стандартни формулари, предмет и цели на опазване, граници в цифров вид и др. подобни) за защитените зони, като част от мрежата „Натура 2000“ са налични и достъпни на интернет страницата на Министерство на околната среда и водите, на адрес: www5.government.bg, в раздел ПРИРОДА/НАТУРА 2000/НАТУРА 2000 в България/Информационна система за НАТУРА 2000 в България.

С цел опазването на предмета и целите на защитените зони по „Натура 2000“, РИОСВ – Смолян осъществява превантивен и текущ контрол.

Текущият контрол на защитените зони се осъществява, чрез проверки на място по спазване на режимите, определени със заповедите за обявяване, спазване на условията, поставени в индивидуалните административни актове, както и извършване на проверки по документи за установяване на валидност и правно действие на издадени Решения по ОС.

Осъщественият през 2020 г. текущ контрол е във връзка с издадени от директора на РИОСВ - Смолян Решения по ОС, като са извършени 27 бр. проверки на 5 обекта (защитени зони от екологична мрежа „Натура 2000“) - „Родопи Западни“ с код BG0001030, „Родопи Средни“ с код BG0001031 „Триград Мурсалица“ с код BG0002113, „Западни Родопи“ с код BG0002063 и „Добростан“ с код BG0002073, в т.ч. 18 бр. проверки на място за контрол по поставени условия в решения по оценка за съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони и 9 бр. проверки по документи за установяване на валидност и правно действие на издадени Решения по ОС. От извършения текущ контрол,

не са установени дейности по неспазване на поставените в решенията условия, както и че от общо 18 проверени инвестиционни предложения, 11 броя (над 60%) са реализирани.

От извършените документални проверки за установяване на валидност и правно действие на издадени Решения по ОС и въз основа на получената информация от компетентните органи, отговорни за тяхното одобряване и/или разрешаване, е констатирано, че от проверените общо 9 решения, 6 бр. са актуални и не са загубили правно действие, тъй като в рамките на регламентирания 5 - годишен срок от издаването им, за обектите са издадени съответните административни актове, удостоверяващи тяхното одобряване и/или разрешаване, а 3 бр. решения не са актуални и са загубили правно действие, като възложителите не са започнали фактическото осъществяване на инвестиционните предложения, тъй като за тях не е издаден съответният административен акт, с който да се одобрява/утвърждава плана или инвестиционното предложение.

В рамките на осъществения текущ контрол, през 2020 г. не са установени дейности водещи до нарушаване на режимите на защитени зони, определени със заповедите за обявяването им.

И през 2020 г. са извършвани проверки на имоти, за които са констатирани от ДФ „Земеделие“ нарушения в рамките на кампания 2019 г., свързани с разоравания на заявени от кандидатите площи, в обхвата на екологично чувствителните постоянно затревени площи от слоя „постоянно затревени площи“, както и за нарушения на забраната за превръщане на ливади, пасища и мери в обработваеми земи и трайни насаждения, въведена със заповедите за обявяване на защитените зони, бяха извършени проверки на поземлени имоти, попадащи в границите на защитени зони, за които има въведени забрани, определени със заповедите за обявяването им.

При проверките на терен не е установено извършване на дейности, водещи до нарушаване на режимите на защитени зони, определени със заповедите за обявяването им. Касае се за стари разоравания на малки площи – под 1 дка, като същите са затревени, както и че разораванията са извършени преди обявяване на съответната защитена зона, съгласно направена справка в информационната система за защитени зони от екологичната мрежа „Натура 2000“ на наличните в нея ортофотокарти от 2006 година. Тези имоти са възстановени на собствениците в този вид, без да е извършена промяна начина на трайно ползване. В тази връзка, в много случаи начина на трайно ползване на имотите по кадастрална скица, не отговаря на реалното състояние на терена в имота.

Превантивният контрол на защитените зони се осъществява, чрез процедурата по оценка за съвместимост на планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП) с предмета и целите на опазване на защитените зони. С прилагането на процедурата, още на най-ранен етап от реализацията на определен ППП или ИП, се преценява вероятната степен на отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони. Процедурата е регламентирана с чл.31 от *Закона за биологичното разнообразие (ЗБР)*, а условията и реда за извършването ѝ, са определени с *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)*, съгласно които на оценка за съвместимост се подлагат:

– Планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, извън обхвата на ЗООС, но попадащи изцяло или отчасти в границите на защитени зони и са свързани с промяна предназначението и/или начина на трайно ползване на имота (*самостоятелна процедура по реда на Глава втора от Наредбата за ОС*) и Планове, програми, проекти (ППП) и инвестиционни предложения (ИП), техни изменения или разширения, попадащи в обхвата на ЗООС (*съвместена процедура по оценка за съвместимост по реда на Глава трета от Наредбата за ОС*).

В решенията по ОС, с които се съгласува реализацията на инвестиционни предложения/планове/програми/проекти се поставят задължителни за изпълнение условия, както и въвеждане на 5-годишен срок от датата на издаване, в който ако възложителят не

започне действия по осъществяване на инвестиционното предложение, плана, програмата, решението автоматично прекратява действието си.

За останалите ППП и ИП или техни изменения или разширения, които не попадат в приложимостта на самостоятелната и/или съвместената процедура по оценка за съвместимост, в зависимост от техния характер и вероятността от въздействието им върху защитените зони, компетентният орган по околна среда, преценява начина на процедиране и определя приложима процедура, съгласно разпоредбата на чл.2, ал.2 от *Наредбата за ОС*.

При проведените самостоятелни процедури по реда на Глава втора от *Наредбата за ОС*, са издадени 21 бр. решения за преценяване на вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитени зони, съгласно чл. 18 от *Наредбата за ОС*. С решенията са съгласувани инвестиционни предложения за изграждане на къщи за гости, бази за отдих, вилно селище, жилищна сграда с гараж и склад за съхранение на инвентар, реконструкция и преустройство на съществуваща сграда в стаи за настаняване и изграждане на сграда за отглеждане на животни, основен ремонт и/или изграждане на нов траен автомобилен горски път; горскостопански планове; създаване и/или отглеждане на едногодишни култури, на трайни насаждения, овощни градини; изграждане на „Интегрирана система за ранно известяване на горски пожари с автоматична наблюдателна станция“.

През 2020 г. няма издавани решения по чл.20 от *Наредбата за ОС* за извършване на оценка за степента на въздействие на планове, програми, проекти/инвестиционни предложения (ППП/ИП) върху защитени зони, както и решения по чл.28 от *Наредбата за ОС*.

В зависимост от характера на предвижданията на заявените от възложителите ППП и ИП, както и вероятността от въздействието им върху защитените зони, по реда на чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС*, през 2020 г. от РИОСВ – Смолян са издадени общо 558 бр. писма, в т.ч. и за инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, попадащи в границите на защитени територии по ЗЗТ – общо 10 бр. (1 бр. - инвестиционно предложение, 2 бр. - проекти и 7 бр. план-извлечения за промяна вида на сечта).

През 2020 г. са извършени общо 43 бр. съвместени процедури по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), както следва: преценяване необходимостта от ОВОС – 35 бр.; преценяване необходимостта от ЕО – 5 бр. и екологична оценка – 3 броя.

Общият брой инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, съгласувани по реда на ЗООС и/или ЗБР (съвместена и самостоятелна процедура), попадащи в границите на защитени зони са 40 бр., като 21 бр. са самостоятелна процедура по ОС и 19 бр. са съвместена процедура по реда на ЗООС и ЗБР.

Разгледан и оценен с положителна оценка на качеството е 1 бр. Доклад за оценка степента на въздействие, с предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата „Натура 2000“ на Общ устройствен план на община Девин.

В резултат на проведените процедури по оценка за съвместимост, не е констатирано нарушение в целостта, структурата, функциите и природозащитните цели на защитените зони. Фрагментацията на местообитанията вследствие на антропогенни и природни фактори е незначителна. С цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия, при реализацията на дейностите, заложи в плановете, програмите, проектите и/или инвестиционните предложения, в решенията по ОС се поставят определени условия.

Анализирайки проведените през 2020 г. самостоятелни процедури по ОС се налага извода, че се запазва инвестиционната инициатива от физически и юридически лица за реализиране на туристически обекти за сезонен отдих, а намаляват тези, свързани с извършване на земеделска дейност. Спрямо 2019 г., общият брой на самостоятелните процедури по оценка за съвместимостта значително е намалял (37 бр. за 2019 г. на 21 бр. за 2020 г., като се доближава до този през 2018 г. - 23 броя).

Запазва се тенденцията от предходните години, най-голям дял от проведените самостоятелни процедури по ОС, да са свързани със съгласуване реализацията на инвестиционни предложения за изграждането на къщи за гости, бази за отдих, жилищно и

вилно строителство (общо 10 бр.), следвани от инвестиционни предложения за основен ремонт и/или изграждане на нов траен автомобилен горски път (4 бр.), горскостопански планове на общини и горски кооперации (3 бр.), свързани с провеждане на планираните инвентаризации на горите; както и ИП за създаване и/или отглеждане на едногодишни култури, трайни насаждения, овощни градини (3 бр.). През 2020 г. се наблюдава намаление спрямо 2019 г. на съгласуваните ИП, свързани със създаване и отглеждане на трайни насаждения и земеделски култури по изпълнение на планове по ПРСР за финансиране на такъв тип дейност. Основно процедурните обекти са в общините Доспат, Смолян, Борино и Девин.

С проведените процедури по ОС се засяга основно горска територия, предвид площта и обхвата на съгласуваните горскостопански планове на общини и кооперации, както и при инвестиционните предложения, свързани с основен ремонт и/или изграждане на трайни горски пътища. Инвестиционните предложения, свързани с изграждането на бази за отдих, къщи за гости и други, засягат предимно земеделски територии, с по-малка площ.

През 2020 г. по реда на ЗООС и ЗБР са проведени 19 съвместени процедури за съгласуване на инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, попадащи в границите на защитени зони. Спрямо 2019 г., общият им брой се е увеличил с 10. По своя характер, съгласуваните по реда на ЗООС и ЗБР (съвместена процедура) инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, основно са свързани с изграждане на животновъдни ферми, мандри, цехове за месопреработка, курортни и обслужващи обекти.

Наблюдава се запазване на тенденцията спрямо предходните години за намаляване броя на издадените писма по чл. 2, ал. 2 от *Наредбата за ОС*, като през 2018 г. техния брой е бил 727, през 2019 г. – 649, а през 2020 г. е намалял до 558 броя. Близо половината от писмата през 2020 г., продължават да са свързани със съгласуване на план-извлечения за промяна вида на сечта за усвояване на повредена дървесина от абиотични и биотични фактори, както и на горскостопански програми и/или планове.

Спрямо 2019 г., значително е намалял броя на съгласуваните бизнес - планове за земеделски стопанства, кандидатстващи по ПРСР 2014-2020 г., но се наблюдава увеличение на заявленията и уведомленията за съгласуване закупуването на техника и оборудване, както и модернизиране на съществуващи предприятия, заявени за финансиране, чрез Стратегия за водени от общностите местно развитие (ВОМР) на МИГ и/или МИРГ. И през 2020 г. се запазва тенденцията, общините да съгласуват инвестиционни предложения, свързани с реконструкция и/или рехабилитация на съществуваща техническа инфраструктура, на паркови пространства, спортни и детски площадки и други, както и проекти за въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради.

Анализирайки проведените процедури по реда на ЗБР и Наредбата за ОС (самостоятелни и съвместени), включително и издадените писма до възложителите по реда на чл.2, ал.2 от *Наредбата за ОС* се отчита, че се запазва тенденцията да преобладават издадените писма и решения за съгласуване на планове, програми, инвестиционни предложения в областта на горското, селското и водното стопанство, следвани от туризъм и отдих, и инфраструктурни обекти, като реализацията и осъществяването на голяма част от тях, продължават да бъдат тясно свързани с определено финансиране, основно по европейски програми, ПРСР 2014-2020 г., ПУДООС и други. С цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия, при реализацията на дейностите, заложен в инвестиционните предложения, планове, програми, в издадените решения се поставят условия за изпълнение. При провеждане на процедурите по оценка за съвместимост, могат да се отчетат известни трудности, свързани със забавяне на становищата за допустимост на ИП/ППП от страна на БД, като не се спазва регламентирания по Наредбата за ОС седемдневен срок и това води до забавяне в произнасянето от страна на РИОСВ.

При провеждане на административните процедури по оценка за съвместимост, се отчитат известни трудности по отношение коректното попълване от възложителите на уведомленията за инвестиционни предложения, планове, програми, проекти, включително и

в предоставянето на необходимата придружаваща документация към тях, което от своя страна изисква изпращането на писма за допълнителна информация, респ. води до удължаване на срока за предоставяне на административната услуга.

3. Биоразнообразие

Територията, контролирана от РИОСВ – Смолян, се характеризира с голямо разнообразие на видове, на съобщества и природни местообитания, както и с наличието на уникална флора и фауна, на редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти, както и изобилие от ценни лечебни растения. Срещат се над 100 вида ендемични видове растения, някои от които са с по-широко разпространение, други са с ограничени ареали и имат единични находища, като родопски крем (*Lilium rhodopaeum*), родопско омайниче (*Geum rhodopaeum*), родопски силивряк (*Haberlea rhodopensis*), блатен плаун (*Lycopodiella inundata*), кръглолистна росянка (*Drosera rotundifolia*), блатно петльово перо (*Gladiolus palustris*) и други.

Горските територии, обхващащи по-голяма част от територията, контролирана от инспекцията се характеризират с преобладаване на иглолисти видове, включващи основно смърчови и бялборови гори, и по-слабо застъпените елови и др. насаждения, както и наличие на смесени и на широколистни гори, представени от бук, дъб, габър, горун, ясен, бреза и други. В землищата на селата Кочан, Осина, Ваклиново и Сатовча, община Сатовча, област Благоевград, се намира най-големия брезов масив на Балканския полуостров. Обширните иглолистни и смесени гори в региона, както и наличието на значими скални образувания, се явяват едновременно местообитания и ключови места за опазване на защитените видове – кафява мечка и дива коза. Много вековни смърчови и черборови гори, и местообитания на защитените видове, като родопски крем и блатен плаун, са обект на защита и опазване и по реда на Закона за защитените територии.

Животинският свят е представен с богато разнообразие от птици, влечуги, земноводни, бозайници и риби, голяма част от които са включени в Приложение II и III от Закона за биологичното разнообразие. Територията е обитавана от над 250 вида птици, като повече от половината са и гнездящи, а броя на срещаните бозайници е над 80 вида.

Опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие, включва извършване на контрол върху състоянието на защитени растителни и животински видове и техните местообитания; устойчивото ползване на лечебни растения и оценка състоянието на естествените им находища; предотвратяване на риска от увреждане на видове, местообитания и територии; опазването на вековни или забележителни дървета, регулирано ползване на растителни и животински видове, чрез извършване на регистрация на екземпляри по чл. 91 от ЗБР и по ЗЗЖ, мониторинг защитени видове и местообитания.

- Опазване на защитени растителни и животински видове и техните местообитания и устойчивото ползване на биологичните ресурси

Съгласно Закона за биологичното разнообразие, за защитени на територията на цялата страна се обявяват дивите животински и растителни видове, посочени в Приложение № 3 от закона, като за тях са регламентирани и въведени редица забрани, валидни за всички жизнени стадии от развитието им.

През 2020 г., експерти на РИОСВ – Смолян, съвместно със служители на РДГ – Смолян и РДГ – Кърджали, са проверили 7 бр. дървопреработващи предприятия и на горски територии, и 1 бр. – на сайт за интернет търговия; проверка във връзка с подадено заявление за регистрация на видове, съгласно чл.91 от Закона за биологичното разнообразие; проверка във връзка с публикувана обява за продажба на вълк и лисица в с. Вълкосел, община Сатовча, при която дадените две предписания - за предоставяне на разрешително за индивидуален лов на хищници и подаване в РИОСВ – Смолян на заявление за регистрация на диви животни, съгласно Закона за защита на животните, са изпълнени в срок.

В рамките на осъществения контрол по Закона за биологичното разнообразие, през 2020 г. експерти на РИОСВ – Смолян извършиха съвместна проверка със служители на ЮЦДП „ТП ДЛС – Кормисош“ и служители на ОДБХ – Пловдив, във връзка с получен сигнал за намерена мъртва мечка, в местност „Кълвачевица“, землище на с. Югово, община

Лъки. Сигналът е изпратен до Районна прокуратура – Асеновград и РУ - гр. Асеновград за предприемане на мерки по компетентност, съгласно чл. 278д от Наказателния кодекс.

Ежегодно, обект на контрол относно продажбата на защитени видове – растения и животни, са зоомагазини и обществени пазари, като в тази връзка през 2020 г. са проверени 2 бр. на зоомагазини (ветеринарна амбулатория и зооветеринарен център) в град Смолян и 2 бр. на обществени пазари - в град Лъки и град Неделино. При проверките не е констатирана продажба на защитени видове, както и не са установени нарушения на ЗБР.

Продължава регистрацията на животински видове, включени в Конвенцията за международна търговия с диви растителни и животински видове (CITES), като през 2020г. са издадени 6 регистрационни карти, съгласно чл. 91 от Закона за биологичното разнообразие. Извършвана е регистрацията и на животински видове по реда на Закона за защита на животните, като е издадена 1 бр. регистрационна карта.

И през 2020 г. са извършени проверки по сигнали от граждани за ранени или бедстващи защитени видове птици, намерени в безпомощно състояние. В тази връзка, експерти на инспекцията, съвместно с представители на общините и/или на държавните горски стопанства, са оказали помощ на 2 бедстващи птици – една от вида Черен кълвач (*Dryocopus martius*), землище на с. Градът, община Смолян и една от вида Малък ястреб (*Aceperiter nisus*), землище на гр. Смолян, които след първоначален оглед са изпратени за лечение в Спасителен център за диви животни – гр. Стара Загора.

- Вековни дървета

Отделни вековни или забележителни дървета могат да се обявяват за защитени със заповед на министъра на околната среда и водите, в или извън населените места, съгласувано със собственика на имота, в който се намира дървото. Обявените за защитени дървета се вписват в регистри на Министерството на околната среда и водите и съответната РИОСВ.

В териториалния обхват на РИОСВ – Смолян, съгласно публикуван на интернет страницата на инспекцията регистър на вековните дървета, попадат 27 бр. защитени вековни дървета, представени основно от смърч, бук, чинар, бял бор, черен бор и други. През 2020 г. със заповед на министъра на околната среда и водите е обявено 1 бр. вековно дърво „Орех“ в с. Дрянка, общ. Баните. Издадени са заповеди за заличаване от Държавния регистър на общо 4 бр. вековни дървета от вида „Смърч“, намиращи се в землищата на с. Гела, общ. Смолян и с. Богутево, с. Забърдо и гр. Чепеларе, общ. Чепеларе, обл. Смолян.

Осъществен е текущ контрол по отношение състоянието на обявени вековни дървета, като са проверени: „Чинар“ в с. Петково, гр. Смолян и с. Годешево; 1 бр. „Смърч - 13 братя“, землище на с. Стойките и 1 бр. „Круша“, землище на с. Бостина, община Смолян. При проверките на терен е констатирано, че вековните дървета са в добро санитарно състояние.

Вековното дърво „Чинар“, с № 282 в ДР, намиращо се в град Смолян, е проверено съвместно с представители на община Смолян, поради наличието на множество пречупени и паднали клонови дялове на короната на дървото, вследствие на силен вятър. Дадени са 3 бр. предписания за извършване на дейности по окастриране, оформяне, обезопасяване и замазване на рани и отрезни със специална овощарска замазка на короната и ствола на вековното дърво, които са изпълнени.

В таблицата в Приложение №2 е представена по-подробна информация за вековните дървета на територията на инспекцията.

- Мониторинг на биологичното разнообразие

През 2020 г. е извършен мониторинг относно състоянието на популациите на защитените видове - Дива коза /*Rupicapra rupicapra*/, Кафява мечка (*Ursus arctos*), Родопски крем (*Lilium rhodopeum*) и Планински крем (*Lilium jankae*).

Извършеният през месеците април – декември 2020 г. мониторинг относно стопанисването и опазването популацията на дивата коза, проведен на територията на ДЛС „Извора“, гр. Девин и ДЛС „Кормисош“, гр.Лъки, показва, че популацията на вида е в стабилно състояние. Подобно е състоянието и в другите регистрирани местообитания и популации, извън тези ловни стопанства, а именно на територията на ДГС „Смолян“, ДГС

„Борино“, ДГС „Триград“, ДГС „Хвойна“, ДГС „Михалково“, ДГС „Широка лъка“ и ДГС „Смилян“. През последните години, при проведените наблюдения се констатира достигане на оптималния запас в тези местообитания и миграция на екземпляри в съседни райони, където природните и антропогенни условия са благоприятни за създаване на нови популации. През 2020 г. от МОСВ са издадени 5 броя разрешителни за отстрел на общо 43 екземпляра диви кози на териториите на ТП „ДЛС – Извора“, гр. Девин, СЛР „Ловно - рибарско дружество“, гр. Девин, ТП „ДЛС – Кормисош“, гр. Лъки, СЛР „Чернатица“, с. Хвойна, общ. Чепеларе и СЛР „Сокол – Смолян“, гр. Смолян. Отстреляни са 30 бр., което е с 13 по-малко от разрешените екземпляри.

През 2020 г. беше извършен мониторинг на две находища на вида Родопски крем (*Lilium rhodoreum*), в землищата на с. Проглед, община Чепеларе и с. Кремене, община Смолян и едно находище на вида Планински крем (*Lilium jankae*), в землището на гр. Чепеларе. От извършените проверки и осъщественият мониторинг е установено, че популациите на защитените растения са стабилни, като не са констатирани нарушения.

Съвместно с участието на ИАОС и на регионалните структури на МОСВ и МЗХГ, е извършен и есенен мониторинг на вида – кафява мечка на територията на Родопите, като част от Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие (НСМБР) в България. Данните от мониторинга са предоставени на Изпълнителната агенция по околна среда.

И през изминалата година сформираната към РИОСВ – Смолян - Група за бързо реагиране (ГБР) „Човек – Мечка“, продължи дейността и участието си в проверки по сигнали, свързани с нанесени щети от мечки. В тази връзка през 2020 г. са извършени общо 113 бр. извънредни проверки, относно постъпили сигнали за нападение и нанесени щети от кафява мечка над селскостопанско имущество и домашни животни. Проверките включват участие в комисии, свикани със Заповед на директора на РДГ – Смолян, по установяване на щети от едри хищници и сигнали за проблемни екземпляри, чрез функциониране на Групата за бързо реагиране към РИОСВ – Смолян.

При проверките е установено, че при 105 случая е доказано нападение на кафява мечка над селскостопанско имущество.

Броят на щетите през 2020 г. е намалял незначително - с около 7% спрямо 2019 г. Сравнителният анализ показва, че броят на щетите през 2019 г. се е увеличил двойно спрямо 2018 г., но през 2020 г. намаляват незначително, спрямо предходната година. Поради концентрацията на щети в териториите на ТП „ДГС – Славейно“, ТП „ДГС – Широка лъка“, ТП „ДГС – Триград“ и ТП „ДГС – Смилян“, през 2020 г. на горските стопанствата са издадени четири броя разрешителни за отстрел на 5 проблемни мечки, валидни до края на 2020 г., от които няма реализирани. Във връзка със зачестилите случаи на присъствие на мечка в с. Давидково, община Баните на ТП „ДГС - Славейно“, е издадено разрешително за прогонване на 1 бр. кафява мечка, в района на действие на горското стопанство.

Наличието на ГБР улеснява и подпомага дейността на инспекцията по отношение опазване и мониторинг на защитения вид - кафява мечка, включително за установяване на щетите, нанесени от нея върху селскостопанското имущество, както и изготвянето на предложенията до МОСВ за изплащане на съответните обещания за нанесените щети от кафява мечка. И през следващата година ще продължи кампанията по разясняване сред местното население на видовете превантивни мерки за защита на селскостопанското имущество.

- Лечебни растения

Лечебните растения в естествените им находища, се опазват от увреждане или унищожаване, с цел осигуряване на устойчивото им ползване, като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. Опазването включва поддържане и съхраняване на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания и на популациите от видове лечебни растения, както и контрол по отношение устойчивото им ползване и оценка състоянието на естествените им находища.

В РИОСВ – Смолян има регистрирани 9 билкозаготвителни пункта и 2 пункта за изкупуване на билки за нуждите на производството, извършващи дейности на територията на общините: Смолян, Девин, Доспат, Чепеларе и Неделино.

През 2020 г. са извършени проверки на пет билкозаготвителни пункта, находящи се в с. Момчиловци, община Смолян (1 бр.); село Змеица, община Доспат (1 бр.) и село Триград, община Девин (2 бр.) и гр. Неделино, общ. Неделино (1 бр.), както и на два общински пазара - в град Лъки и град Неделино, относно продажбата на лечебни растения и билки. Не са констатирани нарушения.

Ежегодно за съответната календарна година, министърът на околната среда и водите издава Заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения. Режимът на опазване и ползване се прилага за видове, чиито ресурси проявяват трайна тенденция за намаляване и съществуваща заплаха за естественото им разпространение в природата. С тази заповед се определят допустимите за събиране количества от 11 билки (кг сухо тегло) от естествени находища, извън територията на трите Национални парка. Към тях спадат лечебна иглика, червен божур, бял пелин, лазаркиня, лудо биле и други. На база Заповедта на министъра, през 2020 г. РИОСВ-Смолян е дала квота за лечебни растения под специален режим на ползване на един билкозаготвителен пункт, находящ се в с. Момчиловци, община Смолян, като единствен заявител, за цвят иглика – 60 кг.

С горесцитираната Заповед за специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения на министъра на околната среда и водите, за поредна година е въведена забрана за събиране от естествените му находища, включително и за лични нужди на лечебното растение - Мурсалски чай (*Sideritis scardica* Grisb.). Забраната не важи за продажба на билки от култивиран Мурсалски чай, която се разрешава след издадено удостоверение от съответната общинска администрация с данни за местонахождение, площ и количество произведените през годината количества билки.

Въведена е практика за съвместни проверки с РДГ и ДГС/ДЛС при осъществяване на контрол по спазване на забраната за ползване от естествените находища на Мурсалски чай, както за стопански, така и за лични цели. За оценка състоянието на естествените находища на лечебни растения са извършени 4 бр. планови проверки на пирински чай (мурсалски чай) *Sideritis scardica*, в землищата на с. Мугла, община Смолян, с. Триград и гр. Девин, община Девин и една проверка на иглика (*Primula veris*), в с. Соколовци, м. „Рожен“, община Смолян. От проверките е установено, че находищата са в добро състояние, без констатирано ползване.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби.

В изпълнение на мерките и контрола за защита на околната среда и човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, регламентирани в ЗУО, РИОСВ - Смолян контролира 13 общини - Ардино, Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Лъки, Мадан, Неделино, Рудозем, Сатовча, Смолян и Чепеларе. Всяка от общините има разработена и изпълнява Програма за управление на отпадъците, съответстваща на структурата и целите на Националния план за управление на отпадъците (НПУО), със срок до 2020 година.

№ по ред	Община	Общинска програма	Период, в който е извършен морфологичен анализ
1.	Община Смолян	Разработена е и приета с решение № 252/01.09.2016 г. на Общински съвет – Смолян.	2015 - 2016
2.	Община Мадан	Разработена е и приета с решение № 120/20.04.2016 г. на Общински съвет – Мадан.	2015 - 2016

3.	Община Баните	Разработена е и приета с решение № 186/03.04.2017 г. на Общински съвет – Баните.	2016
4.	Община Борино	Разработена е и приета с решение № 148/17.10.2016 г. на Общински съвет - Борино. С решение № 148/17.10.2017 г. на общински съвет - Борино е приета актуализация на Програмата.	2015-2016
5.	Община Доспат	Разработена е и приета с решение № 141/16.05.2016 г. на Общински съвет – Доспат. С решение №484/31.10.2017 г. е приета актуализация на програмата.	2015-2016
6.	Община Чепеларе	Разработена е и приета с решение № 78/25.02.2016 г. на Общински съвет – Чепеларе.	2015-2016
7.	Община Девин	Разработена е и приета с решение № 167/30.11.2017 г. на Общински съвет – Девин.	2016-2017
8.	Община Рудозем	Разработена е и приета с решение № 163/30.11.2016 г. на Общински съвет – Рудозем.	2015-2016
9.	Община Златоград	Разработена е и приета с решение № Ж 255/04.08.2016 г. на Общински съвет – Златоград.	2015-2016
10.	Община Неделино	Разработена е и приета с решение № 267/01.08.2016 г. на Общински съвет – Неделино.	2015-2016
11.	Община Лъки	Разработена е и приета с решение № 141/13.04.2017 г. на Общински съвет – Лъки.	2016
12.	Община Ардино	Разработена и е приета с Решение № 471/12.12.2018 г. на Общински съвет – Ардино.	2014-2015
13.	Община Сатовча	Разработена е и приета с решение № 149/28.10.2016 г. на общински съвет – Сатовча. През 2017 г. Програмата е актуализирана и приета с Решение №206/31.03.2017 г. на Общински Съвет – Сатовча	2015-2016

През 2021 г. предстои разработване и приемане в Министерския съвет на нов Национален план за управление на отпадъците. След приемането на плана, кметът на община разработва и изпълнява Общинска програма за управление на отпадъците, в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците.

Във връзка с поставените цели, в периода 2015 - 2017 г., всяка от общините е извършила морфологичен анализ за състава и количеството на битовите отпадъци, генерирани на територията на съответната община.

Освен Програма за управление на отпадъците, всяка от общините разработва и прилага общински наредби за управление на отпадъците, определящи условията и реда за изхвърлянето, събирането, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, като всяка от общините има организирано сметосъбиране и сметоизвозване.

Извършени са проверки на всички общини на територията на РИОСВ – Смолян, във връзка с изпълнение на задълженията на общинските кметове, заложиени в чл. 19 от ЗУО, както и мерките, заложиени в Програмите за управление на отпадъците.

На територията на РИОСВ - Смолян, всички общини имат организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Обхванати са 299 населени места, като са осигурени достатъчно съдове (контейнери и кофи) за отпадъци. Поради трудно достъпни места и малък брой жители, единадесет населени места /0.16 % от общото население/ не са включени в системата. За извозване на битовите отпадъци от населените места има изготвени и утвърдени графици от общинските кметове.

Във връзка с информирането на обществеността по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъци, на електронните страници на общините е публикувана информация, позволяваща всеки гражданин да се запознае с начините на управление на отпадъците на територията на общината. Всички общини разполагат със „зелен телефон“, с цел подаване на сигнали, свързани с установяване на нерегламентирани сметища и други нарушения в областта на управлението на отпадъците.

За предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища, кметовете на общините са издали заповеди, съгласно които всеки кмет на населено място, следи за недопускането възникването на незаконни сметища.

1. Битови отпадъци

Системи на организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци

Събирането и транспортирането на битовите отпадъци е задължение на общините. Броят на обслужваното население от системата за сметосъбиране и сметоизвозване е 142482, което представлява 99,88% от общото население. Девет от общо 308 населени места не са обхванати, поради ниския брой жители и трудната достъпност, от които - едно в община Смолян - с. Чучур, едно в община Рудозем - с. Добрева череша и седем в община Ардино: с. Аврамово, с. Дойранци, с. Латинка, с. Любино, с. Мак, с. Песнопой и с. Теменуга.

Поради планинския характер на територията, събирането на битовите отпадъци се извършва с малки, леснопроходими сметосъбиращи автомобили. Това налага претоварване на отпадъците от общините, които са отдалечени от регионалните депа. Такива са общините Девин и Ардино, които имат издадени документи по чл. 35 от ЗУО за претоварни площадки за битови отпадъци.

Единадесет общини извършват самостоятелно сметосъбиране и сметоизвозване, за което притежават регистрационни документи за събиране и транспортиране, а останалите две се обслужват от лица с разрешително по ЗУО, на база сключени договори.

Непрекъснато се оптимизират системите по сметосъбиране и сметоизвозване, чрез закупуване на нови съдове и техника.

Обобщени данни за обхванатото население в системата за събиране и транспортиране на битови отпадъци, се съдържат в Приложение №3.

През 2020 година, инспекцията продължи с контрола по речните корита и прилежащите им земи, общински пътища и населени места, за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. В изпълнение на заповед на министъра на околната среда и водите, бяха дадени предписания на кметовете на всички контролирани общини, в срок до 15 април да извършат проверки на речните корита и прилежащите територии за нерегламентирани замърсявания. Общините бяха задължени да вземат мерки за недопускане на замърсявания, а при наличие на такива, да организират тяхното почистване. По представена информация от общините са почистени общо 54 бр. места (участъка) от реки и прилежащи терени и 73 бр. участъка от общински пътища. По време на проверките не се констатираха нерегламентирани замърсявания с отпадъци (сметища) на реките и прилежащите им земи, включително и на общинските пътища.

Извършени са 45 броя проверки за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци по населени места, общинските пътища и пътищата от републиканската пътна мрежа, замърсявания на речните корита и прилежащите терени.

Разделно събиране на битови отпадъци

В общините Сатовча и Лъки е организирана системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на база договори с организация по оползотворяване „Булекопак“ АД и „Екобулпак“ АД.

През 2019 г., ООп едностранно прекрати договорите си с общините Смолян, Мадан и Рудозем.

За да запази изградената система за разделно събиране на отпадъци от опаковки, община Мадан е закупила 21 бр. комплекта от „Булекопак“ АД, които се обслужват от лице, притежаващо документ по чл. 35 от ЗУО, на база сключен договор.

В община Смолян е открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет и услуги, освен сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъци от населението и разделно събиране и извозване на отпадъци от опаковки, хартия, пластмаса, метал, стъкло и разделно събиране на биоразградими отпадъци.

Въведени са системи за разделно събиране на хартиени, пластмасови, стъклени и метални отпадъци от населението, търговски обекти, производствени и административни

сгради в общините Смолян, Златоград, Ардино, Рудозем и Девин. През 2020 г. община Рудозем закупи още 80 бр. пластмасови контейнери за разделно събиране на отпадъци със средства по чл. 64 от ЗУО, които вече се обслужват от лице, притежаващо документ по чл. 35 от ЗУО, на база договор.

Съгласно изискванията на чл.19, ал.3, т.11 от ЗУО, населените места с население над 10 000 жители, следва да имат площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци от домакинствата (хартия, пластмаса, стъкло, ИУЕЕО, зелени отпадъци, едрогабаритни и др.). В обхвата на инспекцията, попада само град Смолян, като в изпълнение на това задължение общината има осигурени две площадки, на база сключени договори за приемане на отпадъците с фирмите „Томов Трейд“ ЕООД и „Ростер“ ООД.

Годишните отчети, свързани с дейности с отпадъци се изпращат в ИАОС-София, поради което нямаме обобщени данни за разделно събраните отпадъци на територията на РИОСВ-Смолян.

Развитие на системите по разделно събиране на МРО от бита и биоотпадъци.

Общините, които имат сключени договори с организации за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори са пет - Смолян, Девин, Борино и Лъки - с „Екобатери“ АД, а Сатовча - с „Нуба рециклиране“ АД.

В общините Смолян, Девин и Сатовча, на база сключени договори с организации по оползотворяване е въведена система за разделно събиране на ИУЕЕО. Организиран се кампания за събирането на ИУЕЕО.

В таблицата Приложение №4 са представени данните за 2020г. за обхванато население по общини в системата за разделно събиране на масово разпространени отпадъци от ООп.

Действащите инсталации за обезвреждане на битови отпадъци

Инсталациите за обезвреждане на битови отпадъци на територията на инспекцията, отговарящи на изискванията на Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци са, както следва:

- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Смолян, Чепеларе и Баните, находящо се в местност „Герзовица“, землище на гр. Смолян;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Доспат, Девин, Борино, Сатовча и Сърница, находящо се в с. Барутин, община Доспат;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино, находящо се в с. Шаренска, община Мадан;
- Регионално депо за неопасни отпадъци на Община Рудозем, находящо се в землището на с. Бърчево, община Рудозем.

Общините Ардино и Лъки депонират битовите отпадъци на регионални депа, извън територията на инспекцията, съответно на Регионално депо - Кърджали и Регионално депо - Асеновград.

Всички общини участват в регионални сдружения.

На територията на РИОСВ - Смолян няма депа, които попадат в обхвата на процедурата по нарушението на правото на ЕС, във връзка с постановено Решение на Съда на Европейския съюз от 16 юли 2015 г. по дело С-145/14.

През 2020 г., на регионалните депа Смолян, Мадан, Рудозем и Доспат са депонирани 27 306,780 тона отпадъци, които са сравними с количествата отпадъци за 2019 г., посочени в таблицата, както следва:

№	Депо	Количество образувани, съответно и депонирани битови отпадъци през 2020 г.	Количество образувани, съответно и депонирани битови отпадъци през 2019 г.
1.	Регионално депо Смолян	11 127,100 т.	10 871,850 т.
2.	Регионално депо Мадан	6 185,600 т.	6 357,820 т.
3.	Регионално депо Рудозем	1 070,020 т.	1 381,200 т.
4.	Регионално депо Доспат	8 924,060 т.	8 200,910 т.
	Общо:	27 306,780 т.	26 811,780 т.

На Регионално депо Смолян функционира инсталация за сепариране и компостиране на отпадъци. На депото в Рудозем се извършва ръчно сепариране.

През годината се отчита повишаване с 0,744 т. на количествата отделени рециклируеми отпадъци - 9 500,850 т., в т.ч. са включени 7 350,040 т. произведено RDF гориво от отпадъци, спрямо предходната.

Представяме количеството отделени и предадени за оползотворяване отпадъци през 2020 г. в табличен вид:

№	Депо	Хартия /т/	Пластмаса /т/	Стъкло /т/	Метали /т/	Произведено RDF – гориво от отпадъци
1.	Регионално депо Смолян	467,130 т.	720,200 т.	209,440 т.	466,260 т.	7 350,040 т.
2.	Регионално депо Мадан	-	-	-	-	-
3.	Регионално депо Рудозем	222,000 т.	59,780 т.	2,000 т.	4,00 т.	-
4.	Регионално депо Доспат	-	-	-	-	-
	Общо: 9 500,850 т.	689,130 т.	779,980 т.	211,440 т.	470,260 т.	7 350,040 т.

Регионалните сдружения Мадан и Доспат имат сключени договори с ОП „Околна среда“ по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ - „Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци“, по приоритетна ос 2 на ОПОС 2014-2020 г.

За извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране, всеки собственик на депо предоставя:

- обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и след експлоатационни грижи на площадката (чл. 60 от ЗУО);

- отчисления в размер и по ред, определени с наредба, които имат за цел да се намали количеството на депонираните отпадъци и да се насърчи тяхното рециклиране и оползотворяване (чл. 64 от ЗУО). Отчисленията по чл. 64 се променят всяка година, като за 2020 г. са 69 лв/тон.

С приети промени в Наредба №7/19.12.2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъците /ДВ бр. 26 от 22 март 2020 г./ е намален размерът на отчисленията за 2020 г. от 95 на 69 лв/т.

РИОСВ - Смолян осъществява контрол на общините за заплащане на дължимите месечни обезпечения по чл. 60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО за депонираните отпадъци. За периода не са издавани АУПДВ.

Информацията за събраните, дължимите и изразходвани обезпечения и отчисления се публикува на официалния сайт на инспекцията и се актуализира на всяко тримесечие.

Внесените отчисления за м. 01 и м.02.2020 г. са, както следва:

№	Депо	Общини	Постъпили обезпечения по чл. 60 /лв/	Постъпили отчисления по чл. 64 /лв/	Общо постъпили отчисления /лв/	Не постъпили обезпечения /лв/	Не постъпили отчисления /лв/	Изразходвани средства /лв/
1.	Регионално депо Смолян	Смолян, Чепеларе, Баните	2 578,29	153 085,85	155 664,14	481,26	28 575,05	Преведени са 746 000 лв.,

								разрешени през предходната година, но не изплатени и тогава поради липса на достатъчно средства
2.	Регионално депо Мадан	Мадан Златоград Неделино	5 242,25	86 731,19	91 973,44	0	30,40	0
3.	Регионално депо Доспат	Доспат, Девин Борино Сатовча, Сърница	2 578,75	125 191,95	127 770,70	1 519,64	0	4 458 924,25 лв. разрешени, но са преведени общо 4 512 588,32 лв. / в т.ч. разрешени, но неизплатени през 2019 г./
4.	Регионално депо Рудозем	Рудозем	0	0	0	964,10	17 024,00	35 778,24

Съгласно приети промени в Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс /ДВ бр. 105 от 11.12.2020 г./, месечните обезпечения и отчисления за 2020 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците за периода от 1 март до 31 декември 2020 г. остават по сметка на общината, която ги е събрала, и се разходват по решение на общинския съвет чрез вътрешни компенсирани промени, без да се изменя приетия от общинския съвет начин на определяне и размер на таксата за битови отпадъци. РИОСВ - Смолян сторнира задълженията им за периода от 1 март до 31 декември 2020 г., а преведените и неусвоени от общините месечни обезпечения и отчисления са възстановени.

На основание издадени Заповеди от 2020 г. на изпълнителния директор на ИАОС са намалени с 50 на сто задълженията по чл. 64 от ЗУО за 2018 г. на общините, които са изпълнили целите по чл. 31, ал. 1, т. 1 от ЗУО /Рудозем/ и целите по чл. 31, ал. 1, т. 2 от ЗУО /Сатовча и Доспат/.

От събраните средства по чл. 64 от ЗУО, през годината е дадено съгласие за ползване от община Доспат на 4 458 924,25 лв. Реално отпуснати са 5 258 588,32 лв., тъй като през предходната година са разрешени да се ползват повече средства от наличните – 4 512 588,32 лв. на община Доспат и 746 000 лв. на община Смолян. По проекта на община Доспат, след верификация от ОПОС, са възстановени 4 085 316,04 лв.

Утайки от ПСОВ

Обезвреждането на утайките от ГПСОВ в градовете Смолян, Мадан, Златоград, Рудозем и КК Пампорово се осъществява чрез депониране на регионалните депа на територията на РИОСВ - Смолян. Събраните утайки от пречиствателните станции по населени места в община Девин и община Сатовча се почистват със специализирана

машина и извозват за допълнително третиране в други пречиствателни станции. През 2020г. не са предавани утайки от пречистването на отпадъчни води за оползотворяване в земеделието и за рекултивация на нарушени терени.

Трансграничен превоз на отпадъци

През 2020 г. по покана на Гранична полиция-Златоград беше организирана работна среща в град Златоград, относно прилагане изискванията на Регламент /ЕО/ №1013/2006г. за трансграничен превоз на отпадъци и изискванията на Закона за управление на отпадъците. Съвместни проверки на ГПП-Златоград не са извършвани през годината, поради затваряне на пункта, вследствие на въведената извънредна епидемиологична обстановка в страната.

По писмо на МОСВ беше извършена извънредна проверка на транспортна фирма в гр. Смолян, която е извършила трансграничен превоз на отпадъци и транспортиране на отпадъци, без да притежава необходимия регистрационен документ. Дадено е предписание за издаване на Регистрационен документ за събиране и транспортиране на отпадъци, съгласно ЗУО, което е изпълнено.

На територията на РИОСВ - Смолян през 2020 г. не са констатирани случаи на незаконен трансграничен превоз на отпадъци. При проверките също не е установен трансграничен превоз на отпадъци.

2. Строителни отпадъци

На територията на РИОСВ - Смолян няма изградени депа за строителни и инертни отпадъци. Образуваните строителни отпадъци се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци.

Община Ардино има издаден от РИОСВ – Смолян регистрационен документ №11-РД-328-00 от 01.12.2017 г. за събиране и временно съхранение на строителните отпадъци /бетон, тухли, керемиди, фаянсови и керамични изделия и др./ за площадка, находяща се в м. „Мектеб янъ”, землище на гр. Ардино.

Фирма „Ростер” ООД гр. Смолян има издадено разрешение за мобилна инсталация за третиране на строителни отпадъци, но същата е позиционирана извън територията на инспекцията.

За площадка, находяща се в гр. Смолян, промишлена зона „Грандевица“, е издадено разрешение за третиране на строителни отпадъци на „Променергомонтаж“ АД.

През 2020 г. продължи контрола по постъпили сигнали и жалби за замърсени площи със строителни отпадъци. За установени нерегламентирани замърсявания са давани предписания, които са изпълнени. По-голяма част от констатираните замърсявания с отпадъци са от смесен характер - строителни и битови отпадъци.

За обекти, с възложител Кмет на община, съгласно чл. 27, ал.2 от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни отпадъци, са представени 4 бр. отчети в РИОСВ - Смолян по ПУСО /План за управление на строителните отпадъци/. Съгласно тях, фирмите изпълняват заложените цели за материално оползотворяване, включително подготовка за повторна употреба, влагане на рециклирани строителни материали и/или оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи.

3. Производствени и опасни отпадъци

През 2020 г. са извършени планови и извънредни проверки на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци. При проверките е констатирано запазване тенденцията за намаляване количеството на отпадъците предавани за обезвреждане на депата. Това се дължи, както на засиления контрол, отпадъците да се предават за оползотворяване, така и на въведените технологични линии за рециклиране на образуваните отпадъци и/или връщането им в основното производство от фирмите „Арексим Инженеринг” ЕАД, „Белотекс” АД, „Рубелла Бюти” АД, „Платаниус” АД и др.

От производствените отпадъци най-голям дял се пада на генераторите на дървесни и текстилни отпадъци, пластмасови отпадъци, отпадъци от опаковки и други. Много от фирмите сами транспортират генерираните неопасни отпадъци, за което имат издадени

Регистрационни документи. Констатирано е, че голяма част от дървесните отпадъци от региона се предават за оползотворяване на фирми, притежаващи регистрационни документи за третиране на отпадъци и производство на пелети. Друга част от дървесните отпадъци се предават за оползотворяване извън територията на инспекцията, от фирми, които притежават регистрационни документи за транспортиране. Дървесните отпадъци, събрани от тези фирми през 2020 г. са предадени за оползотворяване на фирмите „Кроношпан България“ ЕООД - гр. Бургас, „Кастамону България“ АД - с. Горно Сахране, „Шико“ ЕООД - площадка с. Катунца, област Пловдив.

На територията на инспекцията няма съоръжения за третиране на текстилни отпадъци. Поради смесения им състав, по-голямата част се обезвреждат чрез депониране, на база издадени от РИОСВ - Смолян становища за основно охарактеризиране на отпадъците. Други фирми, като „Белотекс-95“ ООД - гр. Златоград, „Бултекс“ ЕООД - гр. Златоград, „Нитекс-96“ АД - гр. Доспат и „Родопи текстил“ АД - гр. Смолян, предават образуваните текстилни отпадъци за повторна употреба. Дружеството „Косара-Р“ ЕООД - гр. Смолян подготвя пускането на нова технологична линия за третиране на собствените текстилни отпадъци. Проверени бяха и търговски обекти, извършващи продажба на дрехи втора употреба. Установено е, че на обектите не се извършва третиране, като сортиране, отстраняване на замърсявания, изпиране, химически дейности и други.

През 2020 г. „Арексим Инженеринг“ АД е оползотворила 587 т. полимерни отпадъци, генерирани от собствената дейност и получени от други лица, а „Амер Спортс България“ ЕООД - гр. Чепеларе е предала 275 тона полимерни отпадъци за оползотворяване, генерирани от производството на ски.

При проверките на предприятия, генериращи производствени и опасни отпадъци са дадени предписания, които са изпълнени. За констатирани нарушения, касаещи начините за съхранение на отпадъците, воденето на отчетност, неизпълнени предписания, изхвърляне отпадъци на неразрешени за това места, са съставени 4 бр. АУАН – 2 бр. на юридически и 2 бр. на физически лица.

Съгласно указания на МОСВ, относно нерегламентирано изгаряне на отпадъци, инспекцията заложи планови проверки през зимния сезон на автосервиси, текстилни предприятия, дървопреработващи предприятия, включително генериращи отпадъци от ПДЧ-плоскости. Проверени бяха отоплителните уреди и котелните инсталации на обектите за нерегламентирано изгаряне на отпадъци в настоящия отоплителен сезон. От извършените проверки, не е констатирано нерегламентирано изгаряне на отпадъци. Отоплителните уреди и котелните инсталации на обектите работят с различни по вид горива, като твърдо гориво, дизелово гориво, метан, дървесни и слънчогледови пелети.

РИОСВ - Смолян контролира 101 автосервиза и площадки за събиране на отработени масла. Извършените планови проверки обхващат начина на съхраняване на отработените масла и предаването им за последващо третиране, наличие на идентификационни документи, договори за предаване, водене на отчетност. При проверките са дадени предписания, отнасящи се до непредставена документация – представяне на отчетна книга за проверка, представяне на договори за предадени отпадъци, почистване на площадката от опасни отпадъци, извършване класификация на отработени двигателни масла и маслени филтри. Предписанията са изпълнени в срок.

Отработените масла се предават на лица с разрешения по чл. 35 от ЗУО, съгласно сключени договори и идентификационни документи. През 2020 г. в инспекцията са получени от товарополучаващите фирми 58 бр. идентификационни документа за предадени общо 45,912 т. отработени масла за оползотворяване. От тях 5,050 т. са събрани от „Ник Стил“ ООД - гр. Смолян, в т.ч. и собствени генерирани масла, и предадени за оползотворяване на „Лубрика“ ООД - гр. Русе чрез идентификационни документи. Останалите 40.862 тона са предадени на фирмите „Валд-95“ ЕООД, „Еко Инвестмънд“ СД, „Омникар-БГ“ ЕООД, „Бал Бок Инженеринг“ АД, „Стил-96“ ООД, „Полихим-СС“ ЕООД и „ЕПП Ойл“ ЕООД.

Видно е, че количеството на предадените масла през 2020 г. е по-малко в сравнение с 2019 г., което се обяснява с факта, че някои от обектите временно или изцяло са преустановили дейност, а други вече не извършват смяна на двигателни масла.

През 2020 г. са извършени проверки и на сервиси за монтаж, демонтаж и смяна на гуми, някои от тях извършват и други сервизни дейности. Проверени са възможностите за приемане на излезлите от употреба гуми от крайните потребители, наличие на договори за предаване на ИУГ, воденето на отчетност по реда на Наредба № 1/04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри. Дадени са предписания, относно представяне на договори и копия от годишни отчети, предаването на гуми на лица, притежаващи документ по чл. 35 от ЗУО или прибирането им на закрыта площадка. Предписанията са изпълнени в срок.

При проверките отново е констатирано голямо количество съхранени ИУГ на мястото на образуване. Причините са трудностите, които срещат генераторите на гуми при предаването им за последващо третиране, поради отказ на оползотворяващите фирми да вземат отпадъците и тяхната отдалеченост от региона.

Във връзка с 3 броя подадени сигнали за нерегламентирано изгаряне на гуми и други отпадъци, бяха извършени проверки в гр. Смолян и с. Леска, община Мадан, като не е установено изгаряне на такива. Относно констатирани случаи на нерегламентирано изхвърляне на гуми в гр. Смолян, се проведе работна среща в общината, съвместно с генератори на ИУГ в града, във връзка със спазване на нормативната уредба.

От извършените проверки се установява, че предприятията, които притежават оборудване, съдържащо хлорфлуорвъглеродороди, нямат съхранени фреони като отпадък /R22 и R402A/, тъй като оборудването е в експлоатация. Лицата са запознати с изискванията на Регламент 517/2014 г., относно такъв вид оборудване и третирането им като отпадък по ЗУО след извеждането им от експлоатация.

През 2020 г. са утвърдени 246 бр. работни листове за класификация на отпадъците на 91 генератора, съгласно изискванията на Наредба №2/2014 г. за класификация на отпадъците. В указания от МОСВ срок - 15.10.2020 г., РИОСВ-Смолян въведе наличните работни листове за класификация на отпадъците на фирмите, извършващи дейност на територията на инспекцията в НИСО (Национална информационна система за отпадъци).

Заверени са 89 бр. отчетни книги на 65 лица по Наредба №1/04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците и реда за водене на публични регистри. Издадени са 9 бр. становища за основно охарактеризиране на отпадъците по представени доклади.

4. Болнични отпадъци

Във връзка с изискана от МОСВ информация, относно управление на опасни отпадъци от хуманното здравеопазване в разрастващата се епидемия от COVID-19, РИОСВ-Смолян изпрати писма до болници, спешни медицински центрове и лаборатории, извършващи дейности на територията на инспекцията, за представяне на актуални данни за генерираните опасни отпадъци и тяхното обезвреждане. Извършени бяха и извънредни проверки на място на същите болнични заведения и лаборатории. Установено бе, че болничните отпадъци се предават на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за дейност временно съхранение, събиране и транспортиране и обезвреждане, на база сключени договори. Това са фирмите: „МЛ-България” АД - гр. Пазарджик и „ХосвитаЛ” АД - гр. Пловдив, а биологичните отпадъци и тези от COVID-19 се обезвреждат в инсинератора на ПУДООС-София. Всички генерирани отпадъци от хуманното здравеопазване се предават чрез идентификационни документи за опасни отпадъци, съгласно нормативните изисквания, като един екземпляр се предоставя на съответната РИОСВ от товарополучателя.

През годината са извършени и планови проверки на болнични заведения - болници, специализирани болници за рехабилитация и други. Не са констатирани нарушения, относно спазване изискванията на ЗУО и Наредба №1/2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и

здравните заведения. На територията на инспекцията няма съоръжение за третиране на болнични отпадъци. Само МБАЛ „Проф. Д-р Братан Шукеров” - гр. Смолян, притежава Разрешение №11-ДО-78-02/26.05.2014 г. за дейност с код R13 - събиране и временно съхраняване на опасни болнични отпадъци.

Не са извършвани проверки на частно-практикуващи лекари и стоматолози. Инспекцията следи тяхната дейност въз основа на получените идентификационни документи за предадените опасни отпадъци.

5. Кратка обобщена оценка за състоянието и разрешаване на проблемите с отпадъците на територията на РИОСВ-Смолян

В резултат на осъществения от страна на РИОСВ – Смолян засилен контрол по отношение управлението на отпадъците и недопускане на нерегламентираното им изхвърляне, през 2020 г. се наблюдава устойчиво предотвратяване замърсяването с битови и строителни отпадъци и намаляване на нерегламентирано замърсяване от изхвърляне на отпадъци.

Въпреки обявеното извънредно положение в страната, във връзка с пандемията от COVID – 19, всички кметове на общини създадоха добра организация за почистване на отпадъци по населени места.

Извършен е стриктен контрол по внасяне на дължимите обезпечения на общините по чл.60 и отчисления по чл. 64 от ЗУО;

Продължава контрола по спазване на условията в разрешителните за третиране на отпадъци на площадките за събиране и третиране на ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА, ОП, ОЧЦМ.

Осъществен е засилен контрол срещу нерегламентираното изгаряне на отпадъци при извършените проверки на автосервизи, шивашки предприятия, площадки за смяна на автомобилни гуми, магазини за дрехи втора употреба, мебелни производства и други. По-голяма част от обектите са извършили класификация на отпадъците и водят отчетност, съгласно изискванията на Наредба № 1/2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

На територията на РИОСВ - Смолян лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, изпълняват задълженията си чрез колективна система, представлявана от организации по оползотворяване, или чрез заплащане на продуктова такса в ПУДООС. На територията на инспекцията няма лица, изпълняващи задълженията си индивидуално (чл.14, ал.1 от ЗУО).

Броят на контролираните от инспекцията лица, пускащи на пазара опаковани стоки е 163. От тях 122 заплащат лицензионни възнаграждения на организации по оползотворяване на отпадъците от опаковки, а 41 заплащат продуктова такса по сметката на Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда към МОСВ.

За поредна година продължи инициативата на РИОСВ – Смолян за събиране на пластмасови капачки в метално сърце поставено пред инспекцията в помощ за закупуване на апаратура за болниците в страната. Много институции, училища, и жители от цялата област станаха част от благотворителна кауза, докато събират разделно своите пластмасови отпадъци.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлени източници по отношение на излъчван от тях шум в околната среда

През 2020 г. обект на контрол са промишлени източници, емитери на шум в околната среда, разположени в жилищни зони или в близост до тях, с цел избягване, предотвратяване или намаляване на шумовото натоварване в урбанизираните територии.

Съгласно утвърден от МОСВ график за измерване на шум, излъчван от промишлени обекти в околната среда са проведени пет контролни замервания. Резултатите от измерванията показват, че няма надвишения на допустимите нива на промишлен шум в околната среда. В сравнение с предишни периоди на измерване, не се наблюдават

съществени изменения на отчетените нива на шума, излъчван от промишлените обекти в околната среда.

През годината са извършени 3 бр. измервания на промишлен шум, във връзка с постъпили сигнали и жалби в РИОСВ - Смолян. Измерените еквивалентни нива на шума по границите на обектите и в местата на въздействие, са в рамките на допустимите за съответните зони, съгласно Наредбата №6/26.06.2006г. за показателите за шум в околната среда /жилищни зони, централни градски части, производствено-складови зони и др.

2. Кратка информация за разработените и одобрени общински планове за действие за ограничаване и намаляване на шума в околната среда на територията на РИОСВ (само за общините с население над 100 000 жители):

На територията на РИОСВ – Смолян няма общини с население над 100 000 жители.

III. 3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

На територията на РИОСВ - Смолян, радиологичен мониторинг се извършва по компоненти „Води“, „Въздух“ и „Почви“.

Програмата на Регионална лаборатория - Пловдив за радиологичен мониторинг на околната среда в териториалния обхват на инспекция на РИОСВ - Смолян през 2020 г. се осъществява съгласно Заповед № РД – 295/28.04.2017г. на МОСВ.

В таблици са предоставени резултатите от радиологичния мониторинг за 2020 г. на специфичните активности на естествени радионуклиди в необработваеми почви, седименти, води и аерозоли.

Необработваеми почви: Радиологичният мониторинг на необработваемите почви се осъществява в пунктове за наблюдение, като пробите се вземат от почвен слой с дълбочина 0÷20 cm и се извършва гама-спектрометричен анализ за определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди в тях. Наблюдаваните пунктове са:

- 21 броя пунктове - фонов мониторинг: (Барутин, Девин, Доспат, Златоград, Киселчово, Лъки, Мадан, Манастир, Михалково, Мугла, Неделено, Поляна, Рожен, Рудозем, Смилян, Смолян, Соколовци, Стойките, Чепеларе, Четрока, Широка лъка).

- 9 броя пунктове – необработваеми почви от райони на обекти, потенциални замърсители: (района на отвал „Крушев дол“, района на отвал „Мързян 2“, района на хвостохранилище „Ерма река“, района на отвал „Голям Палас Север“, района на хвостохранилище „Рудозем 2“, района на р-к Дружба“, района на р-к „Джурково“, района на м. „Картофена нива“, почва под шахта 3 до р.Барутинска).

Вид проба	Обект	Име на пункт	Уран-238 (Bq/kg)	Радий-226 (Bq/kg)	Торий-232 (Bq/kg)	Калий-40 (Bq/kg)	Олово-210 (Bq/kg)	Цезий-137 (Bq/kg)	Гамафон - μSv/h
Почви	Фонов мониторинг	Барутин	99±3	77±6	119±6	657±17	<50МДА	206±4	0,28
Почви	Фонов мониторинг	Девин	<21МДА	36±7	42±1	514±15	<34МДА	2,2±0,1	0,16
Почви	Фонов мониторинг	Доспат	98±7	95±9	116±3	1198±28	<46МДА	30±1	0,3
Почви	Фонов мониторинг	Златоград	35±4	37±3	41±1	586±17	<27МДА	3,4±0,1	0,23
Почви	Фонов мониторинг	Киселчово	263±10	73±14	87±2	721±18	<75МДА	28±1	0,27
Почви	Фонов мониторинг	Лъки	33±5	77±13	51±2	468±13	<49МДА	114±2	0,15
Почви	Фонов мониторинг	Мадан	33±4	34±5	48±1	1027±24	<32МДА	43,0±1	0,2
Почви	Фонов мониторинг	Манастир	54±5	42±11	74±2	851±21	<56МДА	310±6	0,2
Почви	Фонов мониторинг	Михалково	46±6	47±8	72±2	803±23	<51МДА	69±2	0,21
Почви	Фонов мониторинг	Мугла	61±19	59±13	72±2	751±19	<89МДА	28±1	0,2
Почви	Фонов мониторинг	Неделино	66±6	47±7	66±2	798±23	<48МДА	7,1±0,3	0,16
Почви	Фонов мониторинг	Поляна	105±7	114±11	124±3	1153±32	<68МДА	18,9±0,5	0,32
Почви	Фонов мониторинг	Рожен	45±6	93±12	45±2	483±13	<56МДА	160±3	0,18
Почви	Фонов мониторинг	Рудозем	39±4	44±9	85±2	978±27	<35МДА	15,7±0,4	0,24
Почви	Фонов мониторинг	Смилян	27±4	47±4	50±2	587±18	<49МДА	80±2	0,16
Почви	Фонов мониторинг	Смолян	97±7	79±10	116±3	1206±34	<37МДА	2,4±0,1	0,28
Почви	Фонов мониторинг	Соколовци	100±5	120±8	98±2	864±21	152±46	44±1	0,26
Почви	Фонов мониторинг	Стойките	46±4	54±10	57±2	670±16	<37МДА	61±1	0,2
Почви	Фонов мониторинг	Чепеларе	47±3	55±5	93±2	996±23	<36МДА	64±1	0,24
Почви	Фонов мониторинг	Четрока	35±6	44±7	37±2	602±19	<77МДА	223±6	0,15
Почви	Фонов мониторинг	Широка лъка	53±5	44±9	90±2	850±24	<39МДА	63±2	0,23
Почви	"Горубсо - Златоград" АД	района на отвал "Мързян 2"	27,6±3,7	32,5±3,9	54±2	680±19	<48МДА	15,5±0,4	0,24
Почви	"Горубсо - Златоград" АД	района на хвостохранилище "Ерма река"	24,8±3,1	18,3±3,7	29,7±1	472±14	<47МДА	1,0±0,1	0,14
Почви	"Горубсо - Мадан" АД	района на отвал "Крушев дол"	28,4±3,7	32,9±8,7	52±2	835±24	<28МДА	10,3±0,3	0,17
Почви	"Горубсо - Рудозем" ЕАД	отвал "Голям палас"	36±3	40±10	66±2	1081±30	<62МДА	4,6±0,2	0,24
Почви	"Горубсо - Рудозем" ЕАД	хвостохранилище "Рудозем 2"	93±7	84±13	116±3	932±26	<53МДА	3,1±0,1	0,27
Почви	об."Изгрев"	под шахта 3 до р. Барутинска	94±6	139±19	56±2	416±11	<98МДА	10,9±0,3	0,24
Почви	об."Изгрев"	района на м. "Картофена нива"	204±10	274±15	107±3	692±18	<93МДА	5,7±0,2	0,32
Почви	'р-к "Джурково"	района на р-ка	40±5	45±9	53±2	599±17	<37МДА	40±1	0,21
'Почви	'р-к "Дружба"	района на р-ка	44±6	33±6	52±2	730±20	<92МДА	66±2	0,20

Седименти: Радиологичният мониторинг на седименти се изразява в определяне съдържанието на естествени и техногенни радионуклиди и включва 9 пункта:

- 4 броя пунктове - фонов мониторинг: (р. Арда преди гр. Рудозем , р. Лъки преди вливане в р.Чепеларска, р.Чепеларска преди вливане на р. Лъки, р.Черна преди гр. Смолян);

- 5 броя пунктове седименти от райони на обекти, потенциални замърсители: (р.Киселчовска, бараж 1, р.Киселчовска над с.Киселчово, р.Барутинска под шахта 3, р.Барутинска преди вливане в р. Осинска, р.Осинска след вливане на р. Барутинска).

Вид проба	Обект	Име на пункт	Уран-238 Bq/kg	Радий-226 Bq/kg	Торий-232 Bq/kg	Калий-40 Bq/kg	Олово-210 Bq/kg	Цезий-137 Bq/kg	Гамафон - μSv/h
Седименти	Фонов мониторинг	р. Арда преди гр. Рудозем	41±4	50±9	43±1	894±25	<27МДА	1,5±0,1	0,26
Седименти	Фонов мониторинг	р. Лъки преди вливане в р. Чепеларска	27±4	24±4	41±1	621±18	<41МДА	3,7±0,2	0,15
Седименти	Фонов мониторинг	р. Чепеларска преди вливане на р. Лъки	37±4	28±6	38±1	794±22	<34МДА	4,5±0,2	0,2
Седименти	Фонов мониторинг	р. Черна преди гр. Смолян	140±10	128±10	94±3	997±28	<86МДА	1,6±0,1	0,38
Седименти	об. "Възход"	р. Киселчовска - бараж 1 - м/у кльона и с. Киселчово	246±14	185±17	110±3	1050±29	<119МДА	0,62±0,09	0,38
Седименти	об. "Възход"	р. Киселчовска над с. Киселчово	128±8	195±13	91±2	933±26	<89МДА	0,72±0,08	0,31
Седименти	об."Изгрев"	р. Барутинска под шахта 3	184±12	850±46	131±4	615±18	<94МДА	0,97±0,15	0,21
Седименти	об."Изгрев"	р. Барутинска преди вливане в р. Осинска	82±7	103±9	52±2	552±16	<50МДА	1,5±0,1	0,2
Седименти	об."Изгрев"	р. Осинска след вливане на р. Барутинска	73±5	64±7	41±1	588±17	<35МДА	1,5±0,1	0,13

Води: Радиологичният мониторинг се изразява в наблюдение на радиологичните показатели: обща алфа и обща бета активност, естествен уран и ²²⁶Ra и включва 13 пункта:

- 5 броя пунктове за повърхностни води - фонов мониторинг: (р. Арда преди гр. Рудозем, р. Доспат преди гр. Сърница, р. Лъки преди вливане в р. Чепеларска, р. Черна

преди гр.Смолян, р. Чепеларска преди вливане на р. Лъки).

• 8 броя пунктове за повърхностни води – от райони на потенциални замърсители: (р. Киселчовска над с. Киселчово, р.Киселчовска под моста до кльона (обект „Възход“), р. Барутинска под шахта 3, Тръба под каптаж западно от шахта 3, Пункт В22/11В3 срещу отвала на шахта 3, р.Барутинска преди вливане в р. Осинска, р.Осинска след вливане на р. Барутинска (обект „Изгрев“), поток след щолна 1 на у-к „Селище“ (обект „Възраждане“).

Вид проба	Обект	Име на пункт	Съд. на естествен уран (mg/l)	Радий-226 mBq/l	Обща бета-активност (Bq/l)	Обща алфа-активност (Bq/l)
Отпадъчни води	об. "Възраждане"	поток след щолна 1 на у-к "Селище"	0,821±0,09	162±44	11,2±1,7	17,3±2,6
Отпадъчни води	об."Изгрев"	Пункт В22/11В3 срещу отвал на шахта 3	0,2±0,022	356±101	2,26±0,34	5,86±0,88
Отпадъчни води	об."Изгрев"	тръба под каптаж западно от шахта 3	<0,01МДА	284±61	0,36±0,05	0,83±0,26
Повърхностни води	Фонов мониторинг	р. Арда преди гр. Рудозем			0,12±0,02	0,17±0,05
Повърхностни води	Фонов мониторинг	р. Доспат преди с. Сърница			0,07±0,02	0,1±0,03
Повърхностни води	Фонов мониторинг	р. Лъки преди вливане в р. Чепеларска			0,08±0,02	0,09±0,03
Повърхностни води	Фонов мониторинг	р. Чепеларска преди вливане на р. Лъки			0,12±0,02	0,07±0,02
Повърхностни води	Фонов мониторинг	р. Черна преди гр. Смолян			0,08±0,02	0,15±0,05
Повърхностни води	об. "Възход"	р. Киселчовска над с. Киселчово	0,065±0,007		0,55 ±0,08	1,35±0,2
Повърхностни води	об. "Възход"	р. Киселчовска под моста до кльона	0,135±0,015		1,01±0,13	3,5±0,53
Повърхностни води	об."Изгрев"	р. Барутинска под шахта 3	0,243±0,027	60±19	2,14±0,32	5,06±0,76
Повърхностни води	об."Изгрев"	р. Барутинска преди вливане в р. Осинска	0,145±0,016		1,16±0,18	3,72±0,56
Повърхностни води	об."Изгрев"	р. Осинска след вливане на р. Барутинска	0,054±0,006		0,64±0,1	1,58±0,24

Аерозоли: Атмосферната активност на пункт гр.Смолян се определя еднократно през годината чрез гама-спектрометрично определяне на обемната активност на естествени и техногенни радионуклиди на аерозолна проба. Включва един пункт за атмосферен въздух в гр.Смолян.

Вид проба	Обект	Име на пункт	Уран-238 (mBq/m ³)	Радий-226 (mBq/m ³)	Радий-228 (mBq/m ³)	Калий-40 (mBq/m ³)	Олово-210 (mBq/m ³)	Цезий-137 (mBq/m ³)	Берилий-7 (mBq/m ³)
Аерозоли	Фонов мониторинг	Смолян	<0,082МДА	<0,055МДА	<0,01МДА	<0,044МДА	<0,215МДА	<0,002МДА	4,646±0,301

Измерените през 2020 г. специфични активности на естествени и техногенни радионуклиди са под съответните минимално детектируеми активности за метода. Стойностите са значително под границата на средногодишната обемна активност на атмосферен въздух в жилища и на открито, определени за критична група от населението, съгласно Наредба за основни норми за радиационна защита /29.12.2020г., Таблица 4 (Граници на годишно постъпване на радионуклиди в организма на лица от населението, чрез вдишване на аерозоли, разтворими или химически активни газове и пари и граница на средногодишната обемна активност на атмосферен въздух).

Радиационния гама-фон през 2020 г. в мониторинговите пунктове (фонови и пунктове с потенциални замърсители) в териториалния обхват на инспекция на РИОСВ - Смолян е в границите на характерния естествен гама-фон за съответния пункт при конкретните метеорологични условия.

Данни от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон.

Налични средни месечни стойности за мощността на амбиентната еквивалентна доза от мониторинговата станция на вр. Рожен през 2020 г.

Средни месечни стойности в $\mu\text{Sv/h}$:

Месец	Рожен
01.2020	0,136
02.2020	0,123
03.2020	0,139

04.2020	0,133
05.2020	0,145
06.2020	0,144
07.2020	0,145
08.2020	0,148
09.2020	0,149
10.2020	0,145
11.2020	0,144
12.2020	0,135

III. 4. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите

Управлението на химикалите по време на целия им жизнен цикъл има за цел постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и опазване на околната среда. Целта се постига посредством засилване ролята и отговорността на индустрията, осигуряване на безопасната им употреба в условията на свободното им движение на вътрешния и европейски пазар и предотвратяване на последствията от промишлени аварии.

Националната политика по управление на химикалите се основава на Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси (ЗЗВВХВС) и изискванията на Директива Севезо III, транспонирана в българското законодателство в Закона за опазване на околната среда (ЗООС) - Глава седма "Предотвратяване и ограничаване на промишленото замърсяване", Раздел I "Контрол на опасностите от големи аварии" и подзаконовите нормативни актове към тях.

РИОСВ - Смолян извършва превантивен, текущ и последващ контрол на лицата - производители, вносители и потребители надолу по веригата на опасни химични вещества и смеси по прилагане на хармонизираното законодателство в областта на химикалите, което включва:

• **Регламент (ЕО) №1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH)**

През 2020 г. са извършени 35 бр. планови проверки на 35 обекта, по прилагането на Регламент REACH на следните целеви групи:

○ производители на етерични масла за извършена регистрацията по регламента – извършени са 2 бр. проверки - на „Екопрограма“ ООД с.Змеица, общ. Доспат, производител на масла от бял бор и синя хвойна и „Арси козметикс“ ЕООД с. Елховец, общ. Рудозем, производител на растителни екстракти. При проверките е констатирано, че дружествата не са извършили регистрацията по REACH, тъй като не са достигнали прага за регистрацията от 1 тон/годишно.

○ потребители по веригата – проверени са 34 бр. фирми, включително и 1 бр. производител, който се явява и потребител по веригата/. Проверени бяха:

- изискванията за разширените информационни листове за безопасност (ИЛБ) и сценариите на експозиция (СЕ) на опасни вещества, произведени и внесени над 10 т/г. – извършени са 5 бр. проверки, като са проверени общо 8 разширени ИЛБ, при които не са констатирани нарушения в употребите и контрола на експозиция в околна среда;

- изискванията на REACH за Разрешаване и прилагане на мерки за управление на риска от потребителите надолу по веригата на доставки, съгласно издадени решения за употребата на определени опасни химични вещества, включени в Приложение XIV на REACH - при извършения контрол през 2020 г., не е констатирана употребата на вещества с издадени разрешения, включени в Приложение XIV на REACH;

- в изпълнение на осмия координиран европейски проект (REF-8) на Форума на Европейската агенция по химикали (ЕСНА) е извършена 1 бр. планова проверка, като от дружество за онлайн търгови бе закупено изделие /детска играчка/ и изпратено в акредитирана лаборатория за анализ на фталати от вписване 51. – Бис (2-етилхексил) фталат (DEHP) Дибутилов фталат (DBP) Бензилбутилов фталат (BBP) Диизобутилов фталат

(DIBP) от Приложение XVII на REACH. Резултатите от анализа не показаха нарушения на условията за ограничения.

Извършени са 7 бр. извънредни проверки (3 бр. на магазини и 4 бр. на бензиностанции), във връзка с писмо на МОСВ, относно забелязана тенденция в големите строителни хипермаркети, големите хранителни вериги и петролни компании масово да се предлагат дървени въглища, чиито производители/вносители не притежават необходимата регистрация, съгласно Регламент REACH. Дадено е 1 бр. предписание за представяне на информация, което е изпълнено. За резултатите от проверките е изготвен доклад до МОСВ.

- **Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP)**

През 2020 г. не е извършван контрол по този регламент.

- **Регламент № 648/2004 относно детергентите**

През 2020 г. не е извършван контрол по този регламент.

- **Регламент № 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC)**

Към момента на територията на РИОСВ - Смолян няма вносители или износители на вещества, включени в Регламент №649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC), поради което за 2020 г. не е планиран контрол и не са провеждани извънредни проверки. За отчетния период не е прилагана процедура за износ или внос на вещества от Приложение I на регламента.

- **Регламент 2017/852 относно живака**

На територията на РИОСВ - Смолян не са идентифицирани фирми, които съхраняват метален живак.

- **Регламент (ЕС) № 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ)**

През 2020 г. са извършени 5 бр. проверки на фирми - производители на изделия, и потребители надолу по веригата. Извършен е контрол на ограниченията/забраните за употреба на новите устойчиви органични замърсители: хексабромодихлорододекан (HBCD), хексахлоробутадиен (HCBT), пентахлорофенол, неговите соли и естери (PCPS), полихлорирани нафталени (PCNS), късоверижни хлорирани парафини (SCCPS), декабромодифенил етер (deca-BDE), дикофол, перфлуороктанова киселина, нейните соли и свързани съединения перфлуороктансулфонил флуорид. Не е констатирано наличие на цитираните УОЗ вещества.

- **Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси**

През 2020 г. са извършени 34 бр. проверки на 34 обекта. От извършения контрол е установено, че фирмите са предприели мерки, относно спазването изискванията на Наредбата. Използваните химични вещества и смеси се съхраняват в оригиналните опаковки, при спазване на изискванията за съвместно съхранение в складови помещения с непропускливи стени и под, без връзка с канализацията и с оторизиран достъп. При промяна на вида и количествата на използваните химикали, се актуализират изготвените оценки на безопасност на съхранението.

В плана за 2020 г. по прилагане на законодателството в областта на химикалите, бяха заложени и извършени 35 бр. проверки, като от тях 29 бр. при участие в комплексни проверки и 6 бр. по химикали. Дадени са 2 бр. предписания - информацията за съхраняваните и употребяваните химични вещества и смеси, да се приведе в съответствие с формата на Приложение №2 от Заповед № 268/11.05.2018 г. на министъра на околната среда и водите и същата да се представи в РИОСВ - Смолян.

Извършени са 6 бр. извънредни проверки, дадено е 1 бр. предписание за представяне на информация, което е изпълнено.

В РИОСВ – Смолян се поддържат досиета на фирмите, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химикали.

2. СЕВЕЗО

През 2020 г. комисиите по чл. 157а, ал. 2 от ЗООС извършиха 5 бр. проверки - на едно предприятие, класифицирано с висок рисков потенциал и на четири предприятия,

класифицирани с нисък рисков потенциал по смисъла на глава седма, раздел първи от ЗООС.

Предприятия с висок рисков потенциал:

1., ХХ „Лъки – 2 комплекс“, с оператор „Лъки инвест“ АД, гр.Лъки.

Предприятия с нисък рисков потенциал:

1.Обогатителна фабрика гр. Лъки, с оператор “Лъки инвест”АД – гр.Лъки;

2.Взривен склад „Хаджийски дол“, с оператор „Горубсо Мадан”АД – гр.Мадан;

3.“Базисен склад за взривни материали”, землище на с. Лъкавица, общ. Лъки, с оператор „Лъки инвест” АД, гр.Лъки.

4. Взривен склад „Димов дол“, с оператор "Рудметал"АД, гр.Рудозем.

Контролът по прилагането на разработените политики за предотвратяване на големи аварии (ППГА) и въведената система за управление на мерките за безопасност /СУМБ/ се извършва, чрез съвместни проверки от определени със Заповед на министъра на околната среда и водите комисии по чл.157а от ЗООС, включващи представители на РИОСВ, РД ПБЗН, ДИТ и представители на кметовете на общини. На територията на РИОСВ - Смолян, тези комисии работят при добра координация и изграден механизъм за съвместни проверки.

По време на проверките бяха дадени общо 4 бр. предписания, които са изпълнени. Извършени са и 2 бр. извънредни проверки – 1 бр. по последващ контрол и 1 бр. на обект, който не е изграден /„Предприятие за производство на взривни вещества“, с. Фабрика, община Златоград, с оператор „ПЕР“ ООД, гр.Златоград/.

Във връзка с писмо на МОСВ бяха извършени 2 бр. проверки на място и 3 бр. проверки по документи на предприятия, в които са налични опасни вещества от Приложение №3 на ЗООС, представили са доклади за класификация по чл.103, ал.1 от ЗООС, но не са се класифицирали като предприятия с нисък или висок рисков потенциал, съгласно критериите на Приложение №3 на ЗООС.

От извършените проверки и преглед на наличната информация – доклади за класификация, констативни протоколи от предходни проверки, информация за образувани и предадени опасни отпадъци, постъпили идентификационни карти, не се констатираха несъответствия с изводите от представените доклади.

Към 31.12.2020 г. на територията на РИОСВ – Смолян има 1 обект, класифициран като предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал /ПВРП/ и 5 обекта, класифицирани като предприятия и/или съоръжения с нисък рисков потенциал /ПНРП/.

СЕВЕЗО обектите с нисък рисков потенциал са с предмет на дейност, както следва:

- 3 бр. обогатителни фабрики за преработка на сулфидна полиметална оловно-цинкова руда. Трите фабрики са разположени в населени места – гр.Рудозем, с.Ерма река, общ. Златоград и гр.Лъки и са построени в средата на миналия век. Използваните флотационни реагенти са идентични - натриев цианид, натриев сулфид, цинков сулфат, меден сулфат, калиев изобутилов ксантогенат, калциев оксид, флотационно масло. Рисковете от възникване на аварии са идентични и са свързани с разливи, пожари, неправилно съхранение на химикалите, природни бедствия;

- 2 бр. взривни складове, в които се съхраняват взривни материали и средства за взривяване, необходими за подземен добив на оловно-цинкови руди;

„Хвостохранилище Лъки – 2 комплекс“ е класифицирано като предприятие с висок рисков потенциал. На обекта се извършва депониране на отпадъка от Обогатителна фабрика на „Лъки Инвест“ АД.

През месец юни 2020 г. „Рудметал“ АД, гр.Рудозем преустанови рудодобива от рудник „Димов дол“, което доведе до закриване на Взривен склад „Димов дол“, в който се съхраняваха взривни вещества и средства за взривяване при добив на оловно-цинкова руда.

При извършена извънредна проверка, съвместно с община Златоград на „Предприятие за производство на взривни вещества“, с.Фабрика, община Златоград, с оператор „ПЕР“ ООД е установено, че на обекта не са започнали строително-монтажни дейности, а разрешителното за строеж е загубило правно действие на 29.09.2019 година.

На операторите са дадени предписания за предприемане на последващи действия по заличаване на обектите.

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност /за химикали и за управление на риска/

Резултати от проверките по химикали:

- на обектите се поддържат инвентаризационни списъци на използваните химикали, списъци с доставчиците, документи, удостоверяващи предварителна/същинска регистрация;
- не са констатирани неизпълнения на задълженията за регистрации на химични вещества в Европейска агенция, съгласно Регламент REACH, както и употребата вещества от Приложение XIV на регламента;
- фирмите спазват задължението за извършване на нотификация на опасни химични вещества в Европейска агенция по химикали;
- не са констатирани аварии, водещи до замърсяване на компоненти на околната среда с опасни химични вещества;
- не е установено неспазване на законодателството по химикали.

4. Резултати от СЕВЕЗО - проверки

Предприятията имат актуализирани уведомления за класификация по чл.103, ал.1 от ЗООС, потвърдени от министъра на околната среда и водите и актуализирани Доклади за политиката за предотвратяване на големи аварии /ДППГА/, чиято пълнота и съответствие са потвърдени със становища на директора на РИОСВ - Смолян.

При извършения контрол е констатирано, че в СЕВЕЗО обектите на територията на РИОСВ - Смолян са предприети необходимите мерки за привеждането им в съответствие с действащото законодателство, в резултат на което през 2020 г. не са установени аварийни ситуации и няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни химични вещества. Операторите спазват управленските и технически мерки за безопасност, предвидени в докладите за политиката за предотвратяване на големи аварии.

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

IV.1. Оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и Екологична оценка (ЕО)

През 2020 г. не са процедурирани инвестиционни предложения, за които да са издавани решения по ОВОС.

През годината не са процедурирани инвестиционни предложения, за които е постановен административен акт с характер „да се извърши ОВОС“.

- *Общ брой издадени решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ-Смолян по отрасли и общини.*

Сравнение на издадените документи по реда на Глава шеста от ЗООС, в периода 2016-2020 г.

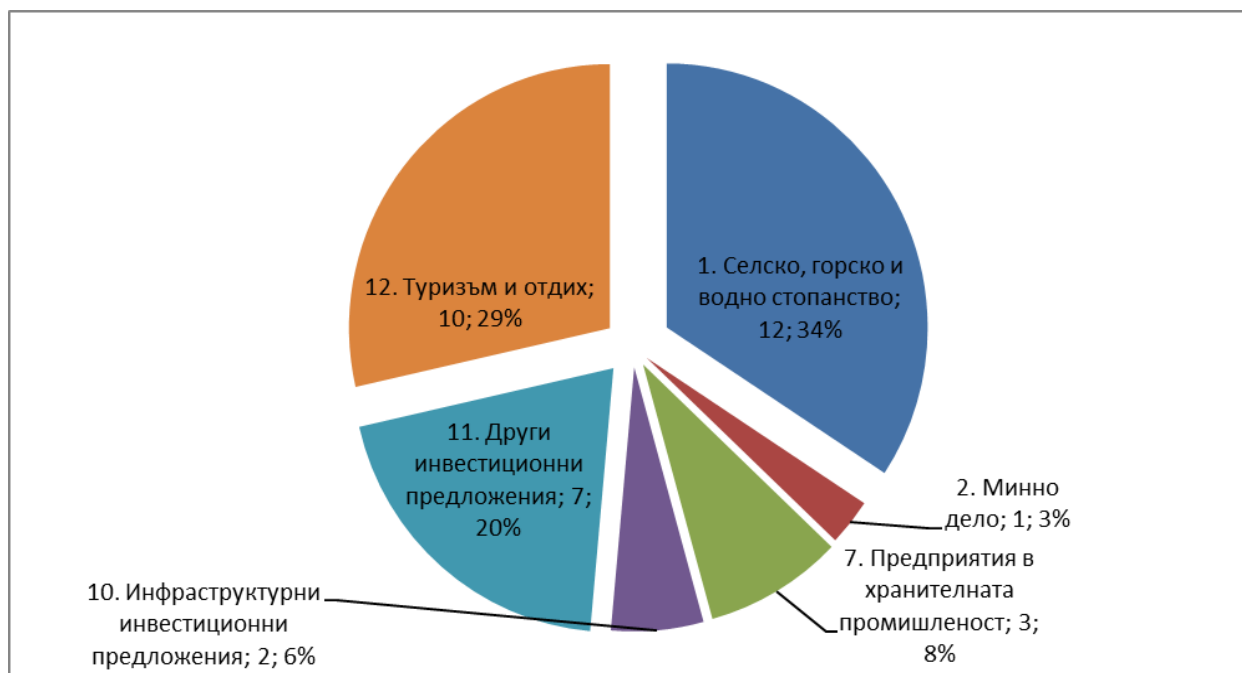
№	Вид документ	2016г.	2017г.	2018г.	2019г.	2020г.
1	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС	27	41	27	20	35
2	Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	12	6	2	1	5
3	Решения по ОВОС	1	1	2	0	0
4	Становища по ЕО	0	3	4	0	3

В сравнение с предходни години се наблюдава тенденция за запазване броя на процедурираните предложения, за които са издадени Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. През 2020 г., броят на издадените административни актове е по-голям, в сравнение с предходните две години, като това е свързано с финансиране на проекти и програми от Европейския съюз.

През 2020 г. са издадени 35 бр. Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за инвестиционни предложения, разпределени по отрасли, както следва:

Отрасъл съгласно приложение №2 от ЗООС	Бр.
Селско, горско и водно стопанство	12
Минно дело	1
Предприятия в хранителната промишленост	3
Инфраструктурни инвестиционни предложения	2
Други инвестиционни предложения	7
Туризм и отдих	10
Общо	35

Най-често процедурираните инвестиционни предложения за поредна година са в отрасли „Селско, горско и водно стопанство“ и „Туризм и отдих“. Основните предложения са свързани с животновъдството (животновъдни ферми за отглеждане на крави и овце) и изграждане на ваканционни селища и комплекси. Инвеститорският интерес се определя от финансирането на обекти по европейски и национални програми, предимно в областта на селското стопанство, пререгистрацията и разширенията на съществуващи животновъдни стопанства, както и наличието на инвеститорски интерес в областта на отдиха и туризма, който отрасъл е приоритетен за региона. Основните възложители са юридически и физически лица, бенефициенти по оперативни програми.

В сравнение с предходните години, за същия период на годината се наблюдава запазване броя на процедурираните предложения. Всички преписки са обработвани в срок и са публикувани на интернет страницата на инспекцията и в Националния публичен регистър на процедурите по ОВОС. За издадените през годината решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е преценено „да не се извършва ОВОС“.

Продължителността на процедурите по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС се определя основно от срока на постъпване на информацията по приложение №2 на Наредбата по ОВОС и изисканата допълнителната информация от страна на възложителите и съгласувателните документи от страна на компетентните органи и общинските администрации. Средната продължителност на приключилите процедури по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС през 2020 г. е 151 дни.

Общ брой на решения по ОВОС за неодобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ОВОС, общ брой на обжалвани решения по ОВОС/решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, общ брой на отменени решения.

През 2020 г. в РИОСВ - Смолян са постъпили 50 бр. уведомления по чл. 4, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на ОВОС, като за 40 бр. е определено, че подлежат на процедура по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС.

Издадени са 35 бр. Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, с характер „да не се извършва ОВОС“.

Обжалван е един административен акт - Решение по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

Не са разглеждани доклади по ОВОС и не са издавани решения ОВОС.

През годината са издадени следните Решения за прекратяване на процедурата по реда на раздел III, глава шеста от ЗООС:

- по искане на възложителя – 3 бр.;
- поради недопустимост – 3 бр.;
- за неизпълнение на дадени от РИОСВ указания или непредставяне на изискана информация/документация – 2 бр.

Общ брой на становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ-Смолян по области.

Броят на решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО, решенията по ОВОС и становищата по ЕО за 2020 г. по области и общини са, както следва:

Област/Община	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, 35 бр.	Брой решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО, 5 бр.	Брой решения по ОВОС, 0 бр.	Брой становища по ЕО, 3 бр.
Област Благоевград	1	-	-	-
- Община Сатовча	1	-	-	-
Област Кърджали	2	2	-	-
- Община Ардино	2	2	-	-
Област Пловдив	2	1	-	1
- Община Лъки	2	1	-	1
Област Смолян	30	2	-	2
- Община Баните	2	-	-	1
- Община Борино	-	-	-	-
- Община Девин	2	-	-	-
- Община Доспат	2	1	-	-
- Община Златоград	2	-	-	-
- Община Мадан	2	-	-	1
- Община Неделино	-	-	-	-
- Община Рудозем	1	-	-	-
- Община Смолян	14	1	-	-
- Община Чепеларе	5	-	-	-

Във връзка с провеждането на процедурите по екологична оценка за изготвените проекти за общи устройствени планове на общини, през периода са издавани указателни писма по постъпили доклади за консултации на общи устройствени планове на общините

Рудозем и Девин. Всички издадени становища по ЕО са за Общи устройствени планове на общини и са с характер „съгласувам осъществяването на плана“.

Издадените Решения по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО са 5 бр. и касаят планове и програми, както следва: 2 бр. за изменение на ОУП и 3 бр. за общински планове. В сравнение с предходната година, броят е по-голям, но това е свързано с новия период за изработване на общински планове за интегрирано развитие и изменение на вече одобрените общи устройствени планове. Няма обжалвани решения и становища по екологична оценка.

Всичките процедурни планове, за които са издадени Становища по ЕО, попадат в Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 от Наредбата за ЕО - Планове и програми, за които извършването на екологична оценка е задължително в т.10.1. Закон за устройство на територията - „Общ устройствен план на община“.

През периода не са процедурни планове/програми, посочени в приложения № 1 и 2 на Наредбата за ЕО, за които е постановен административен акт с характер „да се извърши ЕО“.

Броят и разпределението, съгласно категориите планове/програми, посочени в приложения № 1 и 2 на Наредбата за ЕО на издадените решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО е:

- 2 бр. планове, попадащи в т.9.3.„Закон за регионалното развитие - планове за интегрирано развитие на общините“, попадащи в приложение №2 на Наредбата за ЕО;
- 2 бр. планове, попадащи в чл.2, ал.2, т.1 от Наредбата за ЕО;
- 1 бр. план, попадащ в чл.2, ал.2, т.4 от Наредбата за ЕО.

Продължителността на процедурите по зъдължителна ЕО е 2110 дни. Голямата продължителност на провежданите процедури се дължи на промяна в ръководствата на общините и експертите, извършвали изготвянето на оценките на ОУП, както и промяна и удължаване на сроковете от МРРБ за приключване на процедурите от страна общините.

Продължителността на процедурите по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО се определя най-вече от качеството на предоставената информация от страна на възложителите, както и съгласувателните документи от компетентните органи и общинските администрации. Средната продължителност на приключилите процедури по преценяване на необходимостта от извършване на ЕО през 2020 г. е 92 дни. Поради малкият брой на процедурните планове и програми и забавяне предоставянето на информация, средната продължителност на провеждане на процедурите е относително висока.

Общ брой на становища по ЕО за неодобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ЕО, общ брой на обжалвани становища/решения, общ брой на отменени становища/решения.

Не са издавани Становища по ЕО за неодобряване и не са прекратявани процедури по ЕО. Няма обжалвани и отменени становища/решения.

Контрол по изпълнение на условията в издадените решения по ОВОС, решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, Становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО.

През 2020 г. са извършени 14 бр. планови проверки по изпълнение на мерките по чл. 96, ал. 1, т. 7 от ЗООС на обекти с издадени Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС. От извършените проверки е установено, че за 8 обекта са издадени разрешителни за строеж, като от тях два са въведени в експлоатация, четири са започнали реализация и на два обекта не са започнали строителни дейности. За останалите 6 бр. предложения не са издавани разрешения за строеж и не са констатирани строителни и подготвителни дейности на площадките.

През годината са одобрени 6 бр. доклади на планови проверки по наблюдение и контрол на общи устройствени планове, за които са издадени Становища по ЕО. Всички мерки, поставени в становищата са взети предвид, при окончателното одобряване и прилагане на плановете. Извършено е писмено произнасяне по представени 4 бр. обобщени справки на Становища по ЕО на ОУП на общините Лъки, Мадан, Баните и Борино.

Съгласно чл. 93, ал. 8, и чл. 99, ал. 12 от ЗООС са извършени планови проверки по документи, относно правното действие на административни актове, издадени по реда на глава шеста от ЗООС в общините Ардино, Златоград и Смолян за Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и Решения по ОВОС.

В резултат на извършените проверки по документи е констатирано, че от проверените 49 бр. инвестиционни предложения – 37 бр. не са започнали реализация и са загубили правното си действие, за 12 бр. са издадени разрешения за строеж, като 7 бр. от тях са въведени в експлоатация.

По-долу в табличен вид е посочен броя на проверените ИП по общини и разпределението им.

Община	Брой, незапочнали реализация на ИП и загубили правно действие, бр.	Брой обекти с издадени разрешения за строеж или заповед в сила, бр.	Брой обекти с издадени разрешения за въвеждане в експлоатация/разрешение за ползване, бр.	Общо, бр.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>Колони 2+3</i>
Ардино	7	3	2	10
Златоград	7	3	2	10
Смолян	23	6	3	29
Общо	37	12	7	49

При извършените планови проверки по издадени решения по ОВОС, решения по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и становища по ЕО, не са констатирани нарушения по поставените условия, мерки и ограничения. Всички планирани проверки са извършени на 100%.

През 2020 г. са постъпили 4 бр. сигнали, като са извършени 4 бр. извънредни проверки на място и 1 бр. проверка по документи на 4 обекта, както следва:

- при две от проверките на място са констатирани неспазване на условията, поставени в Решенията по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, за което са съставени 2 бр. АУАН и са издадени 2 бр. НП;

- на един обект е извършена проверка на място и по документи, като е констатирано, че възложителят не е уведомил компетентния орган на най-ранен етап от реализацията на ИП, за което е съставен АУАН и е издадено НП;

- на един обект не са констатирани нарушения на постановените условия в решението по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

Всички преписки са обработвани в срок и са публикувани в интернет страницата на инспекцията и в националния публичен регистър на процедурите по ОВОС и ЕО.

IV.2. Комплексни разрешителни

На територията на РИОСВ – Смолян се контролират 5 бр. инсталации с издадени комплексни разрешителни - четири регионални депа и една инсталация за интензивно отглеждане на птици.

Въз основа на извършена системна оценка на риска по чл. 154а, ал. 3 от ЗООС на инсталациите с издадени КР, през 2020 г. са извършени 5 бр. планови проверки и 2 бр. извънредни проверки по последващ контрол. Дадени са 3 бр. предписания, които са изпълнени.

1., „Регионално депо за неопасни на общините Смолян, Чепеларе и Баните”, с оператор община Смолян – При проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

2., „Регионално депо за неопасни отпадъци на община Рудозем”, с оператор община Рудозем - При проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

Дадено е 1 бр. предписание за почистване на констатираната дървесна растителност върху откосът между подпорната стена и първата берма, което е изпълнено в срок.

Регионалните депа в Смолян и Рудозем са включени в списъка за контрол на обектите, формиращи отпадъчни води, и заустващи във водни обекти, съгласно Заповед № РД – 962/20.12.2019 г. на министъра на околната среда и водите, с честота на мониторинга 2 пъти годишно. При извършения емисионен контрол, не бяха констатирани превишения на ИЕО, заложен в КР.

3., *Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница*”, с оператор *Община Доспат* – При проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия. Дадени са 2 бр. предписания за почистване на поникналата дървесна растителност на земно-насишната стена на депото и храстовата растителност от двете страни на охранителните канавки. Предписанията са изпълнени в срок.

4., *Регионално депо за неопасни отпадъци на общините Мадан, Златоград и Неделино*”, с оператор *Община Мадан* – При проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

Във връзка с планирани промени - изграждане на инсталации за предварително третиране и компостиране на отпадъци, които ще бъдат разположени на територията на депото, на мястото на клетка 4 и клетка 5, тече процедура по актуализиране на разрешителното.

5., *Инсталация за интензивно отглеждане на птици*“, с оператор *„Кокоимпекс“ ООД, гр.Смолян* - При проверката е констатирано, че операторът спазва заложените в КР условия.

За извършените проверки са изготвени доклади, които са предоставени на операторите, съгласно чл. 154а от ЗООС и са публикувани на интернет страницата на РИОСВ – Смолян. Резултатите показват, че операторите спазват условията и сроковете в издадените комплексни разрешителни, както и законовите задължения, произтичащи от ЗООС, специализираните закони и подзаконовите нормативни актове към тях.

В нормативно определения срок, в РИОСВ – Смолян са представени 5 бр. годишни доклади по околна среда (ГДОС) за изпълнение на дейностите, за които е предоставено комплексното разрешително.

През 2020 г. не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с дейността на инсталациите с издадени комплексни разрешителни.

На територията на РИОСВ - Смолян няма:

- инсталации, работещи без издадено КР;
- спрени от експлоатация инсталации за неспазване на КР;
- спрени от експлоатация инсталации, поради липса на разрешително;
- инсталации с издадено КР, изведени от експлоатация (временно или окончателно) от операторите им.

IV.3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

През 2020 г. са извършени 5 бр. планови проверки на обекти, попадащи в обхвата на Приложение №1 от Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети /ЗОПОЕЩ/. Проверките са във връзка с наличие на собствена оценка, съгласно Наредба №1/29.10.2008 г. за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените случаи от ЗОПОЕЩ и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение, както и предоставяне на информация за публичен регистър към МОСВ. Не бяха констатирани несъответствия.

През отчетния период не са констатирани случаи на непосредствена заплаха и причинени екологични щети по смисъла на ЗОПОЕЩ, съответно не са издавани заповеди за прилагане на оздравителни мерки.

IV.4. Доброволни ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС

На територията, контролирана от РИОСВ - Смолян няма организации, прилагащи доброволните ангажименти по отношение на опазването на околната среда – EMAS и екомаркировката на ЕС.

IV.5. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на общественото поведение за грижа към околната среда

РИОСВ - Смолян, като задължено лице по ЗДОИ, предоставя информация, свързана с околната среда чрез публикуване на интернет страницата си – Годишен доклад за състоянието на околната среда за 2019г., месечни отчети и план за контролната дейност за 2020 година. За информиране на обществеността, относно цялостната дейност на инспекцията и постигане на все по-пълна прозрачност по отношение на контролната дейност и провежданите политики по околна среда на регионално ниво, са изготвени и изпратени до регионални и национални медии 30 прессъобщения. Всички новини са публикувани на интернет страницата на инспекцията, като за 2020 г. са регистрирани общо 13 914 посещения.

В съответствие с изискванията на екологичното законодателство, РИОСВ - Смолян поддържа база данни с информация и регистри, като периодично – ежедневно, ежеседмично и ежемесечно актуализира информацията в тях. В изпълнение на „Политиките за превенция и преждевременно напускане на училище“ чрез изпълнение на мярка 1.20 „Осъществяване на информационно-образователни инициативи за деца и ученици, насочени към екологично образование и повишаване на обществената култура за опазване на околната среда“ от Плана за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020), през 2020 г. инспекцията е организираща разнообразни инициативи. Поради обявеното на 13 март извънредно положение и удължаване срока на извънредната епидемична обстановка, в началото на годината, организирани от инспекцията инициативи по повод: „Световният ден на влажните зони“ – 2 февруари, Световният ден на водата – 22 март, Деня на Земята – 22 април, Европейският ден на Натура 2000 и Международният ден на биологичното разнообразие, бяха отменени.

Със засаждане на градински цветя и информационна кампания, РИОСВ – Смолян и малките природолюбители от ДГ „Родопчанче“ град Смолян отбелязаха 5 юни – Световният ден на околната среда. В рамките на инициативата, децата разкрасиха двора на детското заведение с цветя, предоставени от екоинспекцията. По този начин, децата отправиха своя призив за действия в борбата с ускоряващата се загуба на видове и разрушаването на природата, което беше основното послание на кампанията за Световния ден на околната среда.

В периода 1-8 юни 2020 г., с цел повишаване информираността на гражданите по повод Световният ден на околната среда, на входа на РИОСВ – Смолян бяха поставени информационни материали.

За популяризиране на ползите от придвижването без автомобили и безопасното движение по пътищата, в рамките на кампанията по случай Европейската седмица на мобилността 2020 г., РИОСВ – Смолян проведе образователни инициативи с участието на над 50 деца.

На 18 септември беше проведен празник, посветен на безопасното движение за деца ДГ „Славейче“ град Смолян, а в ДГ „Родопчанче“, по време на открит урок на тема „Аз се движа безопасно“, малчуганите научиха най-важните правила за безопасно движение.

В периода 16-22.09.2020 г., в сградата на РИОСВ – Смолян се проведе информационна кампания по повод ЕСМ 2020 г. под мотото „Избери как да се придвижиш“.

През месец октомври, по повод 11 декември – Денят на планината, беше обявен конкурс за изработка на къщички за птици. В рамките на инициативата, бяха получени над 50 къщички за птици, изработени от деца и възрастни от цялата страна.

Въпреки ограниченията, наложени поради извънредната епидемиологична обстановка в страната, като силна страна, отчитаме цялостната информационно-образователна дейност

на инспекцията. За поредна година се наблюдава голям интерес от страна на хора от различни възрасти към обявения конкурс за къщички за птици, както и към кампанията за събиране на пластмасови капачки. В инициативите, организирани от РИОСВ – Смолян, през 2020 г. участие са взели възпитаници на 4 детски градини и 6 училища от област Смолян.

IV.6. Административно – наказателна отговорност и принудителни административни мерки

През 2020 г., в РИОСВ - Смолян са образувани следните административно-наказателни производства по реда на чл. 69 и сл. от ЗООС и чл.36-58 от ЗАНН:

- По реда на чл. 69 и чл. 69а от ЗООС и Наредбата за вида, размера и реда за налагане на санкции при увреждане или при замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения, са наложени десет нови текущи санкции;

- По реда на чл. 69б от ЗООС, за отмяна или намаляване на санкцията по чл. 69, ал. 1 са издадени пет заповеди.

- По реда на чл. 69в от ЗООС няма издавани заповеди за спиране и възобновяване на текущи санкции;

През 2020 г., общият брой на съставените актове за установяване на административни нарушения е 29. По тези АУАН са издадени 27 бр. наказателни постановления.

За периода е постъпило едно постановление за прекратяване на наказателно производство от Районна прокуратура – Девин, като по него е издадено наказателно постановление. Общият брой на издадените наказателни постановления е 28.

Издадени са две резолюции за прекратяване на административно-наказателно производство по 2 бр. АУАН, поради образувани досъдебни производства.

През 2020 г. са обжалвани 3 бр. наказателни постановления, от тях - 1 бр. е отменено от съда, а за 2 бр. съдебното производство не е приключило.

През годината не са издавани заповеди за налагане на принудителни административни мерки.

Постъпилите в РИОСВ – Смолян жалби и сигнали през 2020 г. са 102 бр., от които 22 бр. са подадени писмено, а 80 бр. сигнали са постъпили на „зелен телефон“ и по e-mail. Установено е, че 43 бр. от сигналите и жалбите са основателни, а 29 бр. са неоснователни.

В зависимост от естеството на жалбата или сигнала, се изпращат по компетентност или извършват съвместни проверки с други институции (РЗИ, обл. администрация, общини, ПБЗН и др.). Препратени по компетентност до други институции са 30 бр. жалби и сигнали, които най-често са свързани със замърсяване с торов отпад в урбанизирани територии, замърсяване с канализационни води и отпадъци в регулационните граници на населените места и др.

При осъществяване на контрола, подателите на сигнали/жалби се информират и могат да присъстват на проверката. Жалбоподателите и сигналподателите са информирани писмено за резултатите от извършените проверки. С цел осъществяване на постоянен контрол през почивните и празнични дни, експерти от инспекцията са полагали дежурство по график. Подадените сигнали и жалби са: за замърсяване на водоприемници с отпадъчни битови и производствени води или разрушени канализации; за нерегламентирано третиране на отпадъци; за замърсяване на атмосферния въздух; за промишлен шум, излъчван в околната среда; за намерени птици в безпомощно състояние, препарати на защитени животни; нерегламентирани сечи; за незаконно действащи обекти.

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта, лв.	Етап на изпълнение
1	2	3	4	5

Област Смолян				
Община Смолян				
Изграждане на подпорна стена на ул. „Димитър Благоев“, до Римски мост, по левия бряг на река Черна, град Смолян	Изграждане на подпорна стена, с цел укрепване на ската на реката в зоната на пропадане на участък от ул."Петър Берон"	Средства от републикански бюджет	305 875 лв.	На 24.08.2020 г. е открита строителната площадка с подписването на протокол 2. Извършени са следните дейности: демонтажни, изкопни, армировъчни, кофражни и бетонови работи. Монтиран е метален парапет на изпълнената подпорна стена. Обектът е завършен с подписване на Констативен акт 15 от 24.10.2020 год. Предстои въвеждане в експлоатация.
„Втори воден цикъл на гр. Смолян“-I етап	Реконструкция, рехабилитация и доизграждане на В и К мрежата на гр. Смолян	ОП „Околна среда 2014-2021 г.“ и „ВиК“ ЕООД-Смолян	27 000 000, 00 лв.	Подмяна на амортизирани водопроводни клонове, реконструкция и доизграждане на КМ в кв. Устово, Райково и Смолян.
Изграждане на подпорна стена на ул. „Петър Берон“, пред блок „Строител“ № 1, по десния бряг на река Черна, гр. Смолян	Изграждане на подпорна стена, с цел укрепване на ската на реката в зоната на пропадане на участък от ул."Димитър Благоев"	Средства от републикански бюджет	287 754 лв.	На 11.08.2020 г. е открита строителната площадка с подписването на протокол 2. Извършени са следните дейности: демонтажни, изкопни, армировъчни, кофражни и бетонови работи. Монтиран е метален парапет на изпълнената подпорна стена. Обектът е завършен с подписване на Констативен

				акт 15 от 10.09.2020 г. Предстои въвеждане в експлоатация.
Обекти свързани с "бедствия, аварии и катастрофи" - изграждане на подпорни стени	Аварийни дейности	Бедствия и аварии	255 096 лв.	Аварийни дейности
Рехабилитация на уличната мрежа в гр. Смолян	Основен ремонт на улици	Постановление	1 138 656 лв.	ул. Острица, ул. В.априлов, ул. Станевска - основен ремонт
Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради по Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020	Дейностите включват изпълнение на енергоспестяващи мерки и осигуряване на достъпна среда.	Оперативна програма "Региони в растеж" 2014 - 2020	4 755 500 лв.	1.,ГР. СМОЛЯН, БУЛ. "БЪЛГАРИЯ" № 27 ЖИЛИЩЕН БЛОК ДАП"; 2.,СТРОИТЕЛ -3, ГР. СМОЛЯН, УЛ. "ОСТРИЦА" № 24"; 3.,БУЛ. БЪЛГАРИЯ" № 86 ГР. СМОЛЯН, БЛ. 16, ВХ. А И Б"; 4. „ГР. СМОЛЯН, УЛ. "ДИМИТЪР БЛАГОЕВ" № 8 ВХ. А ,Б,В" ; 5."ГР. СМОЛЯН, УЛ. "ПЕТЪР БЕРОН" № 12, „ОРФЕЙ 2"; 6. „БЛОК „ОРФЕЙ-3" УЛ. "Д-Р ПЕТЪР БЕРОН" № 10, ГР. СМОЛЯН"; 7.,„НОВ ЦЕНТЪР БЛ. 50, ГР. СМОЛЯН, УЛ. "ДИЧО ПЕТРОВ" № 14"; 8. „ГР. СМОЛЯН, УЛ. "ТРАКИЯ" № 35, БЛОК "КИТКА"; 9. „ГР. СМОЛЯН, БУЛ. "БЪЛГАРИЯ" № 41, БЛ. 22"; 10.,„ГР. СМОЛЯН, УЛ. "КАРЛЪК" № 5"; 11.,„ГР. СМОЛЯН, УЛ. "Г.С. РАКОВСКИ" № 31, ВОЕНЕН БЛОК 2" ; 12.,„ГР. СМОЛЯН, УЛ. "КОНСТАНТИН ИРЕЧЕК" № 6, БЛОК 2"
Приют за временно настаняване на бездомни кучета в УПИ I - 923.29, 923.30, кв. 2, гр. Смолян - I етап	Обектът включва изпълнение на I -ви етап от строително монтажните работи. Извършено е преустройство на съществуващата сграда, изграждане на един брой навес със съответните припадащи се части от вертикалната планировка, площадкови ВиК и Ел мрежи и ограждане на		329 781 лв.	На 19.05.2020 г. е открита строителната площадка с подписването на протокол обр. 2. Извършено е вътрешно преустройство и привеждане в съответствие с действащите нормативни изисквания на

	площадката.		<p>съществуващата сграда на приюта. Изградено е 1 брой хале /навес/ за временно пребиваване на кучата с размери 10,95м./10,95м., със стоманена носеща конструкция, с двускатен покрив с ЛТ-ламарина. Фундаментите са ивични ст. бетонови. По пода е изпълнена армирана бетонова настилка със съответните наклони. Посредством преграждане с мрежести прегради халето е разпределено на 12 бокса, в които има възможност за поставяне на преносими кучешки колиби. Етапът от строежа е завършен напълно по всички части. Няма незавършени или недовършени СМР. За обекта е подписан Констативен акт 15 от 17.11.2020 год. Изготвен е окончателен доклад от 26.11.2020г., за установяване на годността за ползване на строежа. Строежът е въведен в експлоатация с Удостоверение №</p>
--	-------------	--	--

<p>BG16M1OP002-5.003-0004 “Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Смолян”</p>	<p>Реализирането на проектното предложение ще допринесе за подобряване качеството на атмосферния въздух в община Смолян, чрез намаляване наднормените нива на фини прахови частици и индиректно на азотни оксиди. Заложените дейности са насочени към подкрепа на мерки, свързани с провеждане на проучвания, изследвания, информационни и разяснителни кампании, в резултата от изпълнението на които ще се реализират и конкретни инвестиционни мерки, насочени към идентифицираният като основен източник на замърсяване с ФПЧ10 битовото отопление, попадащи в обхвата на мерките от Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.) и допринасящи към целите на Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха съгл. Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 година за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители.</p>	<p>Оперативна програма "Околна среда 2014 - 2020 г."</p>	<p>150 000 лв.</p>	<p>64/30.12.2020г. Проектът ще се изпълнява на два етапа. Осигуреният финансов ресурс по проекта е в размер на 9 604 317,86 лв. Срок за изпълнение на проекта 58 месеца. Срок за физическо изпълнение на дейностите по проекта 53 месеца. Първи етап включва изпълнението на следните дейности: 1. Проучване на нагласите на населението; 2. Организирането и провеждането на разяснителната/ обучителна кампания; 3. Изготвяне на анализ на ситуацията по отношение видовете отопление по квартали; 4. Разработване на Механизъм за осигуряване на приоритетност на инвестициите; 5. Изготвяне на анализи, оценки, обосновки, изследвания за целите на подготовка на втория етап на проектното предложение; 6. Определяне на средни/пределн и цени; Втори етап включва изпълнението на следните дейности -</p>
--	--	---	--------------------	---

				закупуването, доставката и подмяната на определените в рамките на първият етап от проекта отоплителни устройства. Неразделна част от дейностите през втората част от проекта са демонтажа и предаването на старите устройства на обхванатите домакинства.
ЧОС: Кметство-с. Широка лъка	"Създаване на детска площадка в местност "Люлката", с. Широка лъка	ПУДООС; Договор № 1363508.07.2020 г.	10 000,00 лв.	изпълнен
ЧОС: Община-Смолян	"Смолянският водопад-късче чиста природа сред града"	ПУДООС; Договор № 113342/10.06.2020 г.	9 990,00 лв.	изпълнен
ЧОС: Кметство-с. Виево, Община-Смолян	Създаване на зона за отдих в с. Виево	ПУДООС; Договор № 13594/25.06.2019 г.	9 999,00 лв.	изпълнен
ЧОС: Детска градина "Родопчанче"-Смолян	"Горско училище в двора на ДГ "Родопчанче"-Смолян	ПУДООС; Договор № 13402/10.06.2020 г.	4 999,00 лв.	изпълнен
ЧОС: Детска градина "Славейче"-Смолян;	Обичам природата и аз участвам	ПУДООС; Договор № 13508/18.06.2020 г.	5 000,00 лв.	изпълнен
Община Мадан				
Проект „Проектиране и изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на РДБО Мадан, за общините Мадан, Златоград и Неделино“ съгласно АДПБФП № BG16M1OP002-2.002-0015-C01 от 20.11.2017г., съфинансиран от ОПОС 2014 - 2020 г. с обща стойност на проекта в размер на 9 039 369,69 лв. с ДДС (ДДС-то в размер на 75800,00 лв. е възстановим данък по реда на ЗДДС).		ОП ”Околна среда” 2014-2020 г.	9 039 369,69 лв.	Строежът на инсталациите е приключил. Предстои назначаване на ДПК и въвеждане в експлоатация.
"Реконструкция на уличната мрежа и съпътстваща инфраструктура в кв. Батанци, община Мадан"		РБ/ОС	2 250 506,00 лв.	Избран е изпълнител за извършване на СМР
Проект: “Реконструкция и рехабилитация на	В проекта са включени за изпълнение на	Програмата за развитие на	6 926 105,65 лв.	Строителството е изпълнено.

водоснабдителни системи и съоръжения на територията на община Мадан”	следните обекти: (1) „Водоснабдяване на с. Бориново - ремонт и реконструкция на довеждащ водопровод и разпределителна водопроводна мрежа, изграждане на водоем 175 куб.м.”; (2) „Реконструкция и рехабилитация на система от довеждащи водопроводи от група извори в местността „Хвойновица“ до съществуваща помпена станция, напорен водопровод от помпена станция до съществуващ водоем в село Букова поляна“; (3) „Реконструкция и рехабилитация на система от довеждащи водопроводи от група извори в м. Полене, землище на с. Върбина, община Мадан до съществуващ водоем в мах. “Камберовска“; (4) „Вътрешна водопроводна мрежа с.Чурка, община Мадан“; (5) „Външен водопровод за водоснабдяване на с.Чурка и с. Ловци“; (6) „Вътрешна водопроводна мрежа с.Средногорци, община Мадан“ (ул. Изгрев, ул. П. Р. Славейков и ул. Еделвайс)“; (7) „Вътрешна водопроводна мрежа с. Върбина- втори етап - с. Върбина, община Мадан”	селските райони за периода 2014-2020 г.		Предстои назначаване на ДПК и въвеждане в експлоатация.
Община Рудозем				
" Реконструкция на път SML 3218/ П-86, Средногорци - Рудозем/ - Боево км. 0+000 - км. 3+951 "	Реконструкция на пътя към с. Боево, Община Рудозем. Изграждане на нови- пътна настилка, подпорни стени и водостоци.	ДФЗ	1 561 482 лв.	В процес на изпълнение
Реконструкция на път SML 3217 /П-86, Рудозем-граница Гърция/-с. Бреза от км. 0+000 до км. 3+500	Реконструкция на пътя към с. Бреза, Община Рудозем. Изграждане на нови- пътна настилка, подпорни стени и водостоци.	ДФЗ	1 235 049 лв.	В процес на изпълнение
Реконструкция и рехабилитация на път SML 1214 /П-86, Рудозем-граница Гърция/ - Чепинци мах.	Подмяна на пътната настилка и изграждане на нови водостоци.	ДФЗ	2 109 453 лв.	В процес на изпълнение

<u>Мамиевска</u>				
Рехабилитация на път SML 2211/II-86, Рудозем- граница Гърция/-Грамаде - <u>Оглед</u> км. 0+000 до км. 3+500	Подмяна на пътната настилка и изграждане на нови водостоци.	ДФЗ	628 605 лв.	В процес на изпълнение
Реконструкция и благоустрояване на детски площадки в УПИ XVII-50 за детска площадка, кв. 49 гр. Рудозем	Изграждане на нова детска площадка. Поставяне на нови детски съоръжения, нова настилка, озеленяване и напоителна система.	Общински бюджет	94 382 лв.	Въведена в експлоатация
Улица 2 в с. Сопотот, Община Рудозем	Изграждане на нови-пътна настилка, подпорни стени и отводнителни канали.	ПМС и общински бюджет	501 799 лв.	Въведена в експлоатация
Реконструкция на улична мрежа на с. Рибница, общ. Рудозем, Подобект Реконструкция на улица от П.Т. 5	Изграждане на нови-пътна настилка и отводнителни канали.	Общински бюджет	37 013 лв.	Въведена в експлоатация
Реконструкция на улица с идн. № 05365.507.174 с. Борие	Изграждане на нови-пътна настилка и отводнителни канали.	Постановление на МС	77 497 лв.	Въведена в експлоатация
Община Девин				
ЧОС: Община Девин	"Заедно да почистим и обогородим нашия квартал "Врътлек"-гр. Девин	ПУДООС; Договор № 13264//01.06.20 20 г.	9 982,00 лв.	изпълнен
Проект за насърчаване използването на електромобил	Намаляване на вредните емисии чрез използването на електромобили	Национален доварителен Еко фонд	27 527 лв.	в етап на изпълнение
Изграждане на кът за наблюдение и отдых на р. Девинска	Изграждане на кът за наблюдение и отдых на р. Девинска	финансиране по ПМДР и МИРГ	97 771 лв.	в етап на изпълнение
Община Баните				
Внедряване на мерки за енергийна ефективност на сградата на кметството в с.Гълъбово, находяща се в УПИ V, кв.22 по ПУП на село Гълъбово, община Баните.	Топлинно изолиране на външни стени;топлинно изолиране на покрив;подмяна на прозорци и врати;	Проект Красива България и общински бюджет.	86 247,52 лв.	Изпълнен
Загражденска екопътека	Почистване на пътеката, подмяна на носеща конструкция,парапети, направа на беседка и пейки	Общински бюджет	40 000,00 лв.	Изпълнен

"Реконструкция, обновяване на дворно пространство, детски площадки, съоръжения и ограда, оборудване и обзавеждане на детска градина "Веселин Маринов" в село Баните и групите към нея в село Гълъбово, село Давидково, село Загражден и село Оряховец, община Баните, област Смолян".	Топлинно изолиране на външни стени; топлинно изолиране на покрив; подмяна на прозорци и врати; подмяна на котел в детската градина в с.Баните, осветление, озеленяване и благоустрояване на пространствата около сградите; доставка и монтаж на датски съоръжения, доставка и монтаж на огради.	ПРСР 2014-2020г.	963 666,28 лв.	В процес на изпълнение
Община Борино				
Интегрирана ВиК система и ПСОВ в с. Борино	Реконструкция и рехабилитация на водопроводната и канализационната мрежи в с. Борино и изграждане на Пречиствателна станция за отпадни води	ПУДООС, МРРБ, МФ	12 954 000, 00 лв.	Изградена ПСОВ-Борино на стойност 1 700 хил. лв. по ПМС № 260/24.11.2017 год.; продължава реконструкцията на В и К мрежата на Борино
ЧОС: Кметство-с. Буйново, Община Борино	"Почистване, озеленяване и създаване на кът за игри и отдих в централния район с. Буйново"	ПУДООС; Договор № 13325/09.06.2020 г.	10 000,00 лв.	изпълнен
Община Златоград				
"Модернизация (ремонт и реконструкция) на улично осветление в село Аламовци, село Кушла, село Цацаровци и Страшимир	Подменени стари осветителни тела с нови LED тела	Общински бюджет	58 740 лв.	Дейностите са изпълнени
"Въвеждане на мерки за енергийна ефективност и обновяване на многофамилни жилищни сгради - "Станко и Даниел Пееви", "Орфей", "Мила" и блокове №174, №177, №189, в град Златоград", с акроним ZlatownEЕCO2-1	Саниране и обновяване на многофамилни жилища и къщи	ОП "Региони в растеж" 2016-2020	917 881,44 лв.	В процес на изпълнение
"Въвеждане на мерки за енергийна ефективност и обновяване на многофамилни жилищни сгради - "Анжерови", "Дарина", "Йосиф Кехайов", "Бочукови-Златоград", "Аристе", "Пролет" и блокове №178, "Белия дом", в град Златоград", с акроним ZlatownEЕCO2-2	Саниране и обновяване на многофамилни жилища и къщи	ОП "Региони в растеж" 2016-2020	1 098 045,31 лв.	В процес на изпълнение
"Въвеждане на мерки за енергийна ефективност и обновяване на многофамилни жилищни сгради - "Саралийски", "Пехливанови",	Саниране и обновяване на многофамилни жилища и къщи	ОП "Региони в растеж" 2016-2020	791 136,11 лв.	В процес на изпълнение

"Хаджиеви", "Зюмбюл", "Сватевеи" и блокове №190, №195 А, в град Златоград", с акроним ZlatownEECO2-3				
"Въвеждане на мерки за енергийна ефективност и обновяване на многофамилни жилищни сгради - "Ахрида 22", "Тракия", "Къща Виктория", "Велико Търново", "Раз Цвет", "Фамилна къща Чаушеви", "Синчец", "Братя Хъмчеви", "Гогаджови", "Фамилия Касабови" и "Текстилни блок", в град Златоград"	Саниране и обновяване на многофамилни жилища и къщи	ОП "Региони в растеж" 2016-2020	875 445,16 лв.	В процес на изпълнение
Ремонт в ОУ "Св. Св. Кирил и Методий" село Долен	полагане на външна топлоизолация, полагане на топлоизолация по покривна плоча, мазилка по фасади, изграждане на външна евакуационна стълба, монтиране на подпрозоречни первази	МОН	110 000 лв.	Дейностите са изпълнени
Изграждане на Главен колектор ІА в гр. Златоград	Главният канализационен колектор е с дължина 371 метра, подпорната стена към него е с дължина 355 метра	ПУДООС	2 095 277,92 лв.	В процес на изпълнение
ЧОС: „ Златоград – в магията на цветята за красив роден край“	Основните дейности бяха насочени към почистване и благоустрояване на паркови пространства, зелени площи, междублокови пространства и зони за отдих на ул. „Стефан Стамболов” . Благоустроица се зелени и цветни площи, обособени бяха и зони за отдих, където жители и гости на Златоград да могат да се насладят на красотата, спокойствието и гостоприемството на населеното място. Част от съществуващите зелени площи бяха разорани и върху тях се зася нова тревна настилка от райграс. Оформиха се цветни алеи – розариум, с многогодишна декоративна растителност, предимно от Розови храсти. В новите зони за отдих бяха поставени пейки и	ПУДООС; Договор № 13554/22.06.2020 г.	9 995,99 лв.	Дейностите са изпълнени

	кошчета за отпадъци.			
Община Доспат				
ЧОС: Детска градина "Слънце"-Доспат	"Озеленяване и създаване на зона за отдих и игри на открито в двора на ДТ "Слънце"-Доспат	ПУДООС; Договор № 13384/10.06.2020 г.	4 992,00 лв.	Изпълнен
„Компостираща инсталация и инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци"/ по приоритетна ОС 2 (ПО2) „Отпадъци" на Оперативна програма „Околна среда" (ОПОС) 2014 - 2020г. / в ПИ с идентификатор 016209, м. „Гайтанина".	Предвижда се проектирането и изграждането на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци и довеждаща инфраструктура. Инсталациите се предвижда да се изградят в ПИ с идентификатор 016209, местност „Гайтанина”, землище на с. Барутин, общ. Доспат, обл. Смолян. Площадката е в непосредствена близост до регионалното депо за неопасни отпадъци на около 650 м. от входа на инсталацията и на около 250м по права линия. На площадката ще постъпват отпадъците от общините: Доспат, Сатовча, Борино, Девин и Сърница. Преди окончателното обезвреждане на отпадъците чрез депониране се предвижда процес на сепариране на фракциите, годни за оползотворяване. Биоразградимите отпадъци ще бъдат обезвреждани чрез компостиране.	Община Доспат има подписан Административен договор за Безвъзмездна финансова помощ от 22.05.2018 година по приоритетна ос 2 на Оперативна програма „Околна среда” 2014 – 2020г.” (ОПОС) 2014 – 2020г.), процедура № BG16M1 OP 002-2.002	9 654 503, 76 лв.	Проекта е изпълнен. Предстои назначаване на ДПК и въвеждане в експлоатация
„Реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения на територията на община Доспат”, с ИД номер 21/07/2/0/00407	като проекта ще се реализира в с. Любча, с.Късак, с. Барутин, с. Змеица, с. Бръщен, с. Црънча,	Община Доспат има подписан Договор №- 21/07/2/0/00/407 от 20.06.2018 г. за отпускане Безвъзмездна финансова помощ по мярка 7.2 от ПРСР 2014-2020 г.	5 242 949,05 лв.	Изпълнен
Община Неделино				

<p>Дялово участие в "Изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на община Мадан за общините Мадан, Златоград и Неделино"</p>	<p>Проектът включва изграждане и експлоатация на инсталациите за компостиране и за предварително третиране на битови отпадъци, както и за разделното събиране на зелени и биоразградими битови отпадъци. Подаването, реализацията и управление на проект "Изграждане на компостираща инсталация и на инсталация за предварително третиране на битови отпадъци на територията на община Мадан, Златоград и Неделино", за който общините кандидатстват по Процедура за предоставяне на БФП BG16M10P002-2.002 "Комбинирана процедура за проектиране и изграждане на компостиращи инсталации и на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци" по приоритетна ос 2 "Отпадъци" на ОП "Околна среда 2014-2020г."</p>	<p>БФП - 6 764 995.75 лв. и съфинансиране - 2 274 373.94 лв. Проектът се реализира по Приоритетна ос 2 "Отпадъци" на Оперативна програма "Околна среда 2014-2020г.", съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие на Европейския съюз и Държавния бюджет на Република България по АД за предоставяне на БФП №BG16M10P002-2.002-0015-C01.</p>	<p>9 039 369 лв.</p>	<p>Сключване на договори по различните дейности, включени и разписани в проекта.</p>
Област Пловдив				
Община Лъки				
<p>ЧОС: Кметство-с. Белица, Община-Лъки</p>	<p>"Заедно да съхраним природата и възстановим околната среда в с. Белица"</p>	<p>ПУДООС; Договор № 13 298/05.06.2020 г. 9 103,00 лв.</p>		<p>изпълнен</p>
Област Кърджали				
Община Ардино				
<p>"Ремонт на ДГ "Брезичка"</p>	<p>Внедряване на мерки за енергийна ефективност</p>	<p>Проект "Красива България"</p>	<p>72 931,00 лв.</p>	<p>Изпълнен</p>
<p>„Реконструкция, оборудване и обзавеждане на спортна инфраструктура на територията на община Ардино”</p>	<p>Изграждане на зона за отдих с детски кът в с. Падина</p>	<p>Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., мярка 7, подмярка 7.2</p>	<p>96 308,92 лв.</p>	<p>Изпълнен, в процес на отчитане</p>
<p>"Изграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и</p>	<p>Рехабилитация на водопроводната мрежа в с. Бял извор, с. Брезен</p>	<p>Програма за развитие на селските</p>	<p>4 611 882,79 лв.</p>	<p>Изпълнен, в процес на отчитане</p>

съоръжения в територията на община Ардино"	и с. Ябълковец.	райони 2014-2020 г., мярка 7, подмярка 7.2		
Област Благоевград				
Община Сатовча				
"Помпена станция за питейни води в п.имот 048054, местност "Писе", земл. на с. Вълкосел, електропровод, трафопост, и тласкателен водопровод до напорен резервоар 1200м ³ в имот 018059, земл. с. Вълкосел", с.Вълкосел, община Сатовча.	Довеждащ водопровод ф90 и ф 110 до 25 атм. С дължина 1800 м.Електропровод 20 кВ с дължина 1000 м. В имота се изграждат трафопост и помпена станция с дебит на помпите 4 л/сек.	Държане бюджет и очаквано съфинансиране от ПУДООС	498 000 лв.	изпълнени СМР за 2020 г. 350000 лв.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Обобщена оценка за състоянието на околната среда на територията на РИОСВ-Смолян в сравнение с предходните години

На територията на РИОСВ – Смолян, основните стопански отрасли са: рудодобив и рудопереработка, дърводобив и дървопереработка, туризъм, интензивно животновъдство хранително - вкусова промишленост (производство на мляко и млекопереработка, рибопроизводство и рибопереработка, бутилиране на минерални и изворни води), лека промишленост (текстилна, производство на козметика, мебели, ски и ски екипировка) и др.

Постоянен автоматичен мониторинг за качеството на атмосферния въздух се извършва само в гр. Смолян. През 2020 г. при 352 пробонабирания, са отчетени 64 дни с превишения по показател ФПЧ₁₀ и средногодишна концентрация - 33,67 µg/m³.

През последните години се наблюдава тенденция за запазване стойностите на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ под нормата от 40 µg/m³ (33,65 µg/m³ за 2019 г. и 33,67 µg/m³ за 2020 г.), но броят на дните с превишения остава висок (56 бр. за 2019г. и 64 бр. за 2020г.) и е над нормата от 35 дни/годишно. Най-висок е процента на превишенията през зимния период на годината. Като основна причина за наднормените нива по този показател са използването на твърди горива за отопление в битовия сектор, зимното опесъчаване, в съчетание с безветрие и температурни инверсии.

За намаляване нивата на замърсителите, през 2014 г. община Смолян е разработила и изпълнявала Общинска програма по чл. 27, ал. 1 от ЗЧАВ, с план за действие 2015-2020 год. През 2020 г., същата е актуализирана с план за действие 2021-2025 година.

На територията на инспекцията няма големи горивни инсталации /ГГИ/. Преобладават горивни инсталации с мощност под 0,5 MW, които не се нормират съгласно нормативната уредба. Източници на изпускане на вредни вещества в атмосферния въздух са асфалтови бази, мелници към обогатителни фабрики за руда, сушилни към дървопереработващи предприятия и производството на пелети.

Основен проблем, свързан с шума, излъчван в околната среда са обекти с промишлени дейности, намиращи се в близост до жилищни зони, съгласно устройствените планове на населените места. Това води до наслагване на фонов и промишлен шум и излагане на живеещите до нива на шума, близки до граничните стойности за съответните зони и територии.

Предприятията от рудодобива, преработката на руда, млекопереработвателната и рибопереработвателна промишлености се явяват основни замърсители на повърхностните води в териториалния обхват на РИОСВ - Смолян. Най-честите нарушения са свързани с надвишения на поставените в Разрешителните за заустване показатели и неподдържане в техническа и експлоатационна изправност на пречиствателните съоръжения.

В общините Сатовча и Девин са изградени 13 селищни пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места под 1000 екв. жители. За неправилната им експлоатация и технически проблеми, при осъществения контрол през 2020 г. са наложени 4 бр. текущи санкции по реда на ЗООС (3 бр. на община Сатовча и 1 бр. на община Девин). Дадени са 3

бр. предписания, което е допринесло за подобряване работата на пречиствателните съоръжения.

Друг замърсител на повърхностни води на територията на инспекцията са битово-фекалните води, зауствани от агломерации, където все още не са изградени ПСОВ: общински центрове (Девин, Чепеларе, Лъки, Ардино, Доспат, Сатовча и Неделино) и населени места над 2000 е.ж. (с.Старцево, община Златоград; с.Кочан, община Сатовча и с.Чепинци, община Рудозем), и населени места под 2000 е.ж. (с. Бял извор, община Ардино, с. Смилян, с. Момчиловци, с. Широка Лъка, община Смолян и др.).

Към момента няма действаща мярка за финансиране изграждането на пречиствателни съоръжения за населени места от 2 000 до 10 000 е.ж.

Проблемите, касаещи управлението на отпадъците са свързани с възникване на локални замърсявания с битови и строителни отпадъци, третиране на производствени и масово разпространени отпадъци, в несъответствие с нормативните изисквания. Зачестяват случаите на нерегламентирано изхвърляне на излезли от употреба гуми, поради затруднения при предаването на същите за последващо третиране.

На територията на инспекцията, няма изградени депа за строителни отпадъци, като същите се депонират предимно на Регионалните депа за неопасни отпадъци. Недостатъчен е и броят на инсталациите и съоръженията за третиране на строителни отпадъци.

На територията на РИОСВ - Смолян са закрити всички общински депа, неотговарящи на нормативните изисквания, както и депа, които попадат в обхвата на процедурата по нарушението на правото на ЕС, във връзка с постановено Решение на Съда на Европейския съюз от 16 юли 2015 г. по дело С-145/14.

На затворените Общински депа на общините Златоград, Неделино, Лъки, Борино и Чепеларе не е извършена цялостна рекултивация (техническа и биологична), поради липса на финансиране.

На територията на РИОСВ - Смолян се намират пет склада за съхранение на излезли от употреба препарати за растителна защита. През 2020 г. пестицидите, които се съхраняват в тях не бяха изнесени за обезвреждане и складовете не са почистени.

По отношение опазване на биологичното разнообразие и елементите на НЕМ, РИОСВ – Смолян продължава да осъществява текущ и превантивен контрол върху състоянието на защитени растителни и животински видове и техните местообитания; устойчивото ползване на лечебни растения и оценка състоянието на естествените им находища; опазването на вековни или забележителни дървета; регулираното ползване на растителни и животински видове, както извършване на ежегоден мониторинг защитени видове и местообитания.

Управлението на земята се е подобрило, но фрагментирането на ландшафта продължава да се увеличава, като въздействията от дейности в селското стопанство, рибарството, транспорта, промишлеността и производството на енергия продължават да оказват въздействие върху биологично разнообразие, добива на ресурси и вредните емисии.

Въпреки взетите превантивни мерки, продължава да се регистрират щети, във връзка с нападения над домашни животни и селскостопанско имущество от кафява мечка. Поради концентрацията на щети в териториите на ТП „ДГС – Славейно“, ТП „ДГС – Широка лъка“, ТП „ДГС – Триград“ и ТП „ДГС – Смилян“, през 2020 г. на горските стопанствата са издадени четири броя разрешителни за отстрел на 5 проблемни мечки, валидни до края на 2020 г., от които няма реализирани. Във връзка със зачестилите случаи на присъствие на мечка в с.Давидково, на ТП „ДГС - Славейно“, е издадено разрешително за прогонване на 1 бр. кафява мечка, в района на действие на горското стопанство.

Състоянието на околната среда на територията на РИОСВ - Смолян през 2020 г. е представено чрез възприетата в публикациите на Европейската Агенция по околна среда символика, отразяваща тенденциите в екологичните процеси:

Положителни Отрицателни и без промяна

КЛЮЧОВИ ПОСЛАНИЯ

 През 2020 г. стойностите на средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ в гр. Смолян е 33,67 µg/m³ и е под средногодишната норма от 40 µg/m³ за опазване на човешкото здраве.

 Броят на дните с превишения на ФПЧ₁₀ в гр. Смолян остава висок - 64 бр. за 2020г. и е над нормата от 35 дни/годишно.

 Увеличен е броят на операторите, изпълняващи задълженията си по Регламент (ЕО) 517/2014 за флуорсъдържащите парникови газове и Регламент (ЕО) № 1005/2009 относно веществата, които нарушават озоновия слой.

 Запазва се тенденцията от предходни години на подобряване на физико-химичното и екологично състояние на водоприемниците, в териториалния обхват на инспекцията.

 При извършеният контрол през 2020 г. не са установени нарушения в работата на ПСОВ на гр. Смолян, гр.Златоград, гр.Мадан, гр.Рудозем и КК „Пампорово“.

 При извършения контрол през 2020 г. е констатирано, че по-голяма част от операторите изпълняват условията, поставени в разрешителните за заустване и комплексните разрешителни; провеждат собствен мониторинг; представят Доклади по чл.48 от Закона за водите; представят протоколи от изпитване от проведен собствен мониторинг на отпадъчните води; изследването на пробите се извършва от акредитирани лаборатории.

 Неэффективно работят по-голяма част от изградените в общините Сатовча и Девин, 13 селищни пречиствателни станции за отпадъчни води в населени места под 1000 екв. жители. Причините са липса на квалифициран персонал и технически проблеми на съоръженията.

 Остава нерешен проблема с пречистването на отпадъчните води от агломерации с над 2000 екв. жители. Финансирането за пречиствателни станции за отпадъчни води за малки агломерации на този етап е трудно осъществимо, поради което натиска върху водните тела от тези населени места продължава да е постоянен и непроменен.

 На територията на РИОСВ - Смолян няма действащи депа за строителни отпадъци. Образованите строителни отпадъци се депонират на регионалните депа за неопасни отпадъци.

 На територията на РИОСВ - Смолян няма предприети действия за ликвидиране на складове за съхранение на негодни за употреба ПРЗ.

 На затворените Общински депа на общините Златоград, Неделино, Лъки, Борино и Чепеларе не е извършена цялостна рекултивация (техническа и биологична), поради липса на финансиране.

 В резултат на засилен контрол от страна на РИОСВ - Смолян са почистени 11 бр. замърсени площи с битови и строителни отпадъци, 54 бр. нерегламентирани замърсявания на речните корита и прилежащите терени и 73 бр. участъци от общински пътища.

 Увеличава се броят на лицата, които са привели дейностите си, съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

 При проверките на оператори, генериращи производствени и опасни отпадъци се констатира тенденцията за намаляване количеството на отпадъците, предавани за обезвреждане на депата. Това се дължи, както на засиления контрол, отпадъците да се предават за оползотворяване, така и на въведените технологични линии за рециклиране на образуваните отпадъци и/или връщането им в основното производство от фирмите „Арексим Инженеринг“ ЕАД, „Белотекс-95“ АД, „Рубелла Бюти“ АД, „Платаниус-4“ АД и други.

 Инспекцията извърши засилен контрол на обекти, генериращи горими отпадъци: автосервизи, центрове за смяна на отработени масла и гуми, мебелни фирми, магазини за дрехи втора употреба и др., с цел недопускане нерегламентирано изгаряне на генерираните отпадъци. При проверките не се констатираха случаи на нерегламентирано изгаряне на отпадъци.

 На територията на РИОСВ - Смолян през 2020 г. не са констатирани случаи на незаконен трансграничен превоз на отпадъци. При проверки на обекти, също не е установен трансграничен превоз на отпадъци.

 От извършените проверки през 2020 г. на автосервизи е констатирано увеличаване на количествата съхранени ИУГ на мястото на образуване, както и по-големия им период на съхранение. Това се дължи на факта, че генераторите на гуми продължават да срещат трудности при предаването им за последващо третиране, поради отказ на оползотворяващите фирми да вземат отпадъците и тяхната отдалеченост от региона.

 РИОСВ - Смолян продължи изпълнението по прилагане на законодателството по управление на химикали и предотвратяване на риска от големи аварии при работа с опасни вещества. Предприятията, класифицирани с нисък и висок рисков потенциал (т.н. Севезо предприятия), стриктно прилагат системата за управление на мерките за безопасност. През 2020 г. не са констатирани нарушения и не са налагани административно-наказателни процедури.

 Работи се за осигуряване спазването на нормативните изисквания от предприятията, притежаващи комплексни разрешителни. През 2020 г. броят на нарушените условия бележи чувствително намаление.

 Броят на щетите от кафява мечка през 2020 г. спрямо 2019 г. е намалял незначително (с около 7%).

 Прилагат се превантивни мерки при реализиране на инвестиционните предложения чрез провеждане на процедури по оценка на въздействие върху околната среда, както и процедури по екологична оценка на планове и програми.

 РИОСВ - Смолян постига все по-пълна прозрачност на дейността си пред обществеността и медиите, чрез информиране за резултатите от контролната дейност и провежданите политики по околна среда на регионално ниво.

 За поредна година, РИОСВ – Смолян насърчава кампанията за събиране на пластмасови капачки, която е своеобразен призив за намаляване на замърсяването от пластмасови отпадъци в името на благотворителна кауза, която инспекцията подпомага.

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /дка/	Попада в териториалния обхват на община
1.	„Дяволски мост”	Защитена местност	Държавна публична	20,304	Ардино
2.	„Калето”	Природна забележителност	Държавна публична	13,581	Ардино
3.	„Родопски силивряк”, с.Дядовци	Природна забележителност	Държавна публична	0,763	Ардино
4.	„Родопски силивряк”, с.Любино	Природна забележителност	Държавна публична	1,613	Ардино
5.	„Хладилната пещера”	Природна забележителност	Общинска публична	1,469	Ардино
6.	"Кастракли"	Резерват	Държавата-МОСВ	1291,762	Борино
7.	"Поречието на река Девинска"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	1407,796	Борино, Девин
8.	"Борино"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1082,420	Борино, Девин
9.	"Буйновско ждрело"	Природна забележителност	Държавна публична	7617,070	Борино
10.	"Дяволски мост"	Природна забележителност	Държавна публична	388,306	Борино
11.	"Караджа дере"	Защитена местност	Държавна публична стопанисвана от общината Общинска публична	10287,257	Доспат
12.	"Казаните"	Резерват	Държавата-МОСВ	1548,024	Девин
13.	"Шабаница"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	220,844	Девин
14.	"Триградското ждрело"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична Частна	7105,690	Девин
15.	"Чаирите"	Защитена местност	Държавна публична Частна Общинска публична Стопанисвана от общината	3150,070	Девин
16.	"Старата гора"	Защитена местност	Държавна публична	302,110	Девин
17.	„Храстево”	Защитена местност	Държавна публична	173,410	Девин
18.	"Настанска могила"	Природна забележителност	Държавна публична	27,880	Девин
19.	"Струилски дол"	Природна забележителност	Държавна публична	3,080	Девин
20.	"Света неделя"	Защитена местност	Религиозни организации Общинска публична Обществени организации Държавна публична Частна	231,290	Златоград, Неделино
21.	Пещера "Годумска дупка"	Защитена местност	Държавна публична	42,000	Неделино
22.	"Червената стена"	Резерват	Държавата-МОСВ	8010,659	Лъки
23.	Водопад "Гюмберджията"	Природна забележителност	Държавна публична	2,097	Лъки
24.	Скален мост в м."Шапран дупка"	Природна забележителност	Държавна публична	36,947	Лъки

25.	Водопад "Свети дух"	Природна забележителност	Държавна публична	2,883	Лъки
26.	"Сливодолско падало"	Природна забележителност	Държавна публична	6,851	Лъки
27.	"Сосковчето"	Резерват	Държавата-МОСВ	1777,557	Смолян
28.	"Момчиловски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	335,603	Смолян
29.	"Амзово"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	3,195	Смолян
30.	"Калето"	Защитена местност	Държавна публична	30,360	Смолян
31.	"Падала"	Защитена местност	Държавна публична Частна Стопанисвана от общината	338,293	Смолян
32.	"Ливадите"	Защитена местност	Частна Стопанисвана от общината	10,008	Смолян
33.	"Рожен"	Защитена местност	Кооперативна Частна	1105,090	Смолян
34.	"Момина вода-Ахматица"	Защитена местност	Кооперативна Частна Общинска публична	372,040	Смолян
35.	"Връх Средногорец"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1210,530	Смолян
36.	"Крепостта Градището"	Защитена местност	Частна Държавна публична Кооперативна Стопанисвана от общината	97.530	Смолян
37.	"Лятната гора"	Защитена местност	Държавна публична Общинска публична	421,250	Смолян
38.	"Дълбок дол"	Защитена местност	Държавна публична	59,731	Смолян
39.	"Врача"	Защитена местност	Държавна публична	40,508	Смолян
40.	"Чернока"	Защитена местност	Кооперативна	73,660	Смолян
41.	"Турлата"	Защитена местност	Кооперативна Частна Стопанисвана от общината	183,520	Смолян
42.	"Хубча"	Защитена местност	Държавна публична Съсобственост	436,880	Смолян
43.	"Соскучански дол"	Защитена местност	Държавна публична Частна	1127,890	Смолян
44.	"Бориковска п-ра"	Природна забележителност	Държавна публична	9,990	Смолян
45.	Пещера "Улцата"	Природна забележителност	Държавна публична	9,543	Смолян
46.	"Невястата"	Природна забележителност	Държавна публична, Частна	496,550	Смолян
47.	"Ледницата"	Природна забележителност	Държавна публична, Съсобственост	111,570	Смолян
48.	"Момата"	Природна забележителност	Общинска публична	15,770	Смолян
49.	"Сарийска чука-Главата"	Природна забележителност	Общинска публична	2,154	Смолян
50.	"Смолянски езера"	Природна забележителност	Държавна публична	511,580	Смолян
51.	"Градище"	Природна забележителност	Държавна публична	73,372	Смолян
52.	"Смолянски водопад"	Природна забележителност	Общинска публична	2,001	Смолян
53.	„Казанджи дере“	Природна забележителност	Общинска публична	10,001	Смолян

54.	"Конски дол"	Поддържан резерват	Държавата-МОСВ	343,987	Сатовча
55.	„Манастирището”	Защитена местност	Държавна публична	771,599	Сатовча
56.	"Средните ливади"	Защитена местност	Държавна публична Стопанисвана от общината Съсобственост	708,690	Чепеларе
57.	"Куцинско блато"	Защитена местност	Частна	0,415	Чепеларе
58.	"Чудните мостове"	Природна забележителност	Държавна публична Общинска публична	396,140	Чепеларе
59.	"Скакалото"	Природна забележителност	Кооперативна	4,800	Чепеларе
60.	"Дуплево"	Природна забележителност	Кооперативна	5,550	Чепеларе
61.	Водопад "Костен камък"	Природна забележителност	Държавна публична	5,146	Чепеларе
			Всичко:	53980,73	

Приложение №2

ВЕКОВНИ ДЪРВЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ – СМОЛЯН – 2020г.						
№	№ в Държавния Регистър	№ по Ред в Регистъра на РИОСВ-Смолян	Наименование на Защитения Природен Обект	№ и Дата на Заповедтта за обявяване и прекатегоризиране	Местонахождение / гр., с., местност, ул., ДЛ, Т.Н./	Забележка* Н-височина; Д-диаметър на 1.30м от основата
1	2	3	4	5	6	8
1	286	2	Черен бор	Пост. № 4044/ 10.10.1949г. на МГ	ГС- Смилян ; з-ще с. Сивино; м." Текир ", "Чикека"	Н-18 м, обиколка 2,10 м; възраст: 150г.
2	287	3	Бял бор	Пост. № 4044/ 10.10.1949г. на МГ	ГС- Смилян ;з-ще с. Сивино; м." Текир ", "Чикека"	Н-20 м, обиколка 2,25 м; възраст: 170г.
3	282	5	Чинар	Зап № 508/28.03.1968г. на МГГП	гр. Смолян - ГНС	Н-22 м, обиколка 4,30м; възраст: 250г
4	292	9	Чинар	Зап № 2276/05.12.1967г. на МГГП	с. Петково- СОНС; ГС-Славейно	Н-19м, обиколка 3,30м; възраст: 150г.
5	294	11	Бук	Зап.№ 2276/05.12.1967г. на МГГП	с. Сивино- м. " Ливадите"	Н-21 м, обиколка 3,10м; възраст: 300г.
6	295-307	12	Смърч- 13 Братя	Зап. № 2276/05.12.1967 г. на МГГП	с. Стойките - м. Ардашь	13 Броя - Н-35 м, обиколка- 1,62м, възраст 180г.
7	308	13	Смърч- 10 Братя	Зап. № 1120/02.07.1968 г. на МГОПС	ГС-Чепеларе, з-ще гр.Чепеларе	Н-24 м, обиколка 3,80м; възраст: 200г.
8	530	15	Бук	Зап.№ 1762/28.06.1972г. на МГГМ	ГС- Славейново; мах. Вълчан Дол; ДЗС- Златоград	Н-20 м, обиколка 3,20м; възраст: 300г.
9	862	16	Питомен Кестен	Зап.№ 511/24.02.1976г. на МГОПС	м. " Балалийската река " ДЗС- Златоград	Н-22 м, обиколка 3,50м; възраст: 250г.
10	1678	48	Чинар	Зап. № 376/19.04.1985г. на КОПС	с. Годешево, общ. Сатовча	Н-26 м, обиколка 5,90м; възраст: 435г.
11	997	20	Бял бор	Зап. № 343/04.07.1978г. на КОПС	м. " Пашалийца"- з-ще на с. Хвойна	Н-20м, обиколка 3,35м; възраст: 180г.

12	998	21	Смърч	Зап. № 343/04.07.1978г. на КОПС	м. "Пашалийца"- з-ще на с. Хвойна	Н-26 м, обиколка 3,20м; възраст: 180г.
13	1174	31	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м."Бориката", гр.Мадан	Н-20 м, Д -1,40м; възраст: 160г.
14	1175	28	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
15	1176	29	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
16	1177	30	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Шадица", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 0,70м; възраст: 120г.
17	1179	33	Бук	Зап. № 235/04.06.1980г.	м. " Печинско ", з-ще на гр. Мадан; ГС-Златоград	Н-20 м, Д - 1.50м; възраст: 170г.
18	1271	36	Бук	Зап. № 279/10.04.1981г.	м."Кайковска", с.Турян	Н-25 м, Д - 2.80м; възраст: 200г.
19	1443	37	Круша	Зап. № 1027/01.07.1982г.	м. " Падала " с. Бостина; АПК-Смолян	Н-15 м, Д - 1.05м; възраст: 250г.
20	1760	39	Смърч-многовръх	Зап. № 197/11.03.1987г.	м. " Караманолевска Мандра " ГС-Чепеларе; ОТД 46 X	Н-28 м, Д - 5.12 м; възраст: 125г.
21	2140	41	Зимен дъб	Зап.№РД-291/08.05.2015г. на МОСВ	ТП ДГС Хвойна отд223"ш", м."Воденишки дол", земл.Малево	Н-26 м, Д - 4.57м; възраст:330 г.
22	2159	44	Черен бор (Pinus nigra) Лирата на Орфей	Заповед №РД-40/22.01.2018 г.на МОСВ	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело". коорд. х - 4643398.475, у - 505459.333 в коорд.с-ма БГС 2005 г./кадастрална	Н-34 м , Д - 0.54м, възраст: 100 г.
23	2171	44	Черен бор (Pinus nigra) Октопода	Заповед № РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Борино, Кад.№05462.188.50, в ПЗ"Буйновското ждерело".С коорд. х - 4614294.043, у - 402431.974	Н-27м, диаметър на всяко от осемте разкл. от 22-43 см; възраст: 100 г.
24	2172	45	Бук (Fagus sylvatica)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд.х 4599620.74, у 400216.175 по БГС 2005 кад.	Н-16,5 м, Д - 4,20 м; възраст: 300 г.
25	2173	46	Бук (Fagus sylvatica)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Буйново, Кад.№06879.96.26. с коорд. х - 4599617.240, у - 400095.045 по БГС 2005 кад.	Н-24 м, Д - 3,12 м; възраст: 200 г.
26	2174	47	Смърч (Picea abies)	Заповед №РД-725/28.11.2018 г.-МОСВ;ДВ,бр.105/2018	земл. Кожаре, Кад.№37592.30.9. с коорд. х - 4599834.313, у - 405389.960 по БГС 2005 кад.	Н-37,5 м, Д - 3,85 м; възраст: 250 г.
27	2198	48	Орех (Juglans regia)	Заповед №РД-804/08.10.2020 г.	с. Дрянка, общ. Баните, имот кад. № 23875.100.491, коорд.	Н-18 м, Д - 2,70 м; възраст: 100 г.

				МОСВ; ДВ,бр.97/2020г.	х -4607654.380 у - 459371.450 по БГС 2005 кад.	
--	--	--	--	-----------------------	---	--

Приложение №3

Община	Брой жители	Брой населени места в общината	Брой населени места с въведена система за събиране и транспортиране на БО	Населени места в които не е въведена система за събиране и транспортиране на БО (изписват се поименно)	% население, обхванато в организирана система за събиране и транспортиране на БО	Брой на обслужваното население
1	2	3	4	5	6	7
Смолян	37871	80	79	с. Чучур	99,99	37869
Баните	3663	20	20	-	100	3663
Борино	3204	5	5	-	100	3204
Чепеларе	6886	13	13	-	100	6886
Ардино	15060	52	45	с.Аврамово,с.Дойранци, с.Латинка, с.Любино, с.Мак, с.Песнопой, с.Теменуга	98,50	14838
Девин	11139	16	16	-	100	11139
Рудозем	9286	21	20	с.Добрева череша	99,97	9283
Лъки	2649	10	10	-	100	2649
Златоград	11496	9	9	-	100	11496
Мадан	11755	44	44	-	100	11755
Доспат	8265	8	8	-	100	8265
Сатовча	15679	14	14	-	100	15679
Неделино	5754	16	16	-	100	5754
Общо:	142707	308	299	9	99,88	142480

Забележка: Данните за брой жители са по настоящ адрес и са взети от ГД "ГРАО" към 15.12.2020 г.

Приложение №4

Община	Въведени системи за разделно събиране на МРО, в.т. ч.:	% население, обхванато от системите за разделно събиране	Брой на обслужваното население	Брой на площадките и на местата за разделно събиране на различните видове МРО
1	2	3	4	5
Община Смолян	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	76.41%	28937	Договор от 2018 г. с "Екобатери"АД, пунктове за събиране - 40 броя само в град Смолян
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Договора от 2015 г. с "Елтехресурс" АД гр. София е подновен през 2020 г. Събирането се извършва при провеждане на кампании.
Община Девин	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	55,84 %	6220	Договор с "Екобатери"АД, пунктове за събиране - 11 броя, контейнери само в гр.Девин с кв. Настан
	Излязло от употреба електрическо и електронно			

	оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			
Община Неделино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Доспат	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Мадан	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Рудозем	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Сатовча	Отпадъци от опаковки *	82.20%	12888	Договор с "Булекопак" АД от 01.07.2013 г. и Анекс от 2018 г. - разположени са общо 87 комплекта жълти и зелени в с.Сатовча, с.Плетена, с. Кочан, с. Вълкосел, с. Ваклиново, с.Фъргово, с. Боголин, с. Слащен и с. Долен.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	79.28%	12431	Договор с "Нуба рециклиране" АД от 2012 г. Разположени са 10 пункта, от които в с.Сатовча -2 бр., с. Вълкосел - 2 бр., с.Кочан - 2 бр., с. Слащен-1 бр., с.Плетена - 1 бр., с. Ваклиново- 1 бр. и с.Годешево - 1 бр.;

	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			Сключен договор с "Екобултех" А. и „Надин холд“ ЕООД от 2020 г. Събирането се извършва при провеждане на кампании.
Община Чепеларе	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак			
Община Ардино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Баните	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Борино	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	74,00%	2371	Договор с "Екобатери"АД - 3 пункта в с. Борино.
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Лъки	Отпадъци от опаковки *	98.56%	2611	Договор с "Екобулпак" АД от 23.12.2019г. Разположени са общо 13 броя жълти контейнери от 1100 л. и 14 броя зелени контейнери тип "Иглу" от 1400 л., като по 1 комплект са в селата Югово, Белица, Борово, Манастир, Дряново, Джурково и Здравец, а гр. Лъки са 6 бр. комплекта плюс 1 бр. зелен контейнер.
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	91.09%	2413	Договор с "Екобатери"АД. Разположени са 23 броя контейнери от 3 л. /18 бр. в гр. Лъки, 2 бр. в с. Дряново, 1 бр. в с. Белица, 1 бр. в с. Борово и 1 бр. в с. Югово.

	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Община Златоград	Отпадъци от опаковки *	0%	0	
	Негодни за употреба батерии и акумулатори	0%	0	
	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, в т.ч. луминесцентни лампи и други лампи, съдържащи живак	0%	0	
Забележка: Данните за броя на жителите са по постоянен адрес от ГД "ГРАО" към 15.12.2020г.				